

**GASTRONOMİ VE MUTFAK SANATLARI ALANINDA
ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN YARATICI DÜŞÜNME
DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

**Pamukkale Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans Tezi
Gastronomi ve Mutfak Sanatları Ana Bilim Dalı
Gastronomi ve Mutfak Sanatları Programı**

Nurgül BOZ

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Hande MUTLU ÖZTÜRK

**Nisan 2019
DENİZLİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU

Gastronomi ve Mutfak Sanatları Anabilim Dalı, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bilim Dalı öğrencisi Nurgül BÖZ tarafından Dr. Öğr. Üyesi Hande MUTLU ÖZTÜRK yönetiminde hazırlanan “**Gastronomi Alanında Eğitim Alan Öğrencilerin Yaratıcılık Düzeylerinin Belirlenmesi**” başlıklı tez aşağıdaki jüri üyeleri tarafından 12.04.2019 tarihinde yapılan tez savunma sınavında başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Atilla AKBABA

Jüri Başkanı

Dr. Öğr. Üyesi Hande MUTLU ÖZTÜRK

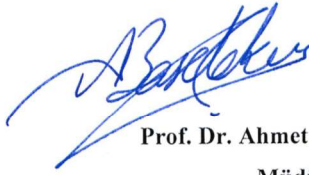
Jüri Üyesi

Doç. Dr. Onur GÖRKEM

Jüri Üyesi

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 15/05/2019 tarih ve ...20/01... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ahmet BARDAKCI

Müdür

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini; bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atıfta bulunulduğunu beyan ederim.

Nurgül BOZ

ÖNSÖZ

Yüksek Lisans öğrenimim boyunca beni hep destekleyen, manevi ve akademik yardımlarını hiçbir zaman benden esirgemeyen, en yoğun zamanlarında bile görüş ve düşünceleriyle beni yönlendiren, çalışmalarımı titizlikle inceleyen, bana yol gösteren, değerli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Hande MUTLU ÖZTÜRK'e sonsuz saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmamın tamamlanma süreci için değerli düşüncelerini benimle paylaşan, zaman ayırarak yardımlarını esirgemeyen Dr. Öğretim Üyesi Serap ALKAYA'ya ve Doç. Dr. Serkan BERTAN'a saygılarımla sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Hayatımın her anında, maddi manevi her anlamda arkamda olduklarını bana hissettiren, hiçbir karşılık beklemezsin beni yetiştirmek için tüm gücüyle çalışmış olan anneme ve babama sonsuz teşekkürler. Şimdiye kadar benim üzerimde emeği geçen ve bana destek olan tüm büyüklerime, diğer aile üyelerime ve arkadaşlarıma ve öğretmenlerime teşekkürü bir borç bilirim.

Bu çalışmayı, yetiştirmemde emeği geçen ve benden hiçbir desteğini esirgemeyen eşime ve hamilelik sürecinde sağlıklı beklediğimiz kızımız Müge'ye ithaf ederim.

ÖZET

GASTRONOMİ VE MUTFAK SANATLARI ALANINDA ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN YARATICI DÜŞÜNME DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

BOZ, Nurgül

Yüksek Lisans Tezi

Gastronomi ve Mutfak Sanatları ABD

Gastronomi ve Mutfak Sanatları Programı

Tez Yöneticisi: Dr. Öğr. Üyesi Hande MUTLU ÖZTÜRK

Nisan 2019, 153 sayfa

Bu araştırmanın amacı, Gastronomi alanında öğrenim gören öğrencilerin yaratıcılık düzeylerine etki eden parametrelerin belirlenmesidir. Demografik değişkenler ve yaratıcılığın boyutları olan akıcılık, esneklik, orijinallik ve zenginleştirme arasındaki ilişki irdelenmiştir. Araştırma grubu, 2017–2018 eğitim öğretim yılı Pamukkale Üniversitesi Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Anabilim Dalında öğrenim gören 1., 2., 3., 4. sınıftan, toplam 154 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada, öğrencilerin yaratıcılıklarını ölçmek için, Torrance Yaratıcı Düşünme Şekil ve Sözel Testi A formu uygulanmıştır. Ayrıca kişisel özelliklerin belirlenmesi amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır.

Bu araştırmada öğrencinin okuduğu sınıf düzeyi, kardeş sayısı, annenin ve babanın eğitim durumu, aylık gelir durumu, bölümü tercih etme nedeni bağımsız değişkenleri incelenirken, “One Way Anova” kullanılmıştır. Araştırmada cinsiyet, annenin ve babanın çalışma durumu, büyüyen yer, mezun olunan okul, okul öncesi eğitim alma durumu değişkenleri incelenirken ise “Independent Samples t Test” uygulanmıştır.

Çalışmanın sonucunda katılımcı öğrencilerin demografik veriler değerlendirildiğinde, yaratıcılığın bazı boyutları ile cinsiyet, sınıf düzeyi, kardeş sayısı, mezun oldukları okul türü, anne eğitim durumu, anne-baba çalışma durumu, büyünen yer, okul öncesi eğitim alma durumu ve bölümü tercih etme nedeni değişkenlerinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Baba eğitim ve aylık gelir durumunun tüm boyutlarında ve toplam puanlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Anahtar sözcükler: yaratıcılık, yaratıcı düşünme, turizm eğitimi, gastronomi, gastronomi eğitimi

ABSTRACT

DETERMINATION OF THE CREATIVITY LEVELS OF STUDENTS IN GASTRONOMY

BOZ, Nurgül

Master's Thesis

Gastronomy and Culinary Arts Department

Gastronomy and Culinary Arts Programme

Adviser of Thesis: Asst.Prof.Dr.Hande MUTLU ÖZTÜRK

April 2019, 153 Pages

The aim of this research is to determine the parameters affecting the creativity levels of the students studying in the field of Gastronomy. Demographic variables and the dimensions of creativity, fluency, flexibility, originality and the relationship between enrichment are examined. The research group consisted of 154 students from 1st, 2nd, 3rd, and 4th grades of the department of Gastronomy and Culinary Arts, Faculty of Tourism, Pamukkale University in 2017-2018 academic year. In order to measure students' creativity, Torrance Creative Thinking Form and Verbal Test A form was applied. In addition, Personal Information Form developed by the researcher was applied to determine the personal characteristics.

In this study, the student's grade level, the number of siblings, the educational status of the mother and father, the monthly income status, the reason for choosing the department were taken as independent variables. In this study, "One Way Anova" was used. In the research, variables such as gender, working status of mother and father, place of growth, graduated school, attendance of pre-school education were used and "Independent Samples t Test" was applied.

As a result of the study, when the demographic data of the participant students were evaluated, some dimensions of creativity, such as gender, class level, number of siblings, type of school they attended, mother education status, working status of parents, magnifying place, attendance of pre-school education and the reason for choosing the department. A significant difference was found in the variables. No significant difference was found in all dimensions and total scores of father education and monthly income.

Key words: creativity, creative thinking, tourism education, gastronomy, gastronomy education

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLOLAR DİZİNİ.....	vi
SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	xi
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE GASTRONOMİ VE MUTFAK SANATLARI EĞİTİMİ

1.1.	
Gastronomi	6
1.1.1. Gastronomi Tanımı ve Önemi	6
1.1.2. Gastronominin Üretim ve Tüketim Yönünden Boyutları	8
1.1.3. Gastronominin Tarihsel Gelişimi	9
1.1.4. Gastronomi ile İlgili Kavramlar	10
1.1.5. Gastronomi Eğitimi	11
1.2. Türkiye'de Gastronomi ve Mutfak Sanatları Eğitiminin Gelişimi	12
1.2.1. Yüksek Öğretim Düzeyinde Gastronomi Eğitimi	14
1.2.1.1. Ön Lisans Düzeyinde Gastronomi Eğitimi	14
1.2.1.2. Lisans Düzeyinde Gastronomi Eğitimi	14
1.2.1.3. Lisansüstü Düzeyinde Gastronomi Eğitimi	15

İKİNCİ BÖLÜM

GASTRONOMİ VE MUTFAK SANATLARI ALANINDA YARATICILIK

2.1 Yaratıcılık	16
2.1.1. Yaratıcılığın Tanımlanması ve Açıklanması	16
2.2. Yaratıcı Düşünme Süreci	17
2.3. Yaratıcı Kişilik Özellikleri	18
2.3.1. Yaratıcılığın Önemi	19

2.3.2. Gastronomi ve Mutfak Sanatları Alanında Yaratıcılığın Öneminin Tanımlanması ve Açıklanması	21
2.4. Yaratıcılıkla İlgili Araştırmalar	23
2.4.1. Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar	23
2.4.2. Yurtdışında Yapılan Araştırmalar	25

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

3.1. Araştırmanın Metodolojisi	27
3.2. Anakütle ve Örneklem	27
3.3. Araştırmanın Modeli	27
3.4. Verilerin Toplama Yöntemi	28
3.5. Veri Toplama Araçları	28
3.5.1. Kişisel Bilgi Formu	28
3.5.2. Torrance Yaratıcı Düşünme Testi	28
3.5.2.1. Torrance Yaratıcı Düşünme Testi Şekilsel A Form (TYDT)	29
3.5.2.2. Torrance Yaratıcı Düşünce Şekilsel İfade Testi A Formunun Değerlendirilmesi	30
3.5.2.2.1. Akıcılığın Puanlanması	30
3.5.2.2.2. Orijinalliğin Puanlanması	30
3.5.2.2.3. Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Puanlanması	33
3.5.2.3. Torrance Yaratıcı Düşünce Şekilsel İfade Testi A Formunun Toplam Puanı	35
3.5.2.4. Torrance Yaratıcı Düşünme Testi Sözel A Form (TYDT)	35
3.6. TYDT'nin Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışmaları	36
3.7. Torrance Yaratıcı Düşünme Testinin Uygulanması	37
3.8. Katılımcıların Genel Özellikleri	37

BULGULAR	
43	
SONUÇ VE	
ÖNERİLER	
134	
KAYNAKLAR	
138	
EKLER	
.....	
145	
ÖZGEÇMİŞ	
.....	
149	

TABLOLAR DİZİNİ

						Sayfa
Tablo	1.	Örneklem Grubunun	Cinsiyet	Değişkenine	Göre	
						3
						8
Tablo	2.	Örneklem Grubunun	Sınıf	Değişkenine	Göre	
						3
						8
Tablo	3.	Örneklem Grubunun	Kardeş Sayısı	Değişkenine	Göre	
						3
						8
Tablo 4.	Örneklem Grubunun Mezun Olduğu Okul Türü Değişkenine Göre Dağılımı					3
						9
Tablo	5.	Örneklem Grubunun	Anne Eğitim Durumu	Değişkenine	Göre	
						3
						9
Tablo	6.	Örneklem Grubunun	Baba Eğitim Durumu	Değişkenine	Göre	
						3
						9
Tablo	7.	Örneklem Grubunun	Anne Çalışma Durumu	Değişkenine	Göre	
						4
						0
Tablo	8.	Örneklem Grubunun	Baba Çalışma Durumu	Değişkenine	Göre	
						4
						0
Tablo	9.	Örneklem Grubunun	Büyüyen Yer Durumu	Değişkenine	Göre	
						4
						0
Tablo 10.	Örneklem Grubunun Okul Öncesi Eğitim Alınma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı					4
						1
Tablo 11.	Örneklem Grubunun Aile Aylık Gelir Durumu Değişkenine Göre Dağılımı					4
						1
Tablo 12.	Örneklem Grubunun Bölümü Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Dağılımı					4
						2
Tablo 13.	Torrance Yaratıcılık Testi Tüm Boyutlarından Toplam Alınan Puan					

Sonuçları	4
3	
Tablo 14. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	4
4	
Tablo 15. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	4
5	
Tablo 16. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	4
6	
Tablo 17. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	4
7	
Tablo 18. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	4
8	
Tablo 19. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Anne Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	4
9	
Tablo 20. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Anne Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	5
0	
Tablo 21. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Anne Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	5
1	
Tablo 22. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Anne Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	5
2	
Tablo 23. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Baba Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	5
3	
Tablo 24. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Baba Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	5
4	
Tablo 25. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesi Alt Boyutunun Baba Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi	

Sonuçları.....	5
5	
Tablo 26. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Baba Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	5
6	
Tablo 27. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Baba Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	5
7	
Tablo 28. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Büyüyen Yer Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	5
8	
Tablo 29. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Büyüyen Yer Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	5
9	
Tablo 30. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesi Alt Boyutunun Büyüyen Yer Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları.....	6
0	
Tablo 31. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Büyüyen Yer Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	6
1	
Tablo 32. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Büyüyen Yer Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	6
2	
Tablo 33. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	6
3	
Tablo 34. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesi Alt Boyutunun Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları.....	6
4	
Tablo 35. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	6
5	
Tablo 36. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	6
6	
Tablo 37. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları	

.....	6
7	
Tablo 38. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Okul Öncesi Eğitim Alma Durum Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi	
Sonuçları.....	6
8	
Tablo 39. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Okul Öncesi Eğitim Alma Durum Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi	
Sonuçları.....	6
9	
Tablo 40. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Okul Öncesi Eğitim Alma Durum Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi	
Sonuçları.....	7
0	
Tablo 41. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesi Alt Boyutunun Okul Öncesi Eğitim Alma Durum Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi	
Sonuçları.....	7
1	
Tablo 42. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Okul Öncesi Eğitim Alma Durum Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi	
Sonuçları.....	7
2	
Tablo 43. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Sınıf Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi	
Sonuçları.....	7
3	
Tablo 44. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Sınıf Değişkenine Göre Dörtlü Grup Düzeyinde Farklılığını Gösteren Post – Hoc Sheffe Testi	
Sonuçları.....	7
4	
Tablo 45. Torrance Yaratıcılık Testi Şekilsel Alt Boyutunun Sınıf Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi	
Sonuçları.....	7
5	
Tablo 46. Torrance Yaratıcılık Testi Şekilsel Alt Boyutunun Sınıf Değişkenine Göre Dörtlü Grup Düzeyinde Farklılığını Gösteren Post – Hoc Sheffe Testi	
Sonuçları.....	7
6	
Tablo 47. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Sınıf Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi	
Sonuçları.....	7
7	
Tablo 48. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Sınıf Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi	

Sonuçları.....	7
9	
Tablo 49. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Sınıf Değişkenine Göre Dörtlü Grup Düzeyinde Farklılığını Gösteren Post – Hoc Sheffe Testi Sonuçları.....	8
0	
Tablo 50. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Sınıf Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	8
1	
Tablo 51. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Sınıf Değişkenine Göre Dörtlü Grup Düzeyinde Farklılığını Gösteren Post – Hoc Sheffe Testi Sonuçları.....	8
3	
Tablo 52. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	8
4	
Tablo 53. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	8
6	
Tablo 54. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	8
8	
Tablo 55. Torrance Yaratıcılık Testi Şekilsel Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	8
9	
Tablo 56. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	9
1	
Tablo 57. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	9
3	
Tablo 58. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	9
5	
Tablo 59. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	9
7	
Tablo 60. Torrance Yaratıcılık Testi Şekilsel Boyutunun Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	9
8	

Tablo 61. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	9
Tablo 62. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	102
Tablo 63. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	104
Tablo 64. Torrance Orijinallik Testi Esneklik Alt Boyutunun Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	106
Tablo 65. Torrance Yaratıcılık Testi Şekilsel Boyutunun Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	107
Tablo 66. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	108
Tablo 67. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Aylık Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	111
Tablo 68. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Aylık Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	112
Tablo 69. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Aylık Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	113
Tablo 70. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Aylık Gelir Durum Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	115
Tablo 71. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Aylık Gelir Durum Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	116
Tablo 72. Torrance Yaratıcılık Akıcılık Alt Boyut Puanlarının Bölüm Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi	

Sonuçları.....	1
18	
Tablo 73. Torrance Yaratıcılık Esneklik Alt Boyut Puanlarının Bölüm Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi	
Sonuçları.....	1
21	
Tablo 74. Torrance Yaratıcılık Orijinallik Alt Boyut Puanlarının Bölüm Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi	
Sonuçları.....	1
24	
Tablo 75. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Bölüm Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi	
Sonuçları.....	1
27	
Tablo 76. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Bölüm Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi	
Sonuçları.....	1
29	

KISALTMALAR

TYDT : Torrance Yaratıcı Düşünme Testi

Bkz : Bakınız

Böl. : Bölüm

Çev. : Çeviren

Çiz. : Çizelge

Ek. : Ekler

s. : Sayfa

SPSS : Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paket Programı (Statistical Package for the Social Science)

v.b. : ve benzeri

GİRİŞ

Yaratıcılık, bilim insanlarının uzun süredir üzerinde önemle durduğu bir konudur. Yaratıcılık nedir? Yaratıcı insanlar kimlerdir? Yaratıcılık geliştirilebilir mi? gibi sorular bu güne kadar hep sorula gelmiştir. İnsanların sahip oldukları bireysel özellikler, zekâ, kişilik ve fiziksel gelişme gibi alanlarda kendini gösterir. Yaratıcılığın doğuştan geldiği, doğuştan yaratıcı olmayan insanın sonradan yaratıcı olamayacağı görüşü artık terk edilmekte ve iyi bir eğitimle herkesin yaratıcı olabileceği görüşü artık ağır basmaktadır (Özer, 1991: 50).

Yaratıcılık, olmayan bir şeyi hayal edebilme, bir şeyi herkesten farklı yollarla yapabilme ve yeni fikirler geliştirebilme yeteneğidir. Başka bir deyişle yaratıcılık herkesin gördüğü şeyi aynı görüp onunla ilgili farklı şeyler düşünebilmektir. Yaratıcılık günlük olaylara ve nesnelere herkesten farklı bakabilmek ve farklı yaklaşım tarzı geliştirebilmektir (Atay, 2009: 2).

Yaratıcılık ender rastlanan bir yetenek değildir. Bütün insanların sahip olduğu geliştirilip beslenebilen bir bilişsel beceri olarak kabul edilmelidir. Bazen kişi henüz gücünün sınırlarını kendisi bile fark etmemiş olabilir. Bu nedenle, yaratıcılık; yeni, özgün ve beceriye dayalı bir ürün olarak ortaya çıkmış veya henüz ürüne dönüşmemiş, kendine özgü bir problem çözme sürecini içeren, kişinin zekâ unsurlarını da özgün ve üretime dönük kullandığı bir bilişsel yetenek olarak tanımlanmaktadır (Aslan, 2001a: 15-22).

İnsan yaşamının her zaman üzerinde çok tartışılan bir olgusu olan sanat, yaratıcılıkla uzun süre bir tutulmuş ve yaratıcılık uzun yüzyıllar boyunca fizik - ötesi, doğa-ötesi bir olgu olarak görülmüştür (Sevimli, 2015: 1)

Yaratıcılık sadece sanatçılara özgü bir yetenek değildir. Doğuştan gelen bir yetenek olan yaratıcılığın gelişmesi ve ilerlemesi için uygun ortam ve çevre koşullarının sağlanması gerekmektedir. Yaratıcı bir ortam, kısıtlayıcı, otoriter ve aşırı derecede yapılandırılmış olmamalıdır. Yaratıcılığın açığa çıkarılmasında önemli role sahip olan öğretmen, kendine güvenen, bilgili, doğal, içten ve coşku dolu olmalıdır. Çocukların yaratıcı ve üretici olmaları için ilk şart onların serbest olmaları ve ellerindeki araçları çekinmeden ve korkmadan kullanabilmeleridir (Aral, 1999: 16).

Yaratıcı eğitim, diğer kuşakların yaptıklarını tekrarlayan değil, yeni ve özgün ürünler yaratabilme yeteneği olan insanlar yaratmayı amaçlar. Yaratıcılığın yaşamın her alanında gerekli ve önemli olduğu söylenebilir. Bu nedenle her bireyde bulunan yaratıcılık potansiyeli ortaya çıkarmalı ve yaratıcı düşünme becerisi kişiye

kazandırılmalıdır. Bu bağlamda önemli olan durum bireylerin kendilerini tanıması ve yaratıcılıklarını nasıl ilerletebileceklerini bilmeleridir (Temizkalp, 2010: 3).

21. yüzyılda, turizm sektöründe talepler hızla değişmektedir. Değişen ve farklılık arayan talepler için memnuniyeti üst seviyeye çıkarmada, yaratıcılık performansının geliştirilmesi zorunlu hale gelmiştir. Dünya genelinde olduğu gibi ülkemizde de gastronomi sektörü ekonomik bir güç haline gelmiştir. Türkiye gastronomi çeşitliliği bakımından oldukça zengin bir coğrafyadır. Zaman içerisinde Türkiye’de gastronomi ve mutfak sanatları eğitimine verilen önem ciddi şekilde artmıştır. Genç nüfus çoğunluğuna sahip ülkemiz, ağırlıklı ve nitelikli mesleki ve teknik eğitim yoluyla, rekabet gücünü arttırarak, dünyanın gelişmiş ülkeleri arasında yer alabilir. Bu düşünce ile teknolojiyi anlayan, yorumlayan, uygulayabilen, yüksek nitelikli iş gücüne sahip, yaratıcı bireylere gereksinim vardır.

Bu araştırma ile bireylerde yaratıcılığın gelişmesine yardımcı olacak faaliyetlerden bahsedilip, bireyin içinde bulunduğu koşullara göre yaratıcı düşünme yetileri ölçülecektir.

Araştırma Amacı ve Önemi

Yaratıcılık tanımlarında; yaratıcı bir kişilikte, en başta merak, sabır, buluş yapma yetisi, serüvenci düşünce, imgelerle düşünebilme, deney ve araştırmalardan kaçmayan ve birleşimci yargılara varabilen bir kişilik yatmaktadır. Yaratıcı bir kişide yaratma sürecinin bireysel olarak ortaya çıktığı gözlenmektedir. Sanatsal yaratıcılığa duyulan ilgi de, gelir ve eğitim düzeyleri gibi birçok değişkene bağlı olarak farklılık gösteren çeşitli toplumsal gruplar tarafından, çeşitli şekillerde algılanıp yorumlanabilmektedir. İnsanlar arasındaki gelir düzeyi ve meslek farklılıkları, insanların hayatını birçok yönden şekillendirip biçimlendirebilmektedir. Bu durumun yansımaları eğitim ortamında da gözlenebilmektedir. Bir sosyal grup içerisinde yer alan çocuğun, okuldaki başarısı anne ve babasının gelir düzeyi, mesleğine gibi birçok değişkene bağlı olabilmektedir (Konak, 2008: 5).

Gastronomi ve Mutfak Sanatları alanında yaratıcılığın önemi, yaratıcılık düzeyinin saptanmasını konu alan bir çalışmaya alanyazında rastlanmamıştır. Alanyazında bu konuyla ilgili çalışmalara rastlanılmamış olması sebebiyle, gastronomi ve mutfak sanatları alanında, yaratıcılığın öneminin vurgulanması, yaratıcılık düzeyine ölçülen değişkenlerin etkileri konusunda alan yazına katkı sağlanması öngörülmüştür. Aynı zamanda gastronomi ve mutfak sanatları eğitiminde yaratıcılığın önemi ve ne

şekilde desteklenmesi gerektiği konusunda önerilerinde bulunulması öngörülmüştür. Araştırma bu konudaki eksikliği gidermek üzerine yoğunlaşmıştır. Ayrıca yaratıcılığın, eğitim sistemindeki etkilerini vurgulanmak suretiyle, çalışmanın eğitim literatürüne de katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Araştırma Soruları

Dünya bilim ve teknolojinin tüm olanaklarını kullanmakta ve giderek daha fazla bilgiye ihtiyaç duymaktadır. Tarih boyunca bilinmeyen, keşfedilmeyi bekleyen ve çözümü aranan gizli kalmış birçok bilgi insanoğlunda merak ve heyecan duygusu yaratmıştır. Bilgiye ulaşmanın yanında bilginin paylaşımı da insanlık için önemlidir. Bilgiyi araştıran, bulan ve paylaşan toplumlar her dönemde diğerlerinden birkaç adım önde olmuştur (Bulut, 2014: 1).

Günümüzde ileri teknoloji ürünleri hayatımızın her anında bize eşlik etmektedir. Bu sayede bilgiye ve yeniliklere ulaşmakta oldukça kolaylaşmıştır. Bu koşullar dâhilinde fark yaratmak ve özgün değerler üretmek ise tam aksine zorlaşmıştır. Zorlaşan rekabet koşullarında, fark yaratmak ve özgün değerler üretmek adına yaratıcılık önemli belirleyicilerden biri halini almıştır. Bu kapsamda yaratıcılık, yaratıcı ürün ve yaratıcı kişilik gibi kavramlar üzerinde yapılan araştırmaların sayısı da her geçen gün artmaktadır. Sanatın ve bilimin birçok dalında olduğu gibi mutfak sanatlarında da yaratıcılık kavramı oldukça önemlidir (Atilla, 2017: 3).

Bu çalışmada, Pamukkale Üniversitesi Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Anabilim Dalında öğrenim gören 1., 2., 3., ve 4. sınıf öğrencilerinin; ‘ yaratıcı düşünme düzeyleri nedir? ’ sorusuna cevap aranmaktadır. Bu problem cümlesine bağlı olarak aşağıdaki alt problemler oluşturulmuştur:

Alt Problemler

1. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaratıcı düşünme düzeyleri, yaratıcılığın alt boyutları olan akıcılık, orijinallik, başlıkların soyutluğu, zenginleştirme açısından nasıldır?
2. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaratıcı düşünce testi puanları ‘cinsiyet’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösteriyor mu?
3. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaratıcı düşünce testi puanları ‘sınıf düzeyi’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösteriyor mu?

4. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaratıcı düşünce testi puanları 'kardeş sayısı' değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösteriyor mu?
5. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaratıcı düşünce testi puanları 'mezun oldukları okul türüne' göre anlamlı bir farklılık gösteriyor mu?
6. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaratıcı düşünce testi puanları 'anne eğitim durumuna' göre anlamlı bir farklılık gösteriyor mu?
7. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaratıcı düşünce testi puanları 'baba eğitim durumuna' göre anlamlı bir farklılık gösteriyor mu?
8. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaratıcı düşünce testi puanları 'anne çalışma durumu' değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösteriyor mu?
9. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaratıcı düşünce testi puanları 'baba çalışma durumu' değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösteriyor mu?
10. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaratıcı düşünce testi puanları 'büyüyen yer' değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösteriyor mu?
11. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaratıcı düşünce testi puanları 'okul öncesi eğitim alma durumu' değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösteriyor mu?
12. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaratıcı düşünce testi puanları 'aile aylık gelir durum' değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösteriyor mu?
13. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaratıcı düşünce testi puanları 'bölümü tercih etme nedeni' değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösteriyor mu?

Araştırmanın Varsayımları

Araştırmanın varsayımları aşağıdaki gibi olacaktır;

1. Araştırmacının ölçeği uygulamada ve puanlamada yeterli olduğu varsayılmıştır.
2. Araştırmacının araştırmanın uygulama ve puanlama sürecinde, öğrencilere tarafsız davrandığı varsayılmıştır.
3. Araştırmaya katılan öğrencilerin testleri samimiyetle cevapladıkları varsayılmıştır.
4. Tüm öğrencilerin eşit koşullarda olduğu varsayılmıştır.
5. Araştırmaya katılan öğrencilerin kişisel bilgi formlarını ve Torrance Yaratıcı Düşünme Testi Şekil-A Formu", Torrance Yaratıcı Düşünme Testi Sözel-A Formu" testleri içtenlikle, gerçek yaşam, duygu ve düşüncelerini yansıtacak şekilde yanıtladığı varsayılmıştır.

6. Seçilen örneklem grubunun, araştırmanın evrenini temsil edici nitelikte olduğu varsayılmıştır.

Araştırma Sınırlılıkları

Araştırmanın sınırlılıkları aşağıdaki gibi olacaktır;

1. Araştırmanın bulguları Pamukkale Üniversitesi Turizm Fakültesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.
2. Araştırma 2017 – 2018 eğitim öğretim yılı ile sınırlıdır
3. Araştırma, verilen süre ile sınırlıdır.
4. Araştırma örnekleme alınan katılımcıların yaratıcı düşünme düzeyleri, ‘Torrance Yaratıcı düşünme testi - Şekil ve Sözel Testi A Formu’, ‘ölçtüğü nitelikte sınırlıdır.
5. Öğrencilerinin yaratıcı düşünme beceri düzeyleri, Torrance Yaratıcı Düşünme Testi Şekil-A Formu’ ve Torrance Yaratıcı Düşünme Testi Sözel-A Formu’ndan aldıkları puanlarla sınırlıdır.

Tanımlar

Yaratıcılık: Sorunlara; bozukluklara, bilgi eksikliğine, kayıp öğelere, uyumsuzluğa karşı duyarlı olma; güçlüğü tanımlama, çözüm arama, tahminlerde bulunma ya da eksikliklere ilişkin denenceler geliştirme, bu denenceleri değiştirme ya da yeniden sinama, daha sonra da sonucu başkalarına iletmektir (Sungur, 1997: 11).

Akıcılık (fluency): Sözcük ya da resimlerle çok sayıda düşünce üretme yeteneğidir (Karaçelik, 2009: 37).

Esneklik (flexibility): Çok çeşitli konularda, bir yaklaşımdan ötekine geçerek ya da farklı stratejiler kullanarak çok sayıda düşün ya da düşünce üretmektir (Karaçelik, 2009: 37).

Orijinallik (originality): Bilinenlerden, öğrenilmiş olandan, herkesin bildiği yalın, kuramsallaşmış olanlardan uzak düşünler geliştirme yeteneğidir (Karaçelik, 2009: 37).

Zenginleştirme: Düşünceyi tamamlayarak geliştirme, ayrıntılar ilave etme yeteneğidir.

Yaratıcı Düşünce: Yaratıcı düşünce; buluşçu, yenilik arayan ya da eski sorunlara yeni çözümler getiren ve özgün düşüncelerin ortaya çıkmasını sağlayan bir düşünce biçimidir (Yenilmez vd., 2007: 96).

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Gastronomi

1.1.1. Gastronomi Tanımı ve Önemi

Gastronomi" kelime olarak Fransa'da Jacques Berchoux (1801) tarafından 200 yıl önce yayımlanan bir şiirin ismi olarak kullanılmıştır. Kelime, Eski Yunan'da mide anlamında kullanılan "gastros" ve kural anlamında kullanılan "nomos" kelimelerinin birleşmesinden oluşmuştur (Scarpato, 2002: 93). Gastronominin kelime kökeni, 19. yüzyıl başında, Fransızcada "gastronomie", Yunancada ise "gastrologia"dan türetilen "gastronomia" olarak tanımlanmaktadır (Canbolat, 2017: 5).

Ancak diğer bir kaynağa göre, M.Ö. 4. yüzyılda Yunanlı Archestratus, Akdeniz'deki yiyecek ve içecekleri anlattığı ve rehber niteliğinde olan kitaba "Gastronomia" ismini verdiği düşünülmektedir (Santich, 2004: 16). 1825 yılında "La Physiologie du gout" yayımlanmış ve "Tat Fizyolojisi" olarak İngilizce'ye de çevrilmiştir. Jean Anthelme Brillant Savarin gıda ve içecek bilimi ile ilgili yaptığı çalışmalar ile diğer çalışmalara da öncülük etmiştir (Kivela ve Crofts, 2006: 354-355).

Savarin 1825 yılında, gastronomi sözcüğünü, yemeği hazırlama, üretme ve sunumun yanında, mükemmel yemek pişirme düşüncesini de kapsamaktadır şeklinde tanımlamıştır (Kaya ve Yurtseven, 2010). Gastronomi terimi ilk olarak 17. yüzyılda Lavoisier tarafından kullanılmış olup yarım yüzyıl sonra Brillat Savarin tarafından "tat alma bilimi" olarak tanımlanmıştır (Linden vd., 2008: 246).

Gastronomi, içinde barındırdığı tüm sanatsal ve bilimsel unsurlarla yiyecek ve içeceklerin tarihsel gelişme sürecinden başlayarak tüm özelliklerinin ayrıntılı bir biçimde anlaşılması, uygulanması ve geliştirilerek günümüz şartlarına uyarlanması çalışmalarını kapsayan bir bilim dalı olarak tanımlanabilir (Eren, 2007: 74).

Gastronomiyle ilgili yazın alanında sıkça atıf alan Brillat-Savarin (1971)'e göre gastronomi: "İnsanların yediği her şeyi anlaması ve bunlarla ilgili elde ettiği bilgidir. Amacı, mümkün olan en iyi yiyeceği kullanarak insanın sağlıklı bir yaşam sürdürmesini sağlamaktır. Gastronomi, insan beslenmesiyle ilgili bütün disiplinleri kucaklayan bir sentez bilimidir ve insanın beslenmesi ile ilgili olan her şeyin sistematik bir incelemesi" anlamına gelmektedir. Aslında gastronomi, insanın yemek yemesiyle ilgili her şeye yönelik analitik bilgileri içerir. Amacı, mümkün olan en iyi beslenmeyle insan neslinin

sürmesini sağlamaktır. Bu amacına ise yemeğe dönüştürülebilecek şeyleri araştıran, sağlayan ya da hazırlayan kişilere yol gösterecek sıkı ilkeler aracılığıyla ulaşmaktadır (Öney, 2016: 195).

(Altinel, 2009: 2), işlevsel olarak gastronomiyi; temel ilkelerin oluşturduğu motivasyonu, yiyecek haline dönüşebilecek her malzemeyi arayan, uygun fiyattan satın alan ve hazırlayan ilgililere rehberlik eder. Böylesi bir bütünlükle sınırlarını genişleten gastronomi; antropoloji, sosyoloji, ekonomi, kimya, ziraat, çevrebilim, tıp, geleneksel bilgiler ve modern teknolojilerle ilişkiler kurarak; sadece yiyecek-içecek çerçevesinde olmadığını da göstermiştir. Gastronomi aynı zamanda, bu işin ilgililerini; daha iyiye yöneltip, üstün bir rekabet gücü elde etmelerine yardımcı olan önemli bir faktör olarak tanımlamıştır.

Gillespie ve Cousins (2001) çalışmasında gastronomiyi tanımlamanın zorluğundan bahsetmektedir: “Gastronomiyi tanımlamanın kolay olmadığı; tanımını yapmaya çalışan yazarların sayısına bakıldığında görülür. Gastronominin tanımlarının çoğu eksiktir. Beslenme alışkanlıkları ve ağırlama endüstrisinde gastronomik değerlerin uygulanmasında zorluklar bulunmaktadır. Gastronomi, yiyecek ve içecek zevki ile ilgilidir. Bu durumda gastronominin konusu insandır. İnsanoğlu yemek ve içmekten hoşlanır. Başlı başına gastronomik değerler, kültürel, coğrafik, toplumsal ve sosyal beslenme faktörleri gibi birçok temele dayalıdır” (Gillespie ve Cousins, 2001).

Gastronominin amacı; mümkün olan en iyi beslenme ile insanın korunması ve hayattan zevk almasının sağlanmasıdır (Kemer, 2011: 5). Gastronomi kavramının alan yazına yerleşerek bir bilim dalı olarak ifade edilmesi 19. yüzyıl’dan sonra gerçekleşmiştir. Bununla birlikte gastronomi kavramının; insanoğlunun hayatını idame ettirebilmesi için elzem olan yeme - içme faaliyetlerinin sistematik bir hale getirilmesi, insanoğlunun yeme içme faaliyetlerine teknolojik gelişmelere paralel olarak küçülen dünyamızda çok daha fazla önem vermesi ile farklı kültürlerin yiyecek - içecek ve bunların sunumu ile ilgili daha fazla deneyim sahibi olması ile ilgili çabalar bütünüdür (Uyar ve Zengin, 2015: 358).

Nebioğlu (2016)’na göre, gastronomi kavramının gelişiminin 3 farklı boyutta gerçekleştiği ifade edilebilir. Buna göre gastronomi;

- Yalnızca belirli bir kesime ait yiyecekleri ilgilendiren bir konu olmaktan çıkıp bölgesel ve yerel mutfağı da kapsamıştır.
- En iyi yemeği aramanın yanında, o yemeği ortaya çıkaran etmenlerin neler olduğuna odaklanmıştır.

- Yiyeceklerin tüketim boyutu dışında nasıl hazırlandıklarını ve sunulduklarını da incelemiştir.

Gastronomi dünyanın birçok ülkesinin ulusal yemek ve içeceklerinin detaylı olarak bilinmesini gerektirmektedir. Gastronomi yiyecek ve içecek ile ilgili malzemelerin nasıl kullanılacağına ilişkin anlaşılmasını sağlayan bir platform sunmaktadır. Gastronomi sayesinde yiyecek ve içecek yoluyla farklı kültür ve ülkelerin yaklaşımlarındaki benzerlikleri ve farklılıkları bir arada görmek mümkündür (Hatipoğlu, 2010: 5).

1.1.2. Gastronominin Üretim ve Tüketim Yönünden Boyutları

Gastronominin her iki boyutu birlikte ele alındığında (güzel bir yemek oluşturulması, sunumu ve oluşturulan üründen tüketicinin haz duyması aşamasına kadar olan süreç) kültür, tarih, anane, yetenek, tecrübe vs. unsurlarla harmanlanmış bir gastronomun emeğinin sergilenmesi söz konusudur (Dilsiz, 2010: 4).

Altınel (2009), gastronominin üretim, tüketim ve üretim-tüketim olmak üzere üç farklı boyutta değerlendirilebileceğine vurgu yapmıştır. Bu bağlamda gastronominin fonksiyonları şunlardır:

Üretim Boyutu ile Gastronomi:

- ✓ İyi yemek hazırlama, pişirme, sunma ile güzel masa kurma bilim ve sanatı,
- ✓ İyi yemek yeme ile ilgili faaliyetler ve bilgi birikimi,
- ✓ Yemek pişirme ve aşçılık ile ilgili prensip ve uygulamalardır.

Tüketim Boyutu ile Gastronomi:

- ✓ İyi yiyecek ve içecekten hoşlanma,
- ✓ İyi yemek yeme konusunda abartılı davranma,
- ✓ Lüks ve lezzetli yiyeceklere düşkünlük ve tutkudur.

Üretim ve Tüketim Boyutu ile Gastronomi:

- Yiyeceklerin hazırlanma, pişirilme ve servis edilme süreci,
- Yemeği uygun kural ve araç-gereç kullanarak sunup yenilmesi sanatı,
- Menüde bulunan yemeklerin ne kadar satıldığı,
- Belirli bölge ve ülkelerle ilgili mutfak gelenek ve göreneklerini de içeren; iyi yiyecek yeme bilim ve sanatı,
- Damak tadı ve iştah gibi zevklerin, tarihsel bilginin, kültürün, alışkanlığın, yeteneğin, emeğin ve ihtimamın beğenimize uygun olarak ahenkle bir araya gelmesidir.

Hatipoğlu'nun (2010) belirttiğine göre; iyi yemek pişirmek için tercih edilen malzemeler, zevkli sunumlar hazırlamak için üretilen ekipmanlar, yemek pişirme prensipleri doğrultusunda hazırlanan kurslar, yazılan kitaplar, düzenlenen sempozyum ve konferanslar gastronominin üretim boyutuna örnek olarak sayılabilir. Bir restaurantta servis edilen yemekler içinde mümkün olan en iyi seçeneği yeme arzusu, gastronominin tüketim boyutunun ilk maddesini oluşturmaktadır. Yenilmek istenen bir yemek için zaman, mekan, mesafe ve maddiyat gözetilmeksizin en iyi yapan yere gitme arzusu ise ikinci maddeyi oluşturmaktadır. Yılın her mevsimi bulunamayan ya da çok pahalı olan yiyeceklere olan düşkünlük ise tüketim boyutunun son maddesini oluşturmaktadır. Sonuç olarak gastronomi, gerek üretim gerekse de tüketim boyutu ile diğer disiplinlerin ilgi alanına giren pek çok konuda çarpan etkisi yaratmaktadır.

1.1.3. Gastronominin Tarihsel Gelişimi

Yeme ve içme sanat ve/veya bilimi olarak tanımlanan gastronomiyi anlayabilmek için kavramın tarihsel gelişimini incelemek yerinde olacaktır. Sanat ve bilim olarak kullanılan tanımlar uygulamada yetenek ve bilgi şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Gastronomi kelimesinin ilk kullanımı, eski Yunanistan'da olduğu bilinmektedir. Sicilyalı Yunan Arcestratus'un MÖ 4. yüzyıl'da Akdeniz (bu günün kullanımı ile) bölgesinin yiyecek ve şaraplarına ait ilk rehberini yazdığı ileri sürülmektedir. Bu kitabın diğer bir ismi de muhtemelen Gastronomia idi. Bu kitap hakkında bilinenler, MS 200'lü yıllarda yaşamış olan Athenaeus'un kitabındaki birkaç ifadeden ibarettir (Eren, 2016: 9).

Gastronomi ile ilgili ilk resmi çalışma Fransız Jean Anthelme Brillat- Savarin tarafından yapılmıştır. 1801 yılından itibaren Joseph Bercholux'un hazırladığı *Gastronomie ou L'Homme des Champs a Table* (Gastronomi ya da Tarladan Sofraya İnsan) adlı eseri ile birlikte gastronomi kavramı literatüre girmiştir (Uyar ve Zengin, 2015: 359). Yiyecekler, tutumlar, fikirler ve bu konudaki düşüncelerin bir araya gelmesi için Fransa 19. yüzyılda gelişen ve entelektüel bir ülke olarak uygun bir yerdi. *Almanachs des Gourmands* 1804 yılında yayınlanan ve çok satanlar listesine giren bir rehberdi. Grimod de la Reyneire bu kitabında Parislilere neyin ne zaman ve nasıl hazırlanarak yenebileceği üzerine düşüncelerini ve tecrübelerini aktardı ve daha sonraki yayınlarında gastronomiyi bir inceleme alanı olarak tanıttı (Eren, 2016: 9-10).

19. yüzyıl sonunda Charles Monselet'in "bütün şart ve yaşlarda tadılabilen sanat" olarak tanımladığı gastronomi, iki yıl sonra Croze Magnan'ın *Gastronomie a Paris* (Gastronomi Pariste) adlı eseri basılmış ve literatür zenginleşmeye başlamıştır. 1920'de,

ilk olarak ziyaretçiler için yerel yemek rehberi olması ve ziyaretçileri bölgesel Gastronomi turizmine teşvik etmesi amacı ile “Gurme Rehberi” yayımlanmıştır (Uyar ve Zengin, 2015: 359). Brillat-Savarin tarafından yazılan *Physiologie de Gout* (The physiology of Taste) menüler oluşturma, belirli yemeklere eşlik edecek uygun şarapların seçimi, en iyi ne zaman ne yenilir ve nasıl hazırlanmalıdır üzerine önerilerde bulunurken birçok dile çevrilmiş ve bu alanda yazınlara önderlik etmiştir. 1920'lere gelindiğinde ilk gurme literatürü Fransa'da basılmış ve seyahat eden kişilere yerel yiyecekler için rehberlik ederken bölgesel gastronomi turizmini de teşvik etmiştir. 1930'da “Guide Blue bords de Loire et Sud” içeriği genişletilerek basılmıştır (Eren, 2016: 10)

Günümüzde gastronomi toplum yaşamında birden çok fonksiyonu olan ve dünyanın tüm bölgelerinde yaşam tarzlarına ve kültürlere farklı şekillerde dâhil olmuş bir olgudur (Eren, 2016: 10). Yüzlerce yılın sonunda gastronomi sözcüğü; basit tanımlamayla tat, zevk, haz, yeme-içme gibi ifadelerden yola çıkılarak gitgide daha yoğun bir anlam kazanmaya başlamış, moleküler gastronomi, gastronom, gurme, gurman vb. yeme-içmeye değer katan sözcüklerle de zenginleştirilmiştir (Dilsiz, 2010: 3).

1.1.4. Gastronomi ile İlgili Kavramlar

Gastronomi bilimi kendi içerisinde bir takım kavramların doğmasına zemin hazırlamıştır (Hatipoğlu, 2014: 20). Gastronomi ile ilgili kavramlar şu şekilde açıklanabilir:

Gastronom (Gastronome) : Gastronom; yemek pişirme sanatçısı veya ustası, iyi yiyecek konusunda şöhreti olan bir restoranın veya bir evin sahibidir (Hatipoğlu, 2010: 7). Yemek pişirme sanatçısı veya ustasıdır. Gastronom, iyi yiyecek konusunda, şöhreti olan bir restoranın sahibi veya bir ev sahibidir. Gastronom, mutfak ve servis sanatları uzmanıdır. Gastronom, gastronomi sanatında eğitimli kişidir. Gastronom, yiyecek ve içecek konusunda önemli yol katetmiş kişidir (Belpınar, 2014: 6).

Gurme (Gourmet) : Gurme; iyi yiyecek hakkında bilgisi olan, ağzının tadını bilen, yiyecek konusunda müşkülpesent ve iyi yiyecek heveslisi, sadece zevk için yaşayan, yemek konusunda aşırı titiz ve zarifliklere tutkun kişidir (Hatipoğlu, 2010: 7). Gurme; yemek ve içmek konularında incelikleri, bir yemeğin malzemesindeki uyumu, pişirilmesindeki incelikleri, pişirilirken ona katılan ruhu bilen ve takdir eden kişidir. Gurmelik zeki, duyarlı, olgun, dengeli ve zevkli insanlara mahsus bir özelliktir. Genelde yemek kültürü yüksek, yeme-içme adabına hakim, sadece yemeyi değil mutfak işlerini de bilen kişiler için bu unvan kullanılmaktadır (Hatipoğlu, 2014: 21; Öney, 2013: 162).

Değüstator: Mesleği içecek tadımı yapmak olan kişilere verilen genel addır. Dünya genelinde daha çok şarap tadımı yapan kişiler için değüstator kavramı kullanılmaktadır (Öney, 2013: 162).

Füzyon Mutfak (Fusion Cooking) : Farklı uluslara, değişik yörelere ait yemek pişirme teknik ve malzemelerinin bilinçli bir şekilde aynı tabakta karışması ve birleşmesiyle oluşan, özgün, yaratıcı ve yenilikçi bir teknik olan füzyon mutfağı; 1980’li yıllarda Batı teknikleri ile Uzakdoğu teknik ve malzemelerinin birleştirilmesiyle ortaya çıkmıştır (Güzel, 2009: 28).

Epikür (Epicure) : Antik Yunan, iyi yemek ve iyi yaşam felsefesine inanan ve ömrünü bu felsefeyi yaygınlaştırmaya adanmış Epicurus’un vatanıdır (Gürsoy, 2013: 18). Epikür, damak zevkine sahip, yemek ve içmeyi seven keyfine düşkün kimseler için kullanılan kavramdır (Hatipoğlu, 2014: 24).

Moleküler Gastronomi (Culinology) : Moleküler gastronomi pişirme tekniği ve sunum şekli olmakla birlikte, yemekle bilimin birleştiği bir alandır. Moleküler gastronominin gelişimine aşçılarla birlikte kimya ve fizik alanındaki bilim adamları katkıda bulunmuştur (Yılmaz ve Bilici, 2013: 21).

Gurman (Gourmand) : ‘‘Gurman‘’, karnını doyurmak amaçlı abur cuburla beslenen, yemek kültüründen anlamayan, yemeğin sunumu- görselliği- lezzeti- hijyenik oluşu gibi kıstaslara önem vermeksizin her şeyi yiyen obur kişi olarak tanımlanmaktadır. (Dilsiz, 2010: 5; Uyar ve Zengin, 2015: 362).

1.1.5. Gastronomi Eğitimi

Eğitim, bireyler için yüksek yaşam düzeyi elde etmenin, toplumlar için ise gelişme ve ilerlemenin, çağdaş ülkeler arasında yer almanın başlıca yolu olarak karşımıza çıkmaktadır (Çemrek ve Yılmaz, 2010: 204; Hergüner vd., 2002: 45; Tayfun ve Kara, 2008: 104). Gastronomi eğitimi, insanlık tarihinde neyin, nasıl, neden yenildiği ve içildiğine odaklanan sosyal bir bilimdir (Öztürk ve Görkem, 2011: 71).

Türkiye, coğrafi konumu dolayısıyla geçmişte yaşayan Anadolu uygarlıkları ve kıtalararası Osmanlı İmparatorluğu yayılımı nedeniyle, gastronomik ürünler açısından son derece gelişmiş bir ülkedir (Sarioğlan, 2014: 261).

Yaşamın her evresinde bedensel ve zihinsel yönden sağlıklı olmak ve sağlığı devam ettirmek için yeterli ve dengeli beslenme gereklidir (Sarioğlan, 2012; Tanır, Şaşmaz, Beyhan ve Bilici, 2001). İlk insandan 21. yüzyıla kadar beslenme insanoğlu için temel gereksinim olmuştur. Bu gereksiniminin karşılanması, toplayıcılık ve avcılıkla

başlayıp çeşitli hayvan türlerinin evcilleştirilmesi ve yerleşik hayata geçişle birlikte tarım faaliyetlerinin başlamasıyla farklı bir boyut almıştır. İnsanların yiyecek tedarik etme, hazırlama, pişirme ve yemek yeme yöntemleri tarihi süreç içinde sürekli değişim göstermiştir. Ateşin icadı bu değişimde dönüm noktası olmuştur (Görkem ve Sevim, 2016: 978). Günümüzde ise bireyler ve aileler, gelirlere göre değişen oranlarda, bütçelerinin yaklaşık %20 ile %30'unu yiyecek-içecek faaliyetleri için ayırmaktadırlar. Bu çerçevede insanoğlu varoluşundan günümüze kadar olan süreçte yiyecek-içecek faaliyetleri için sürekli bir uğraş içerisinde olmuşlardır (Aymankuy ve Sarioğlan, 2007: 8).

Gastronomi, yalnız fizyolojik gereksinimlerin değil, aynı zamanda psikolojik ve sosyolojik gereksinimlerin de karşılanmasını sağlayan, karşılanmadığında bedeni, fizik ve ruh sağlığını doğrudan etkileyen bir süreç olarak 21. yüzyıla damgasını vuran bilimsel çalışmalara temel teşkil etmektedir (Avcıkurt vd., 2007; Sarioğlan, 2012).

1.2. Türkiye'de Gastronomi ve Mutfak Sanatları Eğitiminin Gelişimi

Ülkemizde Osmanlı İmparatorluğu öncesi ve sonrası aşçılık babadan oğula geçerek ya da usta-çırak ilişkisi ile öğreniliyordu. İmparatorluk sonrasından 1950' li yıllara kadar devam eden bu durum İstanbul, İzmir ve Ankara'da meslek odaları ve belediyeler tarafından kısa süreli kurslar açılmasıyla çeşitlenmiştir fakat; bu durum devamlılık gösterememiştir. Turizm bakanlığının kurulmasıyla; ülkemizde varolan turizm potansiyeli dikkate alınarak, bu sektöre eğitilmiş işgücü sağlamak amacıyla 1961-1962 öğretim yılında Ankara otelcilik okulu açılmıştır. Böylelikle aşçılık eğitimi örgün eğitim kuruluşunda verilmeye başlanmıştır. 1963-1964 öğretim yılında eğitim süresi üç yıla çıkarılmıştır. Sektörün özelliği doğrultusunda 1964-1965 öğretim yılından itibaren öğrenciler turistik tesislerde iş başı eğitim çalışmalarına başlatılmıştır (Çakır, 2010: 68).

İkinci otelcilik okulu 1967-1968 öğretim yılında İstanbul'da açılmıştır. Öğretim programları bu çerçevede geliştirilmiş, okulun adı "Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi" olarak değiştirilmiştir. 1969 yılında da üniversite düzeyinde turizm eğitimi, İzmir Üniversitesinde "Turizm Bölümü" açılarak başlatılmıştır. 1980'li yılların başlarında turizm işletmelerinin sahibi ve yöneticileri ile yapılan bir dizi toplantı sonucunda, turizm eğitiminde yabancı dil bilgisinin önemi vurgulanmıştır. Otelcilik ve turizm meslek liselerinin önüne hazırlık sınıfı konulması ve adının "Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi" olarak değiştirilmesi kararlaştırılmış ve 1984-1985 öğretim yılından itibaren öğretim süresi dört yıla çıkarılmıştır (Çakır, 2010: 68).

Türk ve dünya mutfaklarında istihdam edilecek yabancı dil bilir, nitelikli aşçıları yetiştirmek üzere yeni bir okul türü olarak “Anadolu Aşçılık Meslek Lisesi” Bolu-Mengen’de 1985–1986 öğretim yılından itibaren faaliyete geçirilmiştir. 2001–2002 öğretim yılından itibaren bu okullar, Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğü’nce gerçekleştirilen okul türlerinin azaltılması çalışmaları kapsamında, Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri’nin bölüm programı haline dönüştürülmüştür. Daha sonraki yıllar turizm eğitimi önlisans, lisans ve lisans üstü düzeyinde verilmeye başlanmıştır (Çakır, 2010: 68; Ekincek vd., 2017: 25).

2003 senesinde lisans düzeyinde aşçılık eğitimi İstanbul Yeditepe Üniversite’sinde gastronomi bölümünde açılmıştır. Ardından 2008’de İstanbul Okan Üniversitesi bünyesinde gastronomi bölümü açılmış daha sonra İzmir ekonomi Üniversitesinde’de gastronomi eğitimine başlanmıştır. 2019 yılı itibariyle vakıf ve özel üniversiteleri dahil olmak üzere 86 üniversitede lisans düzeyinde gastronomi eğitimi verilmektedir.

Türkiye’de mesleki turizm eğitiminin; örgün ve yaygın olmak üzere iki şekilde gerçekleştirildiği görülmektedir. Örgün turizm eğitimi veren öğretim kurumları, ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyinde mesleki turizm eğitimi veren okullardan oluşmaktadır. Yaygın turizm eğitimi ise; gerek resmi gerekse özel kurumlar tarafından verilen kısa süreli mesleki kurslar niteliğinde bir görünüm arz etmektedir (Akıncı, 2015: 45; Ünlüönen vd., 2005: 15). Ancak Türkiye’de gastronomi eğitimi konusunda nüfus oranına ve diğer ülkelerdeki gastronomi eğitimi durumu incelendiğinde niceliksel ve niteliksel olarak oldukça geri kaldığı ifade edilebilir (Aymanıkuy ve Sarıoğlan, 2007; Sarıoğlan, 2012).

1.2.1.1. Yüksek Öğretim Düzeyinde Gastronomi Eğitimi

Türkiye genelindeki yükseköğretim düzeyinde Gastronomi eğitimi ise ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora eğitim olmak üzere dört kategoride eğitim verilmektedir. Ön lisans düzeyindeki eğitim süresi 2 yıldır. Lisans düzeyindeki eğitim süresi 4 yıl ancak bazı okullar bünyesinde 1 yıllık hazırlık sınıfı bulunmaktadır. Bununla birlikte bazı okullarda eğitim süresi 5 yıldır. Lisansüstü eğitim 2-3 yıl arası değişmektedir. Bir yıl bilimsel hazırlık ve 2 yıl eğitim verilmektedir. Doktora eğitimi 4 yıl sürmektedir (Daylar, 2015: 23). 2017 yılı itibariyle yükseköğretim kurumlarında gastronomi alanına yönelik

eğitim veren ön lisans programı sayısı 29, lisans programı sayısı ise 86'dır (ÖSYM, 2018a, 2018b).

1.2.1.2. n Lisans Düzeyinde Gastronomi Eğitimi

Türkiye'de ön lisans düzeyinde gastronomi eğitimi veren, 12'si devlet, 17'si vakıf niversitesi ve 1'i mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu olmak üzere toplam 30 niversite bulunmaktadır.

Aşçılık n lisans Programı turizm endüstrisinde özellikle gastronomi alanında mutfak, servis, yönetim ve insan ilişkileri konuları başta olmak üzere gerekli bilgi ve becerilere sahip nitelikli çalışan kazandırmayı, bu alanda yenilikleri takip edebilecek kişiler yetiştirmeyi ve bu alanda ihtiyaç duyulan insan kaynağını yetiştirmeyi amaçlamaktadır (Anadolu Üniversitesi, 2017).

1.2.1.3. Lisans Düzeyinde Gastronomi Eğitimi

Lisans düzeyinde mutfak (aşçılık) eğitimi, dört yıl süreli (8 yarıyıl) olan "Gastronomi" ve "Gastronomi ve Mutfak Sanatları" programı adı altında, Turizm Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi ile Sanat ve Tasarım Fakülteleri, Uygulamalı Bilimler, Turizm ve Otelcilik ile Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokullarında verilmektedir. Lisans düzeyinde mutfak eğitimi Gazi ve Selçuk niversitelerinin "Aile Ekonomisi ve Beslenme Eğitimi" bölümlerinde uzun bir süredir veriliyor olsa da ilgili programlar ortaöğretim düzeyinde mutfak ve beslenme eğitimi veren okullara ğretmen yetiştirme amacına hizmet etmişlerdir (Denk ve Koşan, 2017: 59).

"Gastronomi ve Mutfak Sanatları" eğitiminin temel amacı; sektörün bu alanda gerekli bilgi ve becerilerle donatılmış, teorik ve pratik bilgiyle birlikte sektörel becerilere sahip yaratıcı, girişimci, donanımlı, genç yönetici, şef adayları ve gastronomi uzmanlarını yetiştirmektir (T.C. İstanbul Kültür Üniversitesi, 2017).

1.2.4. Lisansüstü Düzeyinde Gastronomi Eğitimi

Turizm eğitiminin en st noktasını oluşturan lisansüstü eğitim, genel olarak sektörün geleceğine yatırım yapmaktadır. Gelecekte sektörde çalışacak kişilerin eğitimini sağlayacak ğretim elemanlarının yetiştirilmesi, sektörün sorunları, gelişimi gibi konuları araştırmak için araştırmacı yetiştirilmesi bunun yanında analiz ve değerlendirme yaparak turizmin geleceğine yön verecek kişilerin yetiştirilmesi hedeflenmektedir (imen ve Akbaba, 2006: 236; Daylar, 2015: 38; Szer vd., 2002).

Ülkemizde Akdeniz Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, bünyesinde yüksek lisans ve doktora seviyelerinde Sosyal Bilimler Enstitüsü Gastronomi ve Mutfak Sanatları Anabilim Dalı'nda lisansüstü eğitimler verilmektedir. Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Gastronomi Anabilim Dalı'nda, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi, İstanbul Ayvansaray Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Anabilim Dalı'nda yüksek lisans seviyesinde lisansüstü eğitim vermektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

GASTRONOMİ VE MUTFAK SANATLARI ALANINDA YARATICILIK

2.1 Yaratıcılık

2.1.1. Yaratıcılığın Tanımlanması ve Açıklanması

Her alanda, hızla küreselleşen dünyada insanların yeni ve farklı olana duydukları gereksinim giderek artmakla birlikte yaratıcılık kavramına verilen önem de artmıştır.

Yaratıcılık kavramı, kullanıldığı alan ve kişiler tarafından farklı biçimlerde algılanmış ve tanımlanmıştır. Bazı tanımların benzer noktaları olmasına rağmen bu kavramın ortak bir tanımı yoktur (Bulut, 2014: 3). Bu yüzden yaratıcılık kavramı ile ilgili farklı alanlarda araştırmacıların yaptığı çeşitli tanımlara yer verilmiştir.

Yaratıcılık basit anlamda; yenilik yaratma, ortaya çıkarma, bilinmeyeni keşfetme anlamlarında kullanılmaktadır. Yaratıcılık kavramına ilişkin farklı bakış açıları bulunmaktadır. Bu bakış açılarında bazen süreç, bazen ortaya konan ürün ve bazen de bir tür kişilik yapısı olarak vurgulanmaktadır. Ancak, tüm bu farklı bakış açılarının ortak görüşü yaratıcılığın yenilikleri ortaya koymasındadır (Kesici ve Öncel, 2015: 26; Öncü, 1992: 255).

San'a (1979) göre yaratıcılık; her bireyde var olan ve insan yaşamının her bölümünde bulunabilen bir yeti, günlük yaşamdan bilimsel çalışmalara kadar uzanan geniş bir alanı içine alan süreçler bütünü, bir tutum ve davranış biçimidir.

Hennessey ve Amabile (1987), cevap verilecek sorunun veya ürün verilecek görevin doğasının tam olarak ortaya konmasının yaratıcılığın tanımlanmasındaki önemini vurgulamıştır. Bir ürün veya cevap, hem özgün olduğu ölçüde hem de çok sayıda çözüm getirilebilecek açık uçlu bir sorun/görev için uygun, doğru veya değerli olduğu ölçüde yaratıcı olarak görülür (Filiz, 2013: 1).

Torrance ise yaratıcılığı, yetenekler, beceriler, motivasyon ve bir problemle başa çıkmada kurulan bağlantılar bütünü olarak tanımlamaktadır (Torrance, 2004: 6). Yaratıcılık; yeni, özgün ve beceriye dayalı bir ürün olarak ortaya çıkmış veya henüz ürüne dönüşmemiş, kendine özgü bir problem çözme sürecini içeren, kişinin zekâ unsurlarını da özgün ve üretime dönük kullandığı bir bilişsel yetenektir (Aslan, 2001b: 19).

Yaratıcılık kendiliğinden oluşan bir olgu değildir. Yaratıcılıkta farklı fikirlerin, farklı çözüm yollarının bulunması gerekir. Yani yaratıcılığın her evresinde akıcı ve mantıklı düşünmenin yanı sıra, sezgisel ve imgesel düşünme de olmalıdır. Bu şekilde düşünüldüğünde farklı, orijinal fikirlerin ortaya çıkması ve bu fikirlerin bizi sonuca götürmesi yaratıcılık olarak algılanabilir (Demirci, 2007: 66).

Geniş anlamı ile yaratıcılık, var olan kalıpları yıkmak, başkalarının yaşantılarına açık olmak, alışılmışların dışına çıkmak, yeni yollar keşfetmek hayata farklı perspektiflerden bakmak, bilinmeyenlere ilgili davranmak merak etmek, empoze edilmiş düşünce çizgisini kırmak ve yeni bir düşünce çizgisini ortaya koymak, belirli bir problem için değişik alternatif çözümler getirmek, başkalarının izlediği yoldan çıkmak, başka şeylere yol açan yeni bir şey bulmak, yeni bir ilişki kurmak veya var olan düşünceler

arasında ilişki kurmak, yeni bir düşünce ortaya koymak, bilinmeyen yeni bir teknik veya yöntem icat etmek veya eklemeler yapabilmektir (Özerbaş, 2011: 678).

Sevimli (2015), “Geçmişte anlamlı olan pek çok sözcüğün günümüzde değerlerini yitirmelerine içlerinin boşaltılmasına karşın “yaratıcılık” sözcüğü neredeyse bir yüzyıldan fazladır zamandan hiç etkilenmemişcesine çekiciliğini, cazibesini korumakta ” diye ifade etmektedir. Yaratıcılık kavramı, geçmişten günümüze plastik sanatların en önemli dayanak noktası olarak karşımıza çıkmaktadır. Sanatçıların toplumda üstün yetenekli, deha sahibi ve diğer insanlarda olmayan özelliklere sahip bireyler olarak kabul edilmeleri, 19. yüzyıla kadar yaratıcılık kavramının güzel sanatlarla özdeşleşmesini sağlayan etkenlerden biri olmuştur (Baltacı, 2013: 9).

2.2. Yaratıcı Düşünme Süreci

Yaratıcılık aşamalar sonucu oluşan ve ortaya çıkan bir süreç olup, her basamağın sağlıklı bir şekilde geçilmesi, ortaya çıkacak ürünün istenilen nitelikte olmasını sağlayabilir. Bu doğrultuda yaratıcı düşünme sürecinin aşamaları aşağıda sıralanmıştır.

1. Hazırlık Aşaması

Bu aşama yaratıcılık süreci merdivenin ilk basamağıdır. Sorunun çözümü için oldukça fazla faktör ve veri bulunmaktadır. Hem soruların hem cevapların iç içe olduğu bir aşamadır. Bu aşamada sorunun unsurları belirlenmeye çalışılır, çözüm bulunabilmesi için kişilerin edineceği bilgiler ortaya konulur. Edinilen bilgiler ne kadar fazla ise yaratıcı fikirlerin üretebilmesi bir o kadar kolay olmaktadır. Bu bilgilerin düzenlenmesi, değerlendirme yapılması yaratıcılığın hazırlık aşamasını oluşturmaktadır. Hazırlık aşaması yaratıcılık sürecinin en uzun aşamasını oluşturmaktadır (Baki, 2004: 156; Çidem, 2016: 62).

2. Kuluçka Aşaması

Kuluçka aşamasında, sorundan çıkarak geriye gidilir. Sorun zihnin irdelemesine, incelemesine bırakılır. Bu dönem hazırlık aşamasındaki gibi dakikalarca sürebileceği gibi haftalarca ya da yıllarca sürebilir. Bu arada dalgın düşünme, derin düşünme, bilinçaltı süreçler, görselleştirme ve duyumsal algılama gibi yetiler çalışır. Kuluçka evresinde birey, sorun hakkında bilinçli düşünmez. Bu sırada birey diğer etkinliklere dalarken, bireyin akli problemi düşünmeye devam eder. Bu devrede birey, değişik düşünce ve fikirleri birleştirmiş, problemi tanımlamış ve çözümler üretmeye başlamıştır. Bu evre bireyin problem çözmek için hiçbir şey yapmadığı evre olarak değerlendirilir (Demirci, 2007: 66–67).

3. Aydınlanma Aşaması:

Bu aşamada fikirler yaratıcılığa bir temel oluşturmak üzere doğarlar. Bu fikirler ürün veya sonucun parçaları olabileceği gibi sonucun kendisi de olabilirler. Bu aşama sorunun çözümüne kavuşturacak parçaların bir arada toplandığı ve bütünlük sağladığı bir parlama aşamasıdır. Bu aşama “an”lıktır ve iç görülerin zenginliği içinde gelişir. Birkaç dakika sürebileceği gibi birkaç saat de sürebilir. Bu aşamada beynin sağ küresinin üst çeyreği devrededir. Burada buluşlar aniden bir “Hah!” ünlemi ile parıldar. Bu anda bu oluşum hemen beyne kaydolur, beynin sol küresinin alt bölümü ile sağ küresinin üst bölümü arasında hızlı gidip gelmeler yaşanır ve ortaya çıkan sonuç doğrulama aşamasına geçirilmesini sağlar (Üstündağ, 2009: 10).

4. Gerçekleşme-Doğrulama aşaması:

Aydınlanma aşamasında ortaya çıkan sonucun, onun gereksinimleri karşılayıp karşılamayacağını, hazırlık aşamasında saptanmış ölçülere uyup uymayacağını anlaşılması ve gösterilmesi için yapılan bir dizi etkinlikten oluşur. Bu aşamada beynin sol yarı küresi devrededir. Bazen aydınlanma aşaması sırasında oluşan düşünceler, fark edilen çözüm yolları, problemin çözümünü oluşturmayabilir. Bu durumda kişi kuluçka aşamasına dönerek yeni çözüm yolları geliştirme sürecine geri döner (Bulut, 2014: 5).

2.3. Yaratıcı Kişilik Özellikleri

Bernard Shaw, akıllı insan dünyaya uyum sağlamaya çalışır. Akıllı olmayanlar dünyayı kendisine uydurmaya çalışırlar, sonuç olarak tüm gelişme ve ilerleme akıllı olmayanların sayesinde derken, yaratıcı insanlarda bulunan uyumsuz ve özgün olma özelliklerini vurgulamaktadır. Öte yandan zekânın tanımlarından birisi uyum sağlama kabiliyetidir. Bu iki farklı görüş, yaratıcı kişilerin kişilik özelliklerindeki farklılıkları vurgulamaktadır (Sevimli, 2015: 38).

Csikszentmihalyi (1996), yaratıcı insanların, onları diğer insanlardan ayıran özelliklerini “karmaşıklık” kelimesiyle açıklamıştır. Csikszentmihalyi (1996)’ya göre yaratıcı bireylerde ortak olarak bulunan özellik aşağıda sıralanmıştır.

- Yaratıcı insanların büyük miktarda fiziksel enerjileri vardır, ancak çoğu zaman sessiz ve dinlenme halindedirler,
- Yaratıcı insanlar aynı anda girişken ve naif olma eğilimindedir,
- Yaratıcı insanlar eğlenceli olma ve disiplini, sorumluluk ve sorumsuzluğu birleştirir,

- Yaratıcı insanlar hayal gücü ile fantezi arasında gidip gelir ve köklü bir gerçeklik hissi sunarlar,
- Yaratıcı insanlar hem içe dönük hem dışa dönük olma eğilimindedir,
- Yaratıcı insanlar aynı anda hem mütevazı hem kibirli olabilirler,
- Yaratıcı insanlar hem isyankar hem muhafazakar olabilirler,
- Çoğu yaratıcı insan eserlerine karşı çok tutkulu, ancak yine de bu konuda son derece objektif olabilirler,
- Yaratıcı insanlar bir noktaya kadar katı cinsiyet rollerinden kaçarlar,
- Yaratıcı insanların açıklığı ve duyarlılığı onları sıklıkla acı çektirir, aynı zamanda keyif aldırabilir (Akt: Atilla, 2017: 15-16).

Yaratıcı yeteneğe sahip olan birey ile yaratıcı yeteneğe sahip olamayan birey kıyaslandığında, yaratıcı olamayan bireyin doğruyu olduğu gibi kabul ettiği, yaratıcı bireyin ise doğrular arasında bağlantılar kurarak, doğruları yeni şekillerde düzenlemeye çalıştığı bilinmektedir. Bununla birlikte yaratıcı olamayan birey sabit görüşlere sahip olurken yaratıcı birey bu görüşler ile sürekli mücadele içindedir (Aksüzek, 2008: 88; Çidem, 2016: 64).

2.3.1. Yaratıcılığın Önemi

İnsanlığın varoluşundan 21. yüzyılda gelinen noktaya kadar insanoğlu yaşamını en iyi şartlarda devam ettirilebilmek için karşılaştığı sorunları çözmeye çalışmış ve doğayı kendi yaşam standartlarını yükseltecek biçimde tasarlamıştır. Gerek teknolojik ürünler olsun gerekse sanat eserleri olsun insanoğlu her zaman üretmiştir ve üretme, kendini ifade etme gereksinimi hissetmiştir. Bu üretim sürecinin temelinde ise her insanda var olan yaratıcılık ve yaratıcı düşünme becerisi bulunmaktadır (Keleşoğlu, 2017: 1). Yaratıcılık doğuştan mı gelir, sonradan kazanılabilir mi? Bu sorunun her iki kısmına da evet demek mümkündür. Bazı insanlar doğuştan yaratıcılık ve üstün zeka kombinasyonuna sahiptirler. Bu insanların yaratıcılık potansiyeli, motivasyon ve bir hedef ile harekete geçirebildiğinde dünyayı herkes için daha iyi hale getirecek katkılar yaparlar. İbn-i Haldun, İbn-i Sina, Farabi, Edison, Einstein yaratıcılık ve üstün beyin gücü kombinasyonunun akla gelen bazı örnekleri. Genetik sınırlar içinde herkesin yaratıcılık potansiyelinin geliştirilebileceği kesindir. Üstün beyin gücünü geliştirmeye yönelik tarihte ve günümüzde uygulanan programlar; insanlara doğuştan getirdikleri yaratıcılık

potansiyelini kullanma ve işleme olanağı sunulduğunda harikulade sonuçlar ortaya çıktığını göstermektedir (Özden, 2003: 186; Güneştekin, 2011: 6).

Yaratıcılığın günlük hayatın tam olarak içinde olması; insanları sıradanlığın, tekdüzeliğin uzağına taşınması; karşılaşılan problemlere en uygun çözümlerin bulunmasına ışık tutması gibi nedenlerden dolayı öneminin yadsınamaz olduğu söylenmektedir. Bu nedenle eğitim gibi önemli bir sektörde, yaratıcılığın öneminin anlaşılması ve kullanılmasının geleceğe büyük katkıları olacağı düşünülmektedir (Ayan, 2017: 3). İnsan yaşamının her zaman üzerinde çok tartışılan bir olgusu olan sanat, yaratıcılıkla uzun süre bir tutulmuş ve yaratıcılık uzun yüzyıllar boyunca fizik- ötesi, doğa-ötesi bir olgu olarak görülmüştür. Ernst Fischer, sanatın başlangıçta büyü olduğunu, bilinmeyen bir dünyaya egemen olmaya yarayan tılsımlı bir araç olduğunu söyler. Sanatın bu büyücülük görevi giderek toplumsal ilişkilere ışık tutmak, yoğunlaşan toplumlardaki insanları aydınlatmak, insanların toplumsal gerçekleri tanıyıp değiştirmelerine yardım etme görevine dönüştü (Sevimli, 2015: 1).

Yaratıcılık tüm duygusal ve zihinsel etkinliklerde, her türlü çalışma uğraşın içinde vardır. Yaratıcı yeti, insan yaşamının ve gelişiminin tüm yönlerinin temelini, meydana getirmektedir (Durukan, 2006: 279). Eğitimin amacı artık bilgi aktarımı olmaktan çıkıp; sahip olunan bilgiyi kullanarak farklı, sıra dışı, yeni ve özgün fikirler üretebilme, insanlara bu yaratıcı düşünce yapısını benimsetebilme amacını gütmektedir. Bu amaçlara ulaşmak içinse yaratıcılığın önemi gün geçtikçe artmakta, bu durum yaratıcılığın eğitim programları içinde daha fazla yer almasına ortam hazırlamaktadır (Ayan, 2017: 1–2).

2.3.2. Gastronomi ve Mutfak Sanatları Alanında Yaratıcılığın Öneminin Tanımlanması ve Açıklanması

21. yüzyılda toplumlararası rekabet artmakta, toplumlar da bu rekabette fark yaratmak amacıyla yaratıcı bireylere ihtiyaç duymaktadır. Yaratıcı bireylerin yetiştirilebilmesi için eğitim süreci, yaratıcılığı desteklemede önemli faktörlerdendir. Araştırmalara incelendiğinde eğitim süreçleri sorgulanmakta, yaratıcı bireylerin yetiştirilebilmesi için uygulanması gerekenler üzerinde çalışmalar yapılmaktadır.

Çağdaş eğitim anlayışı, bilgi aktarımı ile birlikte beceri kazandırmayı, ilgi ve yetenekleri geliştirmeyi, bireyde var olan yaratıcılık yeteneğini açığa çıkararak, topluma yapıcı, yaratıcı ve üretici kişiler kazandırmayı, gerek bilim ve teknikte, gerekse düşünsel, sanatsal ve kültürel alanda yeni ürünler ortaya çıkararak toplumlara ulaşmayı amaç edinmektedir (Aral, 1999: 11). İnsan yaşamının her aşamasında tartışılan bir olgusu olan

sanat, yaratıcılıkla uzun süre bir tutulmuş ve yaratıcılık yüzyıllar boyunca fizik-ötesi, doğa-ötesi bir olgu olarak görülmüştür (Sevimli, 2015: 74). Yüksek düzeyde yaratıcılık gerektiren alanlardan biriside gastronomidir. Çoğu sözlük, gastronomiyi, hassas yemek yeme sanatı ve bilimi şeklinde tanımlar. Sanat ve bilim üzerindeki bu odak, pratik anlamda, terimlerin kökenleriyle özenle bağlantı kuran beceri ve bilgi olarak açıklanabilir (Santich, 2004: 16).

Diğer yandan, mutfak kavramı içerisinde hem sanatı hemde bilimi barındırmaktadır. Mutfağın bilim kısmının öğrenilmesi iyi bir eğitim ile sağlanabilir. Sanatsal kısım ise aşçının yaratıcılığı ile gelişebilir. Mükemmel aşçılar yetiştirmenin sırrı mutfağa ilgisi olan yaratıcılık yönü güçlü olan bireylerin, aşçılık mesleğine ilgisinin çekilmesinin sağlanması ve bu bireylerin iyi bir aşçılık eğitiminden geçirilip, mutfağın bilimsel yönünün kavranmasını sağlamaktır. Mutfak eğitimi okulda aşçılara verilen teorik bilgiler ile başlar. Aşçılar mutfakta çalışmaya başladığında bu teorik bilgilere pratik bilgilerini eklemeye başlarlar (Çakır, 2010: 1).

Yaratıcı yeteneğe sahip olan birey ile yaratıcı yeteneğe sahip olamayan birey kıyaslandığında, yaratıcı olamayan bireyin doğruyu olduğu gibi kabul ettiği, yaratıcı bireyin ise doğrular arasında bağlantılar kurarak, doğruları yeni şekillerde düzenlemeye çalıştığı bilinmektedir. Bununla birlikte yaratıcı olamayan birey sabit görüşlere sahip olurken yaratıcı birey bu görüşler ile sürekli mücadele içindedir (Santich, 2004: 16).

İnsanoğlu sınır tanımayan hayal gücünün, yaratıcılığının bir ifade şekli olan “sanat”ı yaşamının sınırlarına taşımakta, bu potansiyel gücünü çeşitli şekillerde biçimlendirmekte; adeta bir ressamın tuvaline aksettirdiği hayatın kesitlerini farklı yöntemlerle insanlığa sunmaktadır. Sanat, sanatçının duygu yoğunluğunu insan beyninde o an oluşturduğu fotoğraf karesine; sözcükler arasına, kitaplara, iş yaşamına ve kendi dünyasına yansıtması olarak tanımlanmaktadır. Gastronomi kavramı da, aslında sanatın bir kesitini oluşturmaktadır. Sanatkar yapıda olmayan bir yemek ustası, tadımcı veya restoran sahibi, bu kavramın inceliklerini takdir edemez ve kavrama gereken anlamı yükleyemez. O nedenledir ki; günümüzde halen yemeği hazırlarken gösterilen özen, sunumdaki ve görsellikteki estetik kaygılar arka plana atılmakta ve yemek sanatı kavramı sözlükteki yerini ne yazık ki yavaş bir ivmeyle almaktadır (Dilsiz, 2010: 1–2).

Yaratıcılık yaşamın her alanında olabilmektedir. Bu alanlardan yaratıcılık konusunun en çok vurgulandığı alan ise sanatsal faaliyetlerdir. Mutfak bölümündeki uygulamalar el uğraşı ve estetik gerektirdiğinden sanatsal faaliyetleri içermektedir (Çifci, 2014: 58). Birçok ürün ve malzeme ile çalışılan mutfakta, başarı ancak yaratıcılık ile

gerçekleştirilebilir. Mutfakta, aşçıbaşı bir orkestra şefi gibi görünürken, iyi aşçılar kişilikleri açısından bir ressam veya heykeltıraş gibi görünmektedirler (Hornig ve Hu, 2008: 222; Akt: Kesici ve Önçel, 2015: 24). Hegarty ve O'Mahony'e (2001) göre bir sanat eserinin güzel olması ve belirlenmiş performans ve kompozisyon standartlarına uyması beklenir. Aynı şey lezzet, renk uyumu, sıcaklık ve bir tabak yaratmada şefin kullandığı hammaddelerin estetik taleplerine dayanan mutfak sanatlarında yiyecek üretmek için de söylenebilir (Akt: Atilla, 2017: 16).

İnsanlar sürekli yemek ve seyahat bloglarını ve programlarını takip etmekte ve burada beğendiği yiyecekleri evlerinde yapmaya çalışmakta ya da beğendiği bir yemeği yerinde yani yöresinde yemeye gitmektedir. Açık bir şekilde iyi güzel ve özgün yemeğin peşindeki yolculuk olduğu görülen bu hareketliliğe gastronomi turizmi adı verilmektedir. Bu pazar ise azımsanmayacak kadar büyüktür şöyle ki TURSAB 2015 gastronomi raporuna göre 2014 yılında Türkiye'ye gelen turistler yaptığı 34.3 milyar dolar harcamanın 6 milyar 523 milyon dolarını yeme içmeye harcamaktadır. Bu da toplam harcamalar içinde yüzde 19'luk pay demektir. Yani gelen turistten cebinden çıkan paranın beşte biri yemeğe gitmektedir. Bu da turist başına 157.5 dolarlık restoran faturası anlamına gelmektedir. Yurt dışına tatile giden Türkler ise yeme içme için Türkiye'ye tatile gelenlerden 36.5 dolar daha fazla harcamaktadır. 2014 yılında yurt dışına gidenlerin kişi başına yeme içme için düşen rakam 194 dolar düzeyindedir. Bu da toplam harcamalar içinde yüzde 28-30'luk paya denk gelmektedir. (Sünnetçioğlu ve Özkök, 2017: 593).

Birçok alanda yaratıcılığı ölçmek için çeşitli testler, ölçekler geliştirilmeye çalışılmaktadır. Bu çalışmalardan biri geçerliliği kanıtlanmış bir ölçeği yaratıcılığın var olduğu 10 alanda test etmiştir ve sonucunda yaratıcılık alanları 3 temel alan olarak ayrı ayrı incelenmiştir. Bu alanlar; canlı, performansa dayalı ve bilimsel olarak adlandırılmıştır. Mutfak alanında yaratıcı yetenek anketinin bilimsel olarak sınıflandırıldığı görülmüştür. Mutfakta denemeler yapan bir kimse laboratuvarında çalışan bilim adamından çok da farklı değildir. Uygulama tarzı olarak benzer süreçler içermektedir. Ortaya çıkan sonuçlar da birer icat olarak düşünülebilir (Carson, Peterson ve Higgins: 2005; Akt: Çifci, 2014: 47).

2.4. Yaratıcılıkla İlgili Araştırmalar

Bu bölümde yaratıcılık konusuyla ve yaratıcılığa etki eden bazı faktörlerle ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılmış bazı çalışmalara yer verilmiştir.

2.4.1. Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar

Aslan ve arkadaşları 1997'de yaptığı araştırma kapsamında 1996-1997 öğretim yılında tesadüfi örneklem yöntemiyle belirlenen İstanbul İli Beşiktaş, Bakırköy, Kadıköy, Eminönü ilçesindeki okul öncesi eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrenciler arasından, Küme Oranlı örneklem Yöntemi kullanılarak seçilmiş eşit sayıdaki kız ve erkek toplam 247 öğrenciden Yaratıcılık puanı, Yaratıcı-Problem Çözme becerisi iki ölçek yardımı ile veri toplanmıştır. Yaratıcılık Testi'nin Başlıkların Soyutluğu boyutu açısından anaokulu eğitimi alan ve almayan deneklerin puanları arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Aynı şekilde, Toplam Şekilsel Yaratıcılık puanı ile Okul Türü arasında da, anlamlı bir fark bulunmuştur. Ana-baba eğitimi ile yaratıcılık puanları karşılaştırıldığı Varyans Analizi sonuçlarına göre anne eğitimi üniversite ve üstü olanların lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bireysel problemini çözme girişiminde bulunanların Problem-Çözme becerileri ile yaratıcılık puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. Problem-Çözmede Sebat Gösterme, Çözüm Ulaşmak için Gayret Sarf etme Becerisi ile yaratıcılık puanı arasında da anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Aral (1999) yaptığı çalışmada, sanat eğitimi alan ve almayan ergenlerin yaratıcılık boyutlarında sanat eğitimi alıp almamasının, cinsiyetin, devam ettikleri sınıfın ve sanat eğitimi dallarının etkilerinin olup olmadığının incelemiştir. Araştırmaya Hacettepe Üniversitesi Ankara Dev- Jet Konservatuvarı'na devam eden 80, Özel Arı Kolejine devam eden 111 ergen olmak üzere toplam 191 ergen dahil edilmiştir. Araştırma verileri "Torrance Yaratıcı Düşünme Testi" ve "Genel Bilgi Formu" ile toplanmıştır. Toplanan verilerin analizi "Varyans Analizi" ve Duncan Testi" ile yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda sanat eğitimi alıp almamanın, sınıfın, sınıf-sanat eğitimi etkileşiminin ve uğraşılan sanat dalının yaratıcılığın boyutlarında anlamlı bir farklılık yarattığı ($p < 0,01$), cinsiyetin ise yaratıcılık boyutlarında önemli bir farklılık yaratmadığı ($p > 0,05$) sonucuna ulaşılmıştır.

Öztunç (1999) Yaratıcı Düşünce Üzerinde Ailelerin Etkisi adlı çalışmada, Sakarya ilinde okuyan ilköğretim 5. Sınıf öğrencilerinin yaratıcı düşünme yetenekleri ile ailelerin eğitim, ekonomik durumları, okul türleri, çocuklarına karşı tutumlarına ve cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği çalışmıştır. Örneklem grubuna devlet okulundan 25 öğrenci ile, özel okullardan 27 öğrenci toplam 52 öğrenci katılmıştır. Araştırmada bilgi toplama aracı olarak, Torrance Yaratıcı Düşünme Testinin Şekil A formu ile ailelerin eğitim durumları ile çocuklarına karşı tutumlarını ölçmek için 31 sorudan oluşan bir anket kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, ailelerin eğitim ve

ekonomik durumları, çocuklarına karşı tutumları ile çocuklardaki yaratıcı düşünme yeteneği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki görülmüştür. Ayrıca akıcılık, esneklik ve özgünlük boyutları ile ailelerin eğitim durumları ve tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Dikici (2006) yaptığı araştırmada sanat eğitimi alan ve almayan lise son sınıf öğrencilerinin yaratıcılık düzeylerini belirlemek amaçlanmıştır. Öğrencilerin yaratıcılık düzeyini belirlemek amacıyla bir tutum ölçeği geliştirilmiş ve Torrance Yaratıcı Düşünme Testi Sözel A Formu kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, sanat eğitimi alan öğrencilerin, sanat eğitimi almayan öğrencilere oranla daha fazla yaratıcı oldukları bulunmuştur. Cinsiyet açısından yapılan karşılaştırmalarda anlamlı fark görülmemiştir. Sonuçta, sanat eğitimi derslerinin diğer dersler kadar önemli olduğu ve daha serbest bir ortamda yapılmasının gerektiği konusunda okul yöneticilerinin uyarılması önerilmiştir.

İşleyen ve Küçük (2013) yaptığı araştırmada öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme düzeylerini farklı değişkenler açısından incelemiştir. Çalışmanın örneklemini Bayburt Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği ve Fen Bilgisi öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören toplam 140 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak “Torrance Yaratıcı Düşünme Testi (TYDT) Sözel Forma-A ve Şekilsel Form-A” kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS 18.0 paket programı kullanılarak iki yönlü ANOVA, bağımsız t testi ve Mann Whitney-U testi yapılmıştır. Elde edilen bulgulara göre Torrance yaratıcı düşünce testinin sözel kısmında yer alan sözel akıcılık, sözel esneklik ve sözel orijinallik puanları arasında öğretmene adaylarının cinsiyetleri açısından anlamlı bir farklılık bulunmazken, bölümleri açısından her biri için Sınıf Öğretmeni adaylarının lehinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Torrance yaratıcı düşünce testinin şekilsel kısmında ise şekilsel formun alt boyutları olan orijinallik, başlıkların soyutluğu ve erken kapamaya direnç puanları arasında öğretmen adaylarının cinsiyetleri ve bölümleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmazken, akıcılık ve zenginlik(detaylandırma) puanlarının sınıf öğretmeni adayları lehinde anlamlı bir farklılık görülmüştür.

2.4.2. Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Torrance; yaratıcı düşünce üzerinde ilkokullarda yapılan araştırmalarda elleme, uğraşma dereceleri ile verilen yanıtların niteliği ve niceliği arasında bir ilişki bulmuştur. Yaratıcı düşünce ile ilgili testler uygulanırken 68 kişi ilk sınıftan 62 kişi ikinci sınıftan ve 82 üçüncü sınıftan seçilen öğrencilerin nesnelere uğraşmaları kaydedilmiştir.

Öğrencilere bir hasta bakıcı alet çantası, bir itfaya arabası, bir oyuncak köpek gibi nesnelere uğraşılması öngörülmüş ve oyunların daha eğlenceli şekilde sokulması görevi verilmiştir. Ölçü olarak “az, orta, çok” olarak üç ölçü alınmış ve sonuçlarda erkek çocukların kızlara göre daha çok nesnelere uğraşıp elledikleri saptanmıştır. Ayrıca birinci sınıftan üçüncü üçüncüye kadar bu eğilim artarken kızlarda büyük bir değişiklik belirlememiştir. Demek ki yaratıcılıkla ilgiyi ve merakı geliştirmek için çocukların çevrelerindeki nesnelere oynama ve çeşitli düşüncelerle karşılaşmaları sağlanmalı ve desteklenmelidir (Güneştekin, 2011: 29).

Baer ve arkadaşları (2005) tarafından yapılan çalışmada, doğum sırası ve yaratıcılık arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma, 359 üniversite öğrencisi ile yürütülmüştür, ancak bunlardan 23’ünün kardeşi olmadığı için çalışmaya 336 öğrenciyle devam edilmiştir. Araştırmada, öğrencilere doğum sırası, cinsiyet, yaş, anne ve baba eğitim durumu, kardeş ve cinsiyeti ile ilgili sorular içeren bir anket uygulanmıştır. Anket çalışmalarının ardından öğrenciler küçük gruplara ayrılmıştır. Öğrencilere 8 problemlilik durum verilmiştir. Grup çalışması içinde bu problemleri yaratıcı yanıtlarla çözmeleri istenmiştir. Araştırma sonucunda, ilk doğan ve kardeş sayısı fazla olan öğrencilerin daha yaratıcı oldukları belirlenmiştir (Akt: Bulut, 2014: 22).

Wang (2012) tarafından yapılan çalışmada, yazma ve okumadaki yoğun pratiğin yüksek yaratıcılık performansı ile ilişkisini incelemek hedeflenmiştir. 196 üniversite öğrencisi ile anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Öğrencilere demografik bilgileri, okulda gördükleri dersler, yazma ve okuma faaliyetlerine karşı olan tutumları ve bu faaliyetler için harcadıkları saatler ile ilgili sorulardan oluşan bir anket ve Torrance Yaratıcılık Testi uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, okuma ve yazmaya daha çok vakit ayıran öğrencilerin yaratıcılık testinde de belirgin olarak çok daha iyi puanlar aldıkları saptanmıştır. Ayrıca çalışmada, yaratıcılık alt boyutlarından detaylandırma ile okuma ve yazmaya karşı tutumların ve okuma yazmaya ayrılan saat miktarının kayda değer bir şekilde ilişkinin var olduğu anlaşılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

3.1. Araştırmanın Metodolojisi

Bu kısımda; araştırmanın gerçekleştirilmesindeki gerekçeler, bu amaç bağlamında yanıt aranılan sorular, araştırmanın içeriği, neden bu araştırmaya ihtiyaç duyulduğu, araştırmanın gerçekleştirilmesinde hangi yöntem ve tekniklerin kullanıldığı, araştırmanın sahip olduğu hipotezler gibi bilgiler yer almaktadır.

3.2. Anakütle ve Örneklem

Araştırmanın evreni, 2017- 2018 eğitim öğretim yılı Pamukkale Üniversitesi Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Anabilim Dalında öğrenim gören 1., 2., 3., ve 4. Sınıf öğrencilerinden uygulama günü okulda bulunan öğrencilere ölçek uygulanmıştır. Toplanan ölçeklerden 14'ü uygun şekilde doldurulmaması nedeniyle değerlendirme dışı bırakılmış ve araştırma, 154 öğrenci üzerinde yürütülmüştür.

3.3. Araştırmanın Modeli

Araştırma var olan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçladığından Tarama Modeli tasarımına uygun olarak hazırlanmıştır. Bu araştırma, betimsel nitelikte bir araştırma olup, tarama modelleri esas alınarak gerçekleştirilmiştir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey, vardır ve oradadır (Karasar, 1999: 77).

Bu araştırmada amaçlanan, gastronomi ve mutfak sanatları alanında eğitim alan öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin; öğrencilerin cinsiyeti, sınıf, kardeş sayısı, mezun olduğu okul türü, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, anne çalışma durumu, baba çalışma durumu, büyünülen yer, okul öncesi eğitim alınma durumu, aile aylık gelir durum, bölümü tercih etme nedeni gibi değişkenlerin yaratıcı düzeyleri üzerinde etkisi olup olmadığı, etkisi varsa ne düzeyde bir etkiye sahip olduğu saptanmaya çalışılacaktır.

Verilerin Analizi

Bu araştırmanın bağımsız değişkenlerini öğrencinin; cinsiyeti, sınıfı, kardeş sayısı, mezun olduğu okul türü, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, anne çalışma durumu, baba çalışma durumu, büyünülen yer, okul öncesi eğitim alınma durumu, aile aylık gelir durum, bölümü tercih etme nedeni oluşturmaktadır. Araştırmanın bağımlı değişkenini öğrencinin yaratıcılık düzeyi oluşturmaktadır.

Araştırmada elde edilen veriler SPSS Windows paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde, bağımsız değişken ortalamaları arasındaki farkı test etmek için T-testi ve ikiden fazla grup ortalaması arasındaki farkı test etmek için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır.

3.4.Verilerin Toplama Yöntemi

Veri toplama aracı olarak demografik bilgilerin yer aldığı Kişisel Bilgi Formu, yaratıcılık becerilerinin değerlendirilmesi amacıyla Torrance Yaratıcı Düşünme Testi Şekilsel Form A (TYDT) ve Sözel Form A (TYDT) kullanılmıştır.

3.5. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada kullanılan ölçme araçları şunlardır:

1. Kişisel Bilgi Formu
2. Torrance Yaratıcı Düşünme Testi Şekilsel A Form (TYDT)
3. Torrance Yaratıcı Düşünme Testi Sözel A Form (TYDT)

3.5.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından, araştırmaya katılan öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine yönelik bilgileri edinmek üzere geliştirilmiştir. Formda; öğrencilerin cinsiyetine, buldukları sınıfa, kardeş sayısına, mezun oldukları okul, anne-baba eğitim ve çalışma durumlarına, büyünülen yer, okul öncesi eğitim alma durumlarına, aylık gelir durumu ve bölümü tercih etme nedenine, ilişkin sorular bulunmaktadır (Ek 1).

3.5.2. Torrance Yaratıcı Düşünme Testi

Veri toplama aracı olarak Torrance Yaratıcı Düşünme Test Bataryası'nın (Torrance Tests of Creative Thinking TTCT) Şekil ve Sözel testi A formu kullanılmıştır. Ellis Paul Torrance tarafından geliştirilen Yaratıcı Düşünce Testleri ilk kez 1966 yılında yayınlanmıştır. Ölçek, yaratıcı düşünce performansını ölçen bir araçtır ve Sözel Form A, Sözel Form B, Şekilsel Form A ve Şekilsel Form B olmak üzere dört form olarak geliştirilmiştir. Sözel A ve B Formu, Şekilsel A ve B Formu birbiri ile paraleldir. 1966 yılından bu yana dünya üzerinde geniş kullanımı olan bir ölçektir. Ülkemizde testin anaokulu, ilköğretim, lise ve yetişkin için olan A ve B formları Aslan tarafından dilsel eşdeğerlik, güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları yapılarak uyarlanmıştır. Bu çalışma kapsamında üç ayrı uzman tarafından test türkçeye çevrilmiş ve bu üç form karşılaştırılarak tek bir form elde edilmiştir. Elde edilen Türkçe ve İngilizce formlar iki dili de bilen 30 kişilik bir gruba uygulanmıştır. Sözel test için 0,64- 0,86 arasında değişen ve 0,01 düzeyinde anlamlı korelasyon değerleri, şekilsel kısım için ise, 0,50 ile 0,96 arasında değişen, 0,01 ve 0,05 düzeyinde anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. Ayrıca puan türlerinin tümü için İngilizce ve Türkçe form ortalamalar arası farklılık t testi ile analiz edilmiştir ve testin Türkçe yönergesinin kullanılmasına karar verilmiştir (Aslan ve Puccio, 2006) .

3.5.2.1. Torrance Yaratıcı Düşünme Testi Şekilsel A Form (TYDT)

Şekle dayalı bölüm 3 kısımdan oluşmaktadır.

1. Resim Oluşturma
2. Resim Tamamlama
3. Paralel Çizgiler

Resim Oluşturma

Bu bölümde katılımcıya yumurta şeklinden oluşan bir resim verilir. Bu şekli hiç kimsenin düşünemeyeceği, akıl edemeyeceği şekilde kullanması istenir. Ayrıca öğrencinin isteğine bağlı olarak bu şekle yeni düşünceler ekleyerek yeni bir kompozisyon oluşturması istenir. Resmi bitirdikten sonra oluşturduğu resme ilginç bir isim bulması ve bu ismi eğitiminin yazması istenir. Ayrıca bu etkinliği 10 dakikada tamamlaması gerektiği süre bitiminin eğitmen tarafından hatırlatılacağı belirtilir (Atay, 2009).

Resim Tamamlama

Bu etkinlik, 10 kareden oluşmaktadır. Deneklerden bu etkinlikte yer alan tamamlanmamış şekillere çizgiler ekleyerek ilginç nesne ve resimler çizmeleri istenir. Bunu yaparken kimsenin aklına gelmeyeceğini düşündükleri nesne ve resimler çizmeleri istenir. Çizimleri olabildiğince tamamlamaları ve bu çizimle ilginç bir hikaye anlatmaları istenir. Bu amaçla çizimlerine ekleyebildikleri kadar detayı ekleyerek akıllarına ilk gelen düşüncenin kolayca anlaşılmasını sağlamaya çalışmaları istenir. Her çizimleri için ilginç başlıklar bularak bunları her bir çizimin altında bulunan numaranın yanına yazmaları istenir (Güneştekin, 2011: 30)

Paralel Çizgiler

Bu formda yan yana konulmuş iki adet düz çizgi vardır. Katılımcılardan bu düz çizgilere başka çizgiler ekleyerek yeni şekiller oluşturması istenmektedir. Diğer etkinliklerde olduğu gibi bu etkinlikte de çizgileri özgürce kullanarak, istediği kadar şekil ekleyebilmektedir. Çizdiği şekillerin olabildiğince değişik olması istenir. Her şekil için bir isim bulması eğitmen tarafından yazılması istenir (Atay, 2009: 48).

Bu üç bölümün tamamı akıcılık, esneklik, orijinallik, başlıkların soyutluğu, zenginleştirme (detaylara girme), erken kapamaya direnç puanları açısından incelenecektir.

3.5.2.2. Torrance Yaratıcı Düşünce Şekilsel İfade Testi A Formunun Değerlendirilmesi

Bir Resim Oluşturma, Bir Resmi Tamamlama, Paralel Çizgiler olmak üzere, üç bölümden oluşan Torrance Yaratıcı Düşünce Şekilsel İfade Testi A Formunda denek tarafından oluşturulan şekiller Akıcılık, Orijinallik, Başlıkların Soyutluğu, Zenginleştirme, Erken Kapamaya Direnç olmak üzere beş boyutta puanlandırılmaktadır. (Aslan, 2009), Torrance Yaratıcı Düşünce Testleri Puanlama Rehberinden alınmış, bölümlere göre test boyutlarının puanlandırılmasına ilişkin bilgiler aşağıda sunulmuştur.

3.5.2.2.1. Akıcılığın Puanlanması

Akıcılık puanı ile ilgili ve yorumlanabilir cevapların sayısıdır. İkinci ve Üçüncü faaliyetler akıcılık için puanlanır.

Faaliyet 2: Faaliyet 2'nin akıcılık puanı kabul edilebilir şekilde tamamlanmamış bulunur. En yüksek puan 10'dur. Eğer tek bir resimde 2 ya da daha çok figür birleştirilmişse, kullanılan figür sayısına göre puan verilir.

Faaliyet 3: Akıcılık için puanlamadan önce tekrarlar veya ilgisiz cevaplar puanlama boyunca dikkate alınmamak üzere kaydedilmelidir. İlgili bir cevap, bir şekilde uyarıcıyı kullanılan öge olarak tanımlanır.

3.5.2.2.2. Orijinalliğin Puanlanması

Orijinallik cevabı istatistiksel olarak sık görülmemesi ve alışılmışın dışında olması temeline göre puanlanır. Örneğin faaliyet 2'nin birinci şeklinde yüz yapıldı ise, buna '0' puan verilir. Ama eğer uyarıcı bir çift dudak veya bıyık haline getirilmiş ve sonra bu bıyık ve dudaklar suratın bir parçası haline getirilmiş ise bu cevaba '1' puan verilir.

Faaliyet 1 (0) Orijinallik puanı alan cevaplar - FORM A

Anlamli bir başliğı olmayan soyut desen, daire, yumurta (her türlü), insan yüzü veya bedeni, gözyaşı

Faaliyet 2 (0) Orijinallik puanı alan cevaplar - FORM A

ŞEKİL I:

Anlamli bir başliğı olmayan soyut desen, kuş, kalp, insan yüzü, alfabe harf(leri)

ŞEKİL II:

Anlamli bir başliğı olmayan soyut desen, insan yüzü veya bedeni, alfabenin harf(leri), rakam(lar), sapan, ağaç

ŞEKİL III:

Anlamli bir başliğı olmayan soyut desen, insan yüzü veya bedeni, alfabenin harf(leri), rakam(lar)

ŞEKİL IV:

Anlamli bir başliğı olmayan soyut desen, hayvan, insan yüzü veya bedeni, alfabenin harf(leri), rakam(lar), sapan, salyangoz

ŞEKİL V:

Anlamli bir başliğı olmayan soyut desen, sandal, yelkenli, kase, daire insan yüzü veya bedeni, alfabenin harf(leri), rakam(lar)

ŞEKİL VI:

Anlamlı bir başlığı olmayan soyut desen, insan yüzü veya bedeni, alfabenin harf(leri), yıldırım, rakam(lar), merdiven, merdiven aralığı

ŞEKİL VII:

Anlamlı bir başlığı olmayan soyut desen, bebek arabası veya puset, insan yüzü veya bedeni, alfabenin harf(leri), soru işareti, yılan

ŞEKİL VIII:

Anlamlı bir başlığı olmayan soyut desen, insan yüzü veya bedeni, rakam(lar), çöp adamlar

ŞEKİL IX:

Anlamlı bir başlığı olmayan soyut desen, alfabenin harf(leri), dağlar, rakam(lar), Rahibe, baykuş, tavşan, roket

ŞEKİL X:

Anlamlı bir başlığı olmayan soyut desen, karınca yiyen, ördek, insan yüzü veya bedeni, alfabenin harf(leri), burun, rakam(lar), ağaçlar

3.Faaliyet: 0 Puan Alan Orijinallik Puanları

Form A: Paralel Çizgiler

Anlamlı bir başlığı olmayan soyut desen, kitap, kutu(lar), kapı, geometrik şekil, ev, karınca yiyen, ördek, insan yüzü veya bedeni, insan yüzü veya bedeni, merdiven, alfabenin harf(leri), rakam(lar), resim çerçevesi, hediye, paketi, roket, çöp adamlar, ağaç, pencere

Başlıkların Soyutluğunun Puanlanması

İyi başlıklar üretme yeteneği süreçlerin, işlemlerin sentezinin ve organizasyonun yapılabilmesi ile ilgilidir. En üst seviyede; söz konusu bilginin özünü yoklayabilmek önemli olanın ne olduğunu bilmek vardır.

PUAN	AÇIKLAMA
0 Puan	Sarih cins ve genel isimler ‘Adam, şapka, köpek, dağlar’ gibi
1 Puan	Bir cins isim artı bir niteleyicinin oluşturduğu belli bir yoğunluk seviyesindeki basit tanımlayıcı başlık: ‘Büyük kulaklı adam’, ‘Tehlikeli bir köpek’, ‘Dans eden kedi’ vs.

2 Puan	Niteleyicinin yoğun fiziksel tanımlamanın ötesine gittiği hayal gücü ürünü tanımlayıcı başlıklar: ‘John amcanın donmuş kulağı’, ‘Marstan gelen son moda’, ‘ Öğretmen her şeyi görür’ vb.
3 Puan	Resmin özünü yakalayan, soyut ama uygun görülenin ötesine gidip hikayeyi anlatan başlık: ‘Hayatın en güzel zamanı’, ‘Sevgililerin kavgası’, ‘Merhaba’, ‘İstenmeyen’ vb.

Zenginleştirmenin Puanlanması

Şekilsel testlerin zenginleştirilmesinin altındaki varsayım yatar. Birincisi uyarıcı şekline verilen birincil cevabın tekil bir cevap olduğundan zaruri ve asıl olan planlayıcının kendi kendine ‘Bunun bir... olduğunu anlayabilmem için görmem gereken minimum detay nedir?’ sorusunu sormalıdır.

İkinci tatmin ise detay hayali kurulup, ortaya çıkarılmasının yaratıcı yeteneğini bir işlevi olduğuna buna da zenginleştirin adı verilir.

Bu nedenle zenginleştirme puanlanırken orijinal uyarıcı şekle onun sınırlarına veya çevresine eklenmiş her türlü ilgili detaya puan verilir.

Zenginleştirin akıcı puanlamasında her faaliyetle üretilen detayların kesin olarak sayılması gerekmez. Ancak puanlama kağıdı ölçeğinde sıralanan her faaliyet sınırları içinde dikkatli tahminler yapılmalıdır. Örneğin Faaliyet 1’de (A formu) 0-5 detaya 1 puan, 6-12 detaya 2 puan, 13-19 detaya 3 puan verilmelidir.

Zenginleştirme puanı üç faaliyetin puanlarının toplamıdır. 9 puan 5. Sınıf ve daha büyük gruplar için ortalama sayılır.

Erken Kapamaya Direncin Puanlanması (Yalnız Faaliyet 2 için)

Yaratıcı kişi orijinal fikirleri mümkün kılan zihinsel atlamayı yapmaya yetecek kadar kapamayı geciktirip, ve zihnini açık tutabilir. Daha az yaratıcı kimseler mümkün olan bilgiyi göz önünde tutmadan erkenden (premature) sonuçlara sıçrama eğilimindedirler.

PUAN AÇIKLAMA

0	Şekil en çabuk, en kolay, en dolaysız bir şekilde kapanır. Örneğin , düz bir çizgi ile, basit bir eğri ile katı gölgeleme veya renklendirme alfabenin harfleri ve rakamlardan ‘0’ puan alır.
---	--

- 1 Kapama vardır, ama resim tamamlanmamış resimlerin basitçe kapanmasının da ötesindedir. Cevap veren çabuk, dolaysız bir kapama yapıp bunun üstüne detay ekleyebilir. Cevap 1 puan alır.
- 2 Kapama asla tamamlanmamış veya düz çizgiler veya eğrilerle değil resmin bir parçasını teşkil eden alışılmamış, kural dışı çizgilerle tamamlanmıştır. Alfabenin harfleri rakamları ve tamamlanmamış şekilleri tamamlanmış kabul eden cevaplar ‘0’ puan alır.
En yüksek puan ‘20’ dir ve yalnızca bütün şekiller kullandığı zaman alınabilir.

3.5.2.2.3. Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Puanlanması

Duygusal Dışavurum

Her üç alt testte çizgilerin veya sözel ilavelerin ne kadar duygusal ifadeleri yansıttığı ile ilgilidir (Aslan, 2009).

Hikâyeyi ifade edebilme

Yaratıcılığın işe yaraması için yaratıcı kişi kuvvetli ve açık bir iletişim kurabilmelidir. Hikâyeyi anlatmak veya fikri iletmek için yeterli detay olmalıdır (Aslan, 2009).

Hareket veya Faaliyet

Hareket veya faaliyet cevaplarının yaratıcı kuvvetler arasına katılması projektif psikolojinin kuramlarına dayanır. Çizimlerde hareketin algılanması ve yansıtılması hayal gücünü kullanmanın belirtisi olarak ele alınmaktadır (Aslan, 2009).

Başlıkların ifade gücü

Başlıkların ifade gücünü tanımlarken soyutlaştırma ve duyguları dile getirme yeteneğinin başka bir yönüne vurgulanmaya çalışılmıştır. Resim hakkında yeni olan bir duygu veya bir başka sentez iletilmesidir (Aslan, 2009).

Tamamlanmamış şekillerin sentezi

Şekiller arasında birleştirmelere seyrek rastlanır. Eğer kişi böyle bir sentez yaparsa, bu iraksak veya ilgisiz öğeler arasında ilişkiler görme yeteneğinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir (Aslan, 2009).

Çizgi veya dairelerin sentezi

İki veya daha çok daire veya çizgi setinin sentezi veya birleştirilmesi yaratıcı eğilim veya düşünme yeteneğinin önemli bir habercisidir. Böyle cevaplar oldukça seyrek görülür ve sıradan veya bilinenden uzaklaşmayı ifade eder (Aslan, 2009).

Alışılmamış görselleştirme

Torrance (1972)'ın ifadesine göre, Alışılmamış görsel bir perspektifle fikir veya objeleri görme eğilimidir (Aslan, 2009).

İçsel Görselleştirme

Yaratıcı kişilerin diğerlerine oranla dışarının ötesini daha iyi görselleştirebileceğini ve objelerin içsel, dinamik işleyişlerine dikkat ettiklerini gösteren birçok belirti vardır (Aslan, 2009).

Sınırları uzatma veya geçme

Bir problemin yaratıcı şekilde çözebilmek için yeniden tanımlama, geçmişte devamlı izlenen ve başarılı sonuçlar vermeyen çözümlerden uzaklaşmak gerektiğine dayanılarak, tanımlanmış sınırlarını uzatmak veya aşmak gibi eylemlerin değerlendirilmesidir (Aslan, 2009).

Espri

Espri temelde yaratıcıdır çünkü bünyesinde alışılmamış birleştirmeler ve sürprizler barındırır. Başlıklar alt yazılar ve çizimler eğer bir şeyi komik, gülünç veya eğlendirici olarak aktarabiliyorsa esprili olarak puanlanır (Aslan, 2009).

Hayal gücü zenginliği

Deneğin cevaplarının hayal gücü zenginliği kategorisinde çeşitlilik, canlılık ve hayatiyet göstermesidir (Aslan, 2009).

Hayal gücünün renkliliği

Renklilik cevapların beş duyuya hitap etme bakımından heyecan verici olmasıdır. Diğer tanımlayıcılar tat, gerçek dışılık, hayalet gibi duyusal hitap edici, fantastik olmak vs. şeklinde sayılabilir (Aslan, 2009).

Fantezi

Fantezi mitolojiden bildiğimiz, model ve imajlar gibi sorunları yaratıcı şekilde ortaya koyup çözmemizde faydalı olacak sayısız benzetme sağlar (Aslan, 2009).

3.5.2.3. Torrance Yaratıcı Düşünce Şekilsel İfade Testi A Formunun Toplam Puanı

Torrance Yaratıcı Düşünce Şekilsel İfade Testi A Formunun her bir boyutunun puanı, I., II., III. Test için ayrı ayrı toplanır ve toplanan sonuçlar öğrencinin puanlama kağıdına yazılır. Torrance Yaratıcı Düşünce Şekilsel İfade Testi A Formunun toplam puanları elde edilir. (Konak, 2008: 67).

3.5.2.4. Torrance Yaratıcı Düşünme Testi Sözel A Form (TYDT)

Bu formda; “soru sorma”, “nedenleri tahmin etme”, “sonuçları tahmin etme”, “ürün geliştirme”, “alışılmadık kullanımlar”, “alışılmadık sorular” ve “düşünün ve varsayın” olmak üzere 7 ayrı etkinlik bulunmaktadır. Bu etkinlikler kısaca şöyle açıklanabilir:

1.Soru Sorma: Denekten ilk sayfadaki resme bakıp gördüğü durum hakkında bilgi sahibi olmasına yarayacak tüm soruları sorması istenir. Ancak, yalnızca resme bakarak cevaplandırılacak sorular sorulmamalıdır (Karaçelik, 2009: 47).

2.Nedenleri Tahmin Etme: Birinci etkinlikte gösterilen resme bağlı olarak, gördüğü durumun nedenlerine ilişkin olabildiği kadar çok tahminde bulunması istenir (Karaçelik, 2009: 47).

3.Sonuçları Tahmin Etme: Birinci ve ikinci etkinliklerde kullanılan resme bağlı olarak, gördüğü durumun sonuçlarına ilişkin olabildiği kadar çok tahminde bulunması istenir (Karaçelik, 2009: 47).

4.Ürün Geliştirme: Deneğe, oyuncak bir fil resmi gösterilerek bu fili çocukların ilgisini çekecek hale getirmek için üzerinde yapılabilecek en zeki, en ilginç ve en alışılmamış değişiklikleri sıralamaları istenir (Karaçelik, 2009: 48).

5.Alışılmamış Kullanımlar: Deneklerden daha önceden bildikleri bir nesne olan karton kutuların ilginç ve alışılmamış kullanım biçimlerini sıralamaları istenir (Karaçelik, 2009: 48).

6.Alışılmamış Sorular: Bu etkinlikte deneklerden, karton kutularla ilgili olarak merak uyandıracak, farklı yanıtlar getirebilecek olabildiğince çok soru sormaları istenir (Karaçelik, 2009: 48).

7.Düşünün ve Varsayın: Bu etkinlikte, gerçekleşmesi mümkün olmayan hayali bir durum oluşturulur ve denekten böyle bir durum ortaya çıkmış olsa bu olay sonucu ortaya çıkabilecek diğer olayları-sonuçları tahmin etmeleri istenir (Karaçelik, 2009: 48).

3.6. TYDT'nin Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışmaları

Güvenirlik çalışmalarında farklı metodlarla testin güvenilirliği sınanmıştır. Bunlardan biri puanlama güvenilirliği için yapılan çalışmalardır (S.Çapan, 2014: 143).

Torrance tarafından bir gruba alışlageldik puanlama eğitimi verilerek, diğer bir gruba da sadece elkitabı okutularak dört beş tane test puanlatılmış ve uzmanlarla bu testlerin puanları tartışılmıştır. Ardından eğitim alan ve sadece puanlama kitabını okuyan puanlayıcılar 25 ila 40 adet testi puanlamışlar ve bu puanlamaların korelasyonlarına bakılmıştır. Genel olarak güvenilirlik katsayılarının ortalamaları arasında neredeyse hiç fark bulunmamış ve anlamlılık (.10) seviyesinin altına inmemiştir (Torrance, 1974; Akt: Aslan, 2001b: 24).

Bir diğer çalışmada da puanlama konusunda eğitim almamış öğretmenlere Torrance Yaratıcı Düşünce Testi (TTCT) puanlama kitapçığı verilerek puanlama yaptırılmıştır. Yirmibeş adet test üzerinden yapılan değerlendirmede eğitim verilen ve verilmeyen grubun puanlamaları arasındaki korelasyon şekilsel testte .88 (orijinallik için), (.96) (akıcılık için) arasında değişen değerler olarak elde edilmiştir (S.Çapan, 2014)

Testin geçerliliği kapsamında yapılan araştırmalardan biri olan Torrance ve Hansen'in yaptığı bir araştırmada, yüksek-düşük düzeyde yaratıcı olarak belirlenen işletme dersi öğretmenlerinin aralarından seçilip bir yarıyıl boyunca derslerinde gözlem yapılanlar, sonuçta bu testten aldıkları puanların geçerli olduğunu ortaya koymuştur. Bu araştırmada daha az yaratıcı yeteneğe sahip öğretmenler, ders kitabındaki bilgilerin yinelenmesini içeren %76,1 oranında olgusal sorular sorarken yaratıcı olanlar bu tip soruları %36,7 oranında kullanmışlardır. Yaratıcı öğretmenlerin sorduğu %10,9 iraksak düşünce gerektiren sorulara karşın daha az yaratıcı öğretmenler bu türden soruları %8 daha az sormuşlardır (Torrance, 1974; Akt: Sungur, 1997, s. 202; Karaçelik, 2009).

3.7. Torrance Yaratıcı Düşünme Testinin Uygulanması

Torrance Yaratıcı Düşünce Testinin Türkçe uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarında bulunan, Prof. Dr. Esra Aslan'dan testin uygulanması ve değerlendirmesine yönelik bir günlük uygulamalı eğitim alınmıştır.

Uygulama esnasında, katılımcılara neler yapacakları, araştırmanın önemi ve gizliliği hususunda genel bilgiler verilerek, ölçeklerin uygulamasına geçilmiştir. Katılımcılara önce Kişisel Bilgi Formu dağıtılmıştır. Ardından Torrance Yaratıcı Düşünme Testi-Sözel Form A” verilmiş, testte bulunan 7 faaliyetin her biri için beş dakika süre verilmiş ve sırasıyla test üzerinde bulunan yönergeler okunmuştur. Son olarak ise, “Torrance Yaratıcı Düşünme Testi-Şekil Formu A” dağıtılarak, testte bulunan her bölüm için katılımcılara on dakika süre verilmiş ve sırasıyla test üzerindeki yönergeler

okunmuştur. Yaklaşık 50-60 dakika süren uygulamaların sonrasında her katılımcı için doldurmuş olduğu üç form bir araya getirilerek değerlendirilmek üzere toplanmıştır.

Uygulama sonrasında katılımcıların yaratıcılık düzeylerini belirlemek için kullanılan Torrance Yaratıcı Düşünme Testi-Sözel Form A” ve “Torrance Yaratıcı Düşünme Testi-Şekil Formu A” değerlendirilmiştir. Öğrencilerin testten aldıkları puanlar, Torrance Yaratıcı Düşünce Testleri Türkçe Versiyonu Puanlama Klavuzu’ndan yararlanılarak değerlendirilmiş ve her öğrenci için ayrı olarak doldurulan akıcı puanlama kağıdına işlenmiştir. Torrance Yaratıcı Düşünme Testi-Sözel Form A” ve “Torrance Yaratıcı Düşünme Testi Şekil Formu A” nin puanlamaları tamamlandıktan sonra ise toplanan tüm veriler bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

3.8. Katılımcıların Genel Özellikleri

Araştırmanın örneklemini oluşturan 154 öğrencinin cinsiyeti, sınıf, kardeş sayısı, mezun olduğu okul türü, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, anne çalışma durumu, baba çalışma durumu, büyüyen yer, okul öncesi eğitim alınma durumu, aile aylık gelir durum, bölümü tercih etme nedeni aşağıdaki tablolarda frekans ve yüzde dağılımları ile yer almaktadır.

Tablo 1. Örneklem Grubunun Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı

Cinsiyet	F	%	Yığ.%
Kadın	88	57,1	57,1
Erkek	66	42,9	100,0
Toplam	154	100,0	

Örneklemdaki öğrencilerin % 57,1’i kız, %42,9’u ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Kız öğrencilerin sayısı 88, erkek öğrencilerin sayısı ise 66’dır.

Tablo 2. Örneklem Grubunun Sınıf Değişkenine Göre Dağılımı

Sınıf	F	%	Yığ.%
1. Sınıf	42	27,3	27,3
2. Sınıf	41	26,6	53,9
3. Sınıf	33	21,4	75,3
4. Sınıf	38	24,7	100,0
Toplam	154	100,0	

Örneklemdaki öğrencilerin %27,3'ü 1. sınıf, %26,6'sı 2.sınıf, %21,4'ü 3. sınıf, %24,07'si 4. sınıf'tan oluşmaktadır. 1. sınıfların sayısı 42, 2. sınıfların sayısı 41, 3. sınıfların sayısı 33, 4. sınıfların sayısı ise 38'dir.

Tablo 3. Örneklem Grubunun Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Dağılımı

Kardeş Sayısı	F	%	Yığ.%
Tek Çocuk	9	5,8	5,8
1	57	37,0	42,9
2	45	29,2	72,1
3	24	15,6	87,7
4	19	12,3	100,0
Toplam	154	100,0	

Örneklemdaki öğrencilerin kardeş sayısının %5,8'i tek çocuk, %37,0'ı 2 kardeş, %29,2'si 3 kardeş, %15,6'sı 4 kardeş, %12,3'ü 5 ve daha fazla kardeştir. Tek çocukların sayısı 9, 2 kardeşlerin sayısı 57, 3 kardeşlerin sayısı 45, 4 kardeşlerin sayısı 24, 5 ve daha fazla kardeşlerin sayısı ise 19'tur.

Tablo 4. Örneklem Grubunun Mezun Olduğu Okul Türü Değişkenine Göre Dağılımı

Mezun Olduğu Okul Türü	F	%	Yığ.%
Meslek Lisesi	25	16,2	16,2
Düz Lise - Anadolu Lisesi	129	83,8	100
Toplam	154	100,0	

Örneklemdaki öğrencilerin mezun oldukları okul türünün %%16,2'si Meslek lisesi, %83,8'i Düz lise - Anadolu lisesi oluşturmaktadır. Meslek lisesi öğrencilerinin sayısı 25, Düz lise - Anadolu lisesi öğrencilerinin sayısı ise 129'dur.

Tablo 5. Örneklem Grubunun Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

Anne Eğitim Durumu	F	%	Yığ.%
İlkokul ve altı	83	53,9	53,9
Ortaokul	28	18,2	72,1
Lise	34	22,1	94,2
Üniversite	9	5,8	100,0
Toplam	154	100,0	

Örneklemdaki öğrencilerin anne eğitim durumları %53,9'u ilkokul mezunu ve altı, %18,2'si ortaokul mezunu, %22,1'i lise mezunu, %5,8'i üniversite mezunu olanlardan oluşmaktadır. İlkokul mezunu ve altı'nın sayısı 83, ortaokul mezunu sayısı 28, lise mezunu sayısı 34, üniversite mezunu sayısı ise 9'tur.

Tablo 6. Örneklem Grubunun Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

Baba Eğitim Durumu	F	%	Yığ.%
İlkokul ve altı	51	33,1	33,1
Ortaokul	39	25,3	58,4
Lise	41	26,6	85,1
Üniversite	23	14,9	100,0
Toplam	154	100,0	

Örneklemdaki öğrencilerin baba eğitim durumları %33,1'i ilkokul mezunu ve altı, %25,3'ü ortaokul mezunu, %26,6'sı lise mezunu, 14,9'u üniversite mezunu olanlardan oluşmaktadır. İlkokul mezunu ve altı'nın sayısı 51, ortaokul mezunu sayısı 39, lise mezunu sayısı 41, üniversite mezunu sayısı ise 23'tür.

Tablo 7. Örneklem Grubunun Anne Çalışma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

Anne Çalışma Durumu	F	%	Yığ.%
Evet	40	26,0	26,0
Hayır	114	74,0	100
Toplam	154	100,0	

Örneklemdaki öğrencilerin %26,0'ını annesinin çalıştığı, %74,0'ını annesinin çalışmadığı görülmektedir. Annesi çalışanların sayısı 40, Annesi çalışmayanların sayısı ise 114'tür.

Tablo 8. Örneklem Grubunun Baba Çalışma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

Baba Çalışma Durumu	F	%	Yığ.%
Evet	115	74,7	74,7
Hayır	39	25,3	100
Toplam	154	100,0	

Örneklemdaki öğrencilerin %74,7'sinin babasının çalıştığı, %25,3'ünün babasının çalışmadığı görülmektedir. Babası çalışanların sayısı 115, Babası çalışmayanların sayısı ise 39'dur.

Tablo 9. Örneklem Grubunun Büyünülen Yer Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

Büyünülen Yer Durumu	F	%	Yığ.%
Kırsal	46	29,9	29,9
Kent	108	70,1	100
Toplam	154	100,0	

Örneklemdaki öğrencilerin büyüdüğü yerin %29,9'u kırsal bölgede, %70,1'inin kent'te yaşadığı görülmektedir. Kırsal bölgede yaşayanların sayısı 46, Kent'te yaşayanların sayısı ise 108'dir.

Tablo 10. Örneklem Grubunun Okul Öncesi Eğitim Alınma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

Okul Öncesi Eğitim Alınma Durumu	F	%	Yığ.%
Evet	58	37,7	37,7
Hayır	96	62,3	100
Toplam	154	100,0	

Örneklemdaki öğrencilerin %37,7'si okul öncesi eğitim aldığı, %62,3'ünü okul öncesi eğitim almayan öğrenciler oluşturmaktadır. Okul öncesi eğitim alanların sayısı 58, okul öncesi eğitim almayanların sayısı 96'dır.

Tablo 11. Örneklem Grubunun Aile Aylık Gelir Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

Aile Aylık Gelir Durumu	F	%	Yığ.%
--------------------------------	----------	----------	--------------

0-1500	32	20,8	20,8
1501-2500	54	35,1	55,8
2501- ve üstü	68	44,2	100,0
Toplam	154	100,0	

Örneklemdaki öğrencilerin aile aylık gelir durumunun %28,8'i 0-1500 Türk lirası, %35,1'i 1501-2500 Türk lirası, %44,2'sinin 2501-ve üstü Türk lirası olduğu görülmektedir. Aile Aylık Gelir Durumu 0-1500 Türk lirası olanların sayısı 32, 1501-2500 Türk lirası olanların sayısı 54, 2501-ve üstü Türk lirası olanların sayısı ise 68'dir.

Tablo 12. Örneklem Grubunun Bölümü Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Dağılımı

Bölümü Tercih Etme Nedeni	F	%	Yığ.%
Gelecekteki amaca uygun olması	42	27,3	27,3
Mesleğe olan ilgi	55	35,7	63,0
Yönlendirme ile	14	9,1	72,1
İş bulma olanağının yüksek olması	26	16,9	89,0
Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	3,2	92,2
Lisedeki alan tercihi	3	1,9	94,2
Diğer	9	5,8	100,0
Toplam	154	100,0	

Örneklemdaki öğrencilerin bölümü tercih etme nedeni %27,3'ü Gelecekteki amaca uygun olması, %35,7'si Mesleğe olan ilgi, %9,1'i Yönlendirme ile, %16,9'u İş bulma olanağının yüksek olması, %3,2'si Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi, %1,9'u Lisedeki alan tercihi, %5,8'ini Diğer, oluşturmaktadır. Bölümü Tercih Etme nedeni

gelecekteki amaca uygun olması olanların sayısı 42, mesleğe olan ilgi olanların sayısı 55, yönlendirme ile olanların sayısı 14, iş bulma olanağının yüksek olması olanların sayısı 26, Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi olanların sayısı 5, Lisedeki alan tercihi olanların sayısı 3, diğer olanların sayısı ise 9'tur.

BULGULAR

Bu bölümde çalışmanın hipotezlerine yönelik sorular doğrultusunda elde edilen bulgular yer almaktadır.

Tablo 13. Torrance Yaratıcılık Testi Tüm Boyutlarından Toplam Alınan Puan Sonuçları

Alt Puanlar	X		
	(n=154)	Ss	Sh
Sözel Akıcılık	48,0909	21,31383	454,279
Sözel Esneklik	26,7468	9,04568	81,824
Sözel Orijinallik	42,5779	21,06410	443,697
Şekilsel Akıcılık	17,7013	8,15706	66,538
Şekilsel Orijinallik	13,0455	6,51328	42,423
Başlıkların Soyutluluğu	5,3506	3,14057	9,863
Zenginleştirme	10,3312	3,57744	12,798
Erken Kapamaya Direnç	2,5519	1,76028	3,099
Y.K.L Listesi Toplamı	88,7662	33,00818	1089,540

Çalışmada sözel puanlar içerisinde en yüksek ortalama toplam sözel akıcılığa, en düşük ortalama toplam esnekliğe ait bulunmuştur. Aslan (2001b)'ın Testin Türkçe

versiyonunu oluşturmak için yaptığı araştırmada farklı, yaş ve eğitim seviyelerinden tesadüfi olarak alınan çalışma gruplarından veri toplamıştır farklı eğitim seviyesindeki öğrencilerin sözel ortalama puanlarının sözel akıcılıktan sözel esnekliğe doğru düştüğünü saptanmıştır. Bu bulgu araştırmamızı desteklemektedir. Sözel esneklik puan ortalamasının diğer sözel puanlara göre düşük olması kişinin olaylara farklı açılardan bakabilme ve farklı fikirler üretebilme yeteneğinin sözel akıcılık ve sözel orijinallik yeteneklerinden daha alt seviyede olduğunu göstermektedir.

Elde edilen bulgular toplam şekilsel puanlar açısından değerlendirildiğinde en yüksek ortalama akıcılık puanında, en düşük ortalama ise erken kapamaya direnç için elde edilmiştir. Erken kapamaya direnç puan ortalamasının düşük olması öğrencilerin zihni açık tutabilme yeteneğinin diğer alanlara göre daha az gelişmiş olduğunu göstermektedir.

Tablo 14. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcılık Boyutları	Cinsiyet	N	X	ss	sh	t-test		
						sd	t	p
Akıcılık F1	Kadın	88	8,8409	4,64581	,49525	152	,717	,845
	Erkek	66	8,3030	4,55385	,56054			
Akıcılık F2	Kadın	88	7,0227	3,02091	,32203	152	1,396	,936
	Erkek	66	6,3182	3,20173	,39411			
Akıcılık F3	Kadın	88	6,3864	2,87051	,30600	152	-,305	,168
	Erkek	66	6,5455	3,59565	,44259			
Akıcılık F4	Kadın	88	7,4773	3,98266	,42455	152	2,016	,070
	Erkek	66	6,2727	3,20358	,39433			
Akıcılık F5	Kadın	88	7,2273	4,40670	,46976	152	1,029	,851
	Erkek	66	6,4697	4,67142	,57501			
Akıcılık F6	Kadın	88	6,8409	5,10777	,54449	152	,880	,267
	Erkek	66	6,1667	4,10847	,50572			
Akıcılık F7	Kadın	88	6,2386	2,82026	,30064	152	2,137	,743
	Erkek	66	5,2424	2,91975	,35940			
Akıcılık Toplam	Kadın	88	50,1818	21,54148	2,29633	152	-,504	,185

Erkek 66 54,8485 83,22726 10,24457

** $p < .05$,

Tabloda görüldüğü gibi kadın ve erkek öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel akıcılık boyutlarından aldıkları puanlar, ortalamalarına göre ilişkisiz grup T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinin akıcılık boyutlarının tümünden ve toplam aldıkları puanlar açısından kadın ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Tablo 15. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcılık Boyutları	Cinsiyet	N	X	Ss	Sh	t-test		
						sd	T	P
Orijinallik F1	Kadın	88	6,5795	4,38315	,46725	152	2,398	,126
	Erkek	66	4,9848	3,64372	,44851			
Orijinallik F2	Kadın	88	6,4545	3,21958	,34321	152	2,199	,813
	Erkek	66	5,3030	3,21041	,39517			
Orijinallik F3	Kadın	88	5,9091	2,98516	,31822	152	,027	,028
	Erkek	66	5,8939	4,02350	,49526			
Orijinallik F4	Kadın	88	5,6477	3,71093	,39559	152	1,877	,762
	Erkek	66	4,5000	3,81192	,46922			
Orijinallik F5	Kadın	88	6,7500	4,59698	,49004	152	1,665	,701
	Erkek	66	5,4848	4,75958	,58586			
Orijinallik F6	Kadın	88	7,7500	6,15555	,65618	152	,144	,346
	Erkek	66	7,6061	6,06853	,74698			
Orijinallik F7	Kadın	88	6,6705	4,04208	,43089	152	2,191	,408
	Erkek	66	5,3333	3,31121	,40758			
	Kadın	88	45,5568	20,53864	2,18943	152	2,048	,856

Orijinallik	Erkek	66	38,6061	21,25441	2,61624
Toplam					

** $p < .05$

Tabloda görüldüğü gibi kadın ve erkek öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Orijinallik boyutundan aldıkları puanlar, ortalamalarına göre ilişkisiz grup T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Orijinallik boyutu faaliyet üçten aldıkları puanlar açısından ($p = ,028$) $p < .05$ manidarlık düzeyinde farklılaştığı görülmektedir.

Tablo 16. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Şekilsel Yaratıcılık Boyutları	Cinsiyet	N	X	ss	Sh	t-test		
						sd	t	P
Akıcılık	Kadın	88	18,3750	8,47079	,90299	152	1,185	,802
	Erkek	66	16,8030	7,69059	,94665			
Orijinallik	Kadın	88	13,7727	7,20907	,76849	152	1,608	,066
	Erkek	66	12,0758	5,35023	,65857			
Başlıkların Soyutluluğu	Kadın	88	5,5682	3,10282	,33076	152	,992	,374
	Erkek	66	5,0606	3,19075	,39275			
Zenginleştirme	Kadın	88	10,7727	3,64117	,38815	152	1,781	,742
	Erkek	66	9,7424	3,42978	,42218			
Erken Kapamaya Direnç	Kadın	88	2,6818	1,82288	,19432	152	1,058	,596
	Erkek	66	2,3788	1,67116	,20571			

Tabloda görüldüğü gibi kadın ve erkek öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin Şekilsel boyutlarından aldıkları puanlar, ortalamalarına göre ilişkisiz grup T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinin Şekilsel boyutlarının

tümünden ve toplam aldıkları puanlar açısından kadın ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

(Öncü, 2000) anasınıfı (6 yaş) düzeyindeki çocukların şekilsel yaratıcılıklarının cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması amacıyla yürüttüğü çalışmasında da yaratıcılığın, akıcılık, esneklik, orijinallik ve elaborasyon boyutlarında kızların ve erkeklerin ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Tablo 17. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcılık Boyutları	Cinsiyet	N	X	ss	sh	t-test		
						sd	t	p
Esneklik F1	Kadın	88	5,0682	2,41545	,25749	152	1,030	,353
	Erkek	66	4,6818	2,14231	,26370			
Esneklik F2	Kadın	88	4,1705	1,55528	,16579	152	1,942	,937
	Erkek	66	3,6818	1,53080	,18843			
Esneklik F3	Kadın	88	3,8636	1,68960	,18011	152	-,641	,120
	Erkek	66	4,1061	2,96715	,36523			
Esneklik F4	Kadın	88	4,8977	2,07912	,22164	152	1,797	,216
	Erkek	66	4,3182	1,84106	,22662			
Esneklik F5	Kadın	88	5,1705	2,41271	,25720	152	1,520	,573
	Erkek	66	4,5455	2,66707	,32829			
Esneklik F7	Kadın	88	4,7841	2,63683	,28109	152	1,499	,702
	Erkek	66	4,1515	2,53130	,31158			
Esneklik Toplam	Kadın	88	27,9091	8,85598	,94405	152	1,856	,919
	Erkek	66	25,1970	9,13020	1,12385			

Tabloda görüldüğü gibi kadın ve erkek öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Esneklik boyutundan aldıkları puanlar, ortalamalarına göre ilişkisiz grup T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Akıcılık boyutunun tümünden ve toplam aldıkları puanlar açısından kadın ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Özyurt (2011)'un özel okula devam eden öğrencilerin yaratıcılık düzeyleri ile SBS başarısı arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasında cinsiyete değişkenine göre öğrencilerin yaratıcılıklarının akıcılık, özgünlük ve esneklik alt boyutları anlamlı farklılık olmadığını saptamıştır.

Sanat eğitimi alan ve almayan ergenlerin yaratıcılık boyutlarında sanat eğitimi alıp almamasının, cinsiyetin, devam ettikleri sınıfın ve sanat eğitimi dallarının etkilerinin olup olmadığının incelendiği bir başka çalışmada da, yaratıcılık düzeylerinin cinsiyete göre farklı olmadığı ileri sürülmektedir (Aral, 1999).

Tablo 18. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcı Kuvvetler Listesi	Cinsiyet	N	X	Ss	Sh	t-test		
						sd	T	p
Duygusal İfadeler	Kadın	88	3,1705	2,34016	,24946	152	1,331	,942
	Erkek	66	2,6818	2,13512	,26282			
Hikâye Anlatma	Kadın	88	5,0682	3,06930	,32719	152	-,234	,327
	Erkek	66	5,1970	3,75077	,46169			
Hareket ya da faaliyet	Kadın	88	4,0795	2,37430	,25310	152	,797	,779
	Erkek	66	3,7879	2,06446	,25412			
Başlıkların Açıklayıcılığı	Kadın	88	6,0568	3,11230	,33177	152	,175	,047
	Erkek	66	5,9545	4,16000	,51206			
Tamamlanmamış Şekillerin Birleştirilmesi	Kadın	88	,1250	,56350	,06007	152	-,550	,269
	Erkek	66	,1970	1,04100	,12814			
Tamamlanmamış Çizgilerin Sentezi	Kadın	88	,3182	1,04547	,11145	152	-1,106	,047
	Erkek	66	,5606	1,66529	,20498			
Alışılmadık Görselleştirme	Kadın	88	5,4205	2,60292	,27747	152	,523	,433
	Erkek	66	5,1970	2,65573	,32690			
İçsel Görselleştirme	Kadın	88	8,1477	4,49403	,47907	152	1,463	,559
	Erkek	66	7,1061	4,20303	,51736			
	Kadın	88	,4773	,90943	,09695	152	-,961	,157

Sınırları Uzatma veya Geçme	Erkek	66	,6364	1,14538	,14099			
Mizah	Kadın	88	2,6818	1,55027	,16526	152	-,439	,162
	Erkek	66	2,8030	1,87469	,23076			
Hayal gücü	Kadın	88	3,8636	1,99529	,21270	152	1,549	,839
Zenginliği	Erkek	66	3,3636	1,96615	,24202			
Hayal gücü	Kadın	88	,9205	1,28851	,13736	152	-1,170	,856
Renkliliği	Erkek	66	1,1818	1,47710	,18182			
Fantezi	Kadın	88	,1250	,42379	,04518	152	,515	,323
	Erkek	66	,0909	,38139	,04695			
Yaratıcı	Kadın	88	92,1250	33,96510	3,62069	152	1,464	,783
Kuvvetler Listesi	Erkek	66	84,2879	31,38288	3,86297			
Toplam								

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi kadın ve erkek öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin Yaratıcı Kuvvetler Listesinden aldıkları puanların ortalama farklarının anlamlılığını test etmek için ilişkisiz grup T-testi uygulanmıştır. Analiz sonucunda Yaratıcı Kuvvetler Listesindeki Tamamlanmamış Şekillerin Birleştirilmesi ($p = ,047$) haricinde listedeki tüm boyutlardan ve toplam aldıkları puanlar açısından kadın ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Tamamlanmamış Şekillerin Birleştirilmesi boyutunda ise $p < .05$ manidarlık düzeyinde farklılık bulunmuştur.

Tablo 19. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Anne Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcılık Boyutları	Anne Çalışma Durumu	N	X	ss	Sh	t-test		
						sd	T	p
Esneklik F1	Evet	40	4,6500	1,77663	,28091	152	-,805	,143
	Hayır	114	4,9912	2,46209	,23060			
Esneklik F2	Evet	40	3,8250	1,31826	,20844	152	-,640	,142
	Hayır	114	4,0088	1,63748	,15336			
Esneklik F3	Evet	40	3,7250	1,51890	,24016	152	-,768	,287
	Hayır	114	4,0526	2,54114	,23800			
Esneklik F4	Evet	40	4,6500	1,86121	,29428	152	,002	,326
	Hayır	114	4,6491	2,04802	,19181			

Esneklik F5	Evet	40	4,7750	2,59672	,41058	152	-,369	,834
	Hayır	114	4,9474	2,52367	,23636			
Esneklik F7	Evet	40	4,8000	2,77535	,43882	152	,810	,743
	Hayır	114	4,4123	2,54451	,23832			
Esneklik Toplam	Evet	40	26,3500	7,67797	1,21399	152	-,321	,043*
	Hayır	114	26,8860	9,50618	,89034			

* $p < .05$ ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi anne çalışma durumuna göre Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Esneklik boyutundan aldıkları puanlar, ortalamalarına göre ilişkisiz grup T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Esneklik boyutunun toplamlarından (,043) alınan puanlar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 20. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Anne Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcılık Boyutları	Anne Çalışma Durumu	N	X	ss	Sh	t-test		
						sd	t	p
Orijinallik F1	Evet	40	5,3250	3,54015	,55975	152	-1,013	,191
	Hayır	114	6,0965	4,33543	,40605			
Orijinallik F2	Evet	40	6,0250	3,34731	,52926	152	,144	,914
	Hayır	114	5,9386	3,23773	,30324			
Orijinallik F3	Evet	40	5,8000	3,91054	,61831	152	-,218	,289
	Hayır	114	5,9386	3,30000	,30907			
Orijinallik F4	Evet	40	5,1000	3,57197	,56478	152	-,108	,518
	Hayır	114	5,1754	3,87240	,36268			
Orijinallik F5	Evet	40	6,2500	4,33087	,68477	152	,066	,966
	Hayır	114	6,1930	4,83329	,45268			
Orijinallik F6	Evet	40	7,1250	5,43110	,85873	152	-,678	,410

	Hayır	114	7,8860	6,32702	,59258			
Orijinallik F7	Evet	40	6,4000	3,97299	,62818	152	,585	,807
	Hayır	114	5,9912	3,74046	,35033			
Orijinallik	Evet	40	41,5750	18,79701	2,97207	152	-,349	,213
Toplam	Hayır	114	42,9298	21,87079	2,04839			

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi anne çalışma durumuna göre Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Orijinallik boyutundan aldıkları puanlar, ortalamalarına göre ilişkisiz grup T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Orijinallik boyutunun faaliyetlerden alınan puanlar ve toplam puan arasında anlamlı bir fark belirlenmemiştir.

Tablo 21. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Anne Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Şekilsel Yaratıcılık Boyutları	Anne Çalışma Durumu	N	X	ss	Sh	t-test		
						sd	t	P
Akıcılık	Evet	40	16,9750	7,42307	1,17369	152	-,653	,323
	Hayır	114	17,9561	8,41553	,78819			
Orijinallik	Evet	40	12,2500	5,34814	,84561	152	-,897	,067
	Hayır	114	13,3246	6,87498	,64390			
Başlıkların Soyutluluğu	Evet	40	5,0500	2,75448	,43552	152	-,703	,170
	Hayır	114	5,4561	3,26998	,30626			
Zenginleştirme	Evet	40	10,5000	3,75534	,59377	152	,346	,519
	Hayır	114	10,2719	3,52810	,33044			
Erken Kapamaya Direnç	Evet	40	2,5000	1,83973	,29089	152	-,216	,304
	Hayır	114	2,5702	1,73954	,16292			

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi anne çalışma durumuna göre Torrance Yaratıcılık Testinin Şekilsel boyutlarından aldıkları puanlar, ortalamalarına göre ilişkisiz grup T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinin Şekilsel boyutlarından Orijinallik boyutunda anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Tablo 22. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Anne Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcı Kuvvetler Listesi	Anne Çalışma Durumu	N	X	ss	Sh	t-test		
						sd	T	P
Duygusal İfadeler	Evet	40	2,8250	2,08643	,32989	152	-,441	,599
	Hayır	114	3,0088	2,32530	,21778			
Hikâye Anlatma	Evet	40	4,8750	2,80281	,44316	152	-,541	,456
	Hayır	114	5,2105	3,55108	,33259			
Hareket ya da faaliyet	Evet	40	3,9750	2,36955	,37466	152	,067	,336
	Hayır	114	3,9474	2,20956	,20694			
Başlıkların Açıklayıcılığı	Evet	40	6,2750	3,13776	,49612	152	,536	,434
	Hayır	114	5,9211	3,73963	,35025			
Tamamlanmamış Şekillerin Birleştirilmesi	Evet	40	,0500	,31623	,05000	152	-,971	,056
	Hayır	114	,1930	,91087	,08531			
Tamamlanmamış Çizgilerin Sentezi	Evet	40	,3750	1,03000	,16286	152	-,256	,612
	Hayır	114	,4386	1,44538	,13537			
Alışılmadık Görselleştirme	Evet	40	5,6000	3,06176	,48411	152	,772	,539
	Hayır	114	5,2281	2,45323	,22977			
İçsel Görselleştirme	Evet	40	7,5500	4,45461	,70434	152	-,253	,644
	Hayır	114	7,7544	4,38332	,41054			
Sınırları Uzatma veya Geçme	Evet	40	,5500	1,08486	,17153	152	,033	,722
	Hayır	114	,5439	,99681	,09336			
Mizah	Evet	40	2,6500	1,73279	,27398	152	-,363	,388
	Hayır	114	2,7632	1,68440	,15776			

Hayal gücü	Evet	40	4,1500	2,38101	,37647	152	1,862	,061
Zenginliği	Hayır	114	3,4737	1,81542	,17003			
Hayal gücü	Evet	40	1,1250	1,55559	,24596	152	,494	,470
Renkliliği	Hayır	114	1,0000	1,31027	,12272			
Fantezi	Evet	40	,1500	,48305	,07638	152	,717	,159
	Hayır	114	,0965	,37557	,03517			
Yaratıcı	Evet	40	89,8250	31,33761	4,95491	152	,235	,968
Kuvvetler Listesi	Hayır	114	88,3947	33,70082	3,15637			
Toplam								

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi anne çalışma durumuna göre Torrance Yaratıcılık Testinin Yaratıcı Kuvvetler Listesinden aldıkları puanların ortalama farklarının anlamlılığını test etmek için ilişkisiz grup T-testi uygulanmıştır. Analiz sonucunda Yaratıcı Kuvvetler Listesindeki tüm boyutlardan ve toplam aldıkları puanlar açısından anne çalışma durumuna göre manidarlık düzeyinde bir farklılık tespit edilmemiştir.

Özyurt (2011)'un özel okula devam eden öğrencilerin yaratıcılık düzeyleri ile SBS başarısı arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasında annenin çalışma durumunun öğrencilerin yaratıcılıklarının akıcılık, özgünlük ve esneklik alt boyutları anlamlı farklılık olmadığını saptamıştır.

Konu ile ilgili yapılan bir diğer çalışmada annenin çalışıyor olmasının çocuğun yaratıcı düşünme yeteneğinin akıcılık ve özgünlük boyutları üzerine anlamlı bir farklılık yaratmazken esneklik boyutunda anlamlı farklılık tespit edilmiştir (Öztunç, 1999). Bu bulgular çalışmamızı destekler niteliktedir.

Tablo 23. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Baba Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcılık Boyutları	Baba Çalışma Durumu	N	X	ss	Sh	t-test		
						sd	t	p
Orijinallik F1	Evet	115	5,7217	3,87875	,36170	152	-,896	,357
	Hayır	39	6,4103	4,87052	,77991			
Orijinallik F2	Evet	115	6,0696	3,26524	,30449	152	,709	,752
	Hayır	39	5,6410	3,24838	,52016			
Orijinallik F3	Evet	115	5,7391	3,43891	,32068	152	-1,008	,908
	Hayır	39	6,3846	3,50650	,56149			
Orijinallik F4	Evet	115	4,8696	3,70756	,34573	152	-1,620	,469

	Hayır	39	6,0000	3,93366	,62989			
Orijinallik F5	Evet	115	5,7739	4,47422	,41722	152	-1,989	,051
	Hayır	39	7,4872	5,13948	,82298			
Orijinallik F6	Evet	115	7,6000	6,14417	,57295	152	-,308	,904
	Hayır	39	7,9487	6,03476	,96634			
Orijinallik F7	Evet	115	5,9217	3,90939	,36455	152	-,987	,350
	Hayır	39	6,6154	3,42295	,54811			
Orijinallik Toplam	Evet	115	41,5391	20,83868	1,94322	152	-1,051	,392
	Hayır	39	45,6410	21,69827	3,47450			

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi baba çalışma durumuna göre Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Orijinallik boyutundan aldıkları puanlar, ortalamalarına göre ilişkisiz grup T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Yaratıcı Kuvvetler Listesindeki tüm boyutlardan ve toplam aldıkları puanlar açısından baba çalışma durumuna göre manidarlık düzeyinde bir farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 24. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Baba Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Şekilsel Yaratıcılık Boyutları	Baba Çalışma Durumu	N	X	ss	sh	t-test		
						sd	t	p
Akıcılık	Evet	115	18,1652	8,26314	,77054	152	1,214	,254
	Hayır	39	16,3333	7,77761	1,24541			
Orijinallik	Evet	115	13,3130	6,38991	,59586	152	,875	,814
	Hayır	39	12,2564	6,88904	1,10313			
Başlıkların Soyutluluğu	Evet	115	5,2348	3,34384	,31181	152	-,785	,034*
	Hayır	39	5,6923	2,45114	,39250			
Zenginleştirme	Evet	115	10,0348	3,39745	,31681	152	-1,778	,147

	Hayır	39	11,2051	3,98140	,63753			
Erken	Evet	115	2,5130	1,88422	,17570	152	-,470	,040*
Kapamaya	Hayır	39	2,6667	1,34425	,21525			
Direnç								

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi baba çalışma durumuna göre Torrance Yaratıcılık Testinin Şekilsel boyutundan aldıkları puanlar, ortalamalarına göre ilişkisiz grup T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda şekilsel yaratıcılık boyutlarından olan Başlıkların Soyutluluğu (,034) ve Erken Kapamaya Direnç (,040) boyutlarından aldıkları puanlarda manidar farklılıklar bulunmuştur(* $p < .05$).

Tablo 25. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesi Alt Boyutunun Baba Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcılık Boyutları	Baba Çalışma Durumu	N	X	ss	Sh	t-test		
						sd	t	p
Yaratıcı Kuvvetler Listesi	Evet	115	2,8696	2,27697	,21233	152	-,862	,733
	Hayır	39	3,2308	2,21789	,35515			
Duygusal İfadeler	Evet	115	5,1478	3,45204	,32190	152	,154	,187
	Hayır	39	5,0513	3,14516	,50363			
Hikâye Anlatma	Evet	115	4,0783	2,34763	,21892	152	1,176	,091
	Hayır	39	3,5897	1,88788	,30230			
Hareket ya da faaliyet	Evet	115	6,0609	3,74936	,34963	152	,284	,057
	Hayır	39	5,8718	3,09651	,49584			
Başlıkların Açıklayıcılığı	Evet	115	,1130	,79212	,07387	152	-1,139	,047*
	Hayır	39	,2821	,82554	,13219			
Tamamlanmamış Şekillerin Birleştirilmesi	Evet	115	,3826	1,34805	,12571	152	-,623	,329
	Hayır	39	,5385	1,35426	,21685			
Tamamlanmamış Çizgilerin Sentezi	Evet	115	5,3565	2,50330	,23343	152	,258	,953
	Hayır	39	5,2308	2,96880	,47539			
Alışılmadık Görselleştirme	Evet	115	8,0087	4,48877	,41858	152	1,499	,252
	Hayır	39	6,7949	3,99460	,63965			
	Evet	115	,4522	,89092	,08308	152	-1,973	,004**

İçsel Görselleştirme	Hayır	39	,8205	1,29517	,20739			
Sınırları Uzatma veya Geçme	Evet	115	2,7391	1,75762	,16390	152	,067	,145
	Hayır	39	2,7179	1,50348	,24075			
Mizah	Evet	115	3,6435	2,04421	,19062	152	-,063	,162
	Hayır	39	3,6667	1,85435	,29693			
Hayal gücü Zenginliği	Evet	115	1,1130	1,40028	,13058	152	1,252	,289
	Hayır	39	,7949	1,28103	,20513			
Hayal gücü Renkliliği	Evet	115	,0957	,37402	,03488	152	-,774	,130
	Hayır	39	,1538	,48874	,07826			
Fantezi	Evet	115	89,5043	33,22263	3,09803	152	,475	,667
	Hayır	39	86,5897	32,69695	5,23570			

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi örneklemdaki öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin Yaratıcı Kuvvetler Listesine ait alt boyutlarından aldıkları puanlar baba çalışma durumuna göre T – testi analizi yapılarak karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma sonucunda İçsel Görselleştirme boyutundan aldıkları puanlarda ($.004$) manidar farklılıklar gözlenmiştir ($*p < .05$).

Tablo 26. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Baba Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcılık Boyutları	Baba Çalışma Durumu	N	X	ss	sh	t-test		
						sd	t	p
Akıcılık F1	Evet	115	8,2783	4,52197	,42168	152	-1,546	,729
	Hayır	39	9,5897	4,74463	,75975			
Akıcılık F2	Evet	115	6,5913	3,24415	,30252	152	-,887	,214
	Hayır	39	7,1026	2,67341	,42809			
Akıcılık F3	Evet	115	6,1217	3,31437	,30907	152	-2,252	,450
	Hayır	39	7,4359	2,59346	,41529			
Akıcılık F4	Evet	115	6,6348	3,52766	,32896	152	-1,892	,230
	Hayır	39	7,9231	4,08711	,65446			
Akıcılık F5	Evet	115	6,6174	4,50260	,41987	152	-1,347	,462
	Hayır	39	7,7436	4,53477	,72614			

Akıcılık F6	Evet	115	6,4174	4,45244	,41519	152	-,608	,091
	Hayır	39	6,9487	5,41901	,86774			
Akıcılık F7	Evet	115	5,5739	3,05810	,28517	152	-1,761	,059
	Hayır	39	6,5128	2,24630	,35970			
Akıcılık Toplam	Evet	115	51,8870	64,58746	6,02281	152	-,111	,498
	Hayır	39	53,0513	20,41536	3,26907			

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi baba çalışma durumuna göre öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Akıcılık boyutundan aldıkları puanlar, ortalamalarına göre T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Akıcılık boyutu faaliyetlerinin tümünden ve toplam aldıkları puanlar açısından bir farklılık gözlenmemiştir.

Tablo 27. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Baba Çalışma Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcılık Boyutları	Baba Çalışma Durumu	N	X	ss	Sh	t-test		
						sd	t	p
Esneklik F1	Evet	115	4,7739	2,15643	,20109	152	-1,192	,670
	Hayır	39	5,2821	2,68474	,42990			
Esneklik F2	Evet	115	3,9739	1,60843	,14999	152	,175	,818
	Hayır	39	3,9231	1,42135	,22760			
Esneklik F3	Evet	115	3,9652	2,55786	,23852	152	-,021	,182
	Hayır	39	3,9744	1,42325	,22790			
Esneklik F4	Evet	115	4,4957	1,98845	,18542	152	-1,651	,884
	Hayır	39	5,1026	1,97077	,31558			
Esneklik F5	Evet	115	4,7391	2,51691	,23470	152	-1,378	,684
	Hayır	39	5,3846	2,56100	,41009			

Esneklik F7	Evet	115	4,3304	2,70062	,25183	152	-1,501	,152
	Hayır	39	5,0513	2,23546	,35796			
Esneklik Toplam	Evet	115	26,1565	9,15902	,85408	152	-1,395	,938
	Hayır	39	28,4872	8,58049	1,37398			

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi baba çalışma durumuna göre öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Esneklik boyutundan aldıkları puanlar, ortalamalarına göre T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Akıcılık boyutu faaliyetlerinin tümünden ve toplam aldıkları puanlar açısından bir farklılık gözlenmemiştir.

Tablo 28. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Büyüen Yer Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcılık Boyutları	Büyüen Yer	N	X	ss	Sh	t-test		
						sd	t	p
Orijinallik F1	Kırsal	46	5,4565	3,27079	,48225	152	-,858	,032*
	Kent	108	6,0833	4,46822	,42995			
Orijinallik F2	Kırsal	46	5,8478	3,00346	,44284	152	-,281	,663
	Kent	108	6,0093	3,36973	,32425			
Orijinallik F3	Kırsal	46	5,8478	3,47670	,51261	152	-,128	,419
	Kent	108	5,9259	3,46330	,33326			
Orijinallik F4	Kırsal	46	4,9565	3,39252	,50020	152	-,425	,256
	Kent	108	5,2407	3,95269	,38035			
Orijinallik F5	Kırsal	46	5,7174	4,27220	,62990	152	-,845	,555
	Kent	108	6,4167	4,86668	,46830			

Orijinallik F6	Kırsal	46	7,1522	5,82702	,85915	152	-,711	,930
	Kent	108	7,9167	6,22345	,59885			
Orijinallik F7	Kırsal	46	6,0652	3,69024	,54410	152	-,068	,392
	Kent	108	6,1111	3,85323	,37078			
Orijinallik Toplam	Kırsal	46	40,0435	19,44674	2,86727	152	-,974	,218
	Kent	108	43,6574	21,71315	2,08935			

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi büyüyen yer değişkenine göre öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Orijinallik boyutundan aldıkları puanlar, ortalamalarına göre T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Orijinallik boyutu 1. faaliyetinden aldıkları puanlar açısından ($.032$) bir farklılık gözlenmiştir. (* $p < .05$)

Tablo 29. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Büyüyen Yer Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Şekilsel Yaratıcılık Boyutları	Büyüyen Yer	N	X	ss	sh	t-test		
						sd	t	p
Akıcılık	Kırsal	46	17,8043	8,83584	1,30277	152	,102	,430
	Kent	108	17,6574	7,89317	,75952			
Orijinallik	Kırsal	46	12,8261	6,66101	,98211	152	-,272	,832
	Kent	108	13,1389	6,47852	,62340			
Başlıkların Soyutluluğu	Kırsal	46	5,6087	3,40900	,50263	152	,664	,364
	Kent	108	5,2407	3,02905	,29147			
Zenginleştirme	Kırsal	46	10,3043	3,45684	,50968	152	-,061	,384
	Kent	108	10,3426	3,64336	,35058			
	Kırsal	46	2,6739	1,90968	,28157	152	,560	,689

Erken Kent 108 2,5000 1,69937 ,16352
 Kapamaya
 Direnç

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi büyüyen yer değişkenine göre öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Esneklik boyutundan aldıkları puanlar, ortalamalarına göre T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinin tüm boyutlarından alınan puanlar incelendiğinde anlamlı bir farka rastlanmamıştır.

Gülözge, (2006)'nin sınıf öğretmeni adaylarının kendi algılarına göre yaratıcılık düzeylerini belirleme amacıyla yürüttüğü çalışmasında, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören sınıf öğretmeni adaylarının çocukluklarının geçtiği yerleşim birimine göre yaratıcılık düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 30. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesi Alt Boyutunun Büyüyen Yer Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcı Kuvvetler Listesi	Büyüyen Yer	N	X	ss	Sh	t-test		
						sd	t	p
Duygusal İfadeler	Kırsal	46	3,4348	2,46443	,36336	152	1,708	,415
	Kent	108	2,7593	2,14812	,20670			
Hikâye Anlatma	Kırsal	46	6,1739	4,37317	,64479	152	2,573	,000**
	Kent	108	4,6759	2,73717	,26338			
Hareket ya da faaliyet	Kırsal	46	4,4348	2,55301	,37642	152	1,745	,392
	Kent	108	3,7500	2,07848	,20000			
Başlıkların Açıklayıcılığı	Kırsal	46	6,5435	4,24110	,62532	152	1,200	,048*
	Kent	108	5,7870	3,26422	,31410			
Tamamlanmamış Şekillerin Birleştirilmesi	Kırsal	46	,1087	,43350	,06392	152	-,475	,326
	Kent	108	,1759	,91538	,08808			
Tamamlanmamış Çizgilerin Sentezi	Kırsal	46	,2391	,76550	,11287	152	-1,101	,027*
	Kent	108	,5000	1,52548	,14679			
Alışılmadık Görselleştirme	Kırsal	46	5,4130	2,80140	,41304	152	,272	,333
	Kent	108	5,2870	2,55061	,24543			
İçsel Görselleştirme	Kırsal	46	8,0435	5,32898	,78572	152	,630	,102
	Kent	108	7,5556	3,93957	,37909			

Sınırları Uzatma veya Geçme	Kırsal	46	,4565	,78050	,11508	152	-,707	,112
	Kent	108	,5833	1,10331	,10617			
Mizah	Kırsal	46	2,9565	1,69910	,25052	152	1,067	,378
	Kent	108	2,6389	1,68810	,16244			
Hayal gücü Zenginliği	Kırsal	46	4,0000	1,88562	,27802	152	1,431	,778
	Kent	108	3,5000	2,02554	,19491			
Hayal gücü Renkliliği	Kırsal	46	,9565	1,22849	,18113	152	-,446	,803
	Kent	108	1,0648	1,43568	,13815			
Fantezi	Kırsal	46	,1087	,43350	,06392	152	-,034	,994
	Kent	108	,1111	,39467	,03798			
Yaratıcı Kuvvetler Listesi Toplam	Kırsal	46	91,5217	37,96591	5,59777	152	,675	,034*
	Kent	108	87,5926	30,77474	2,96130			

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi büyüyen yer değişkenine göre öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin Yaratıcı Kuvvetler Listesinden aldıkları puanlar, ortalamalarına göre T-testi ile karşılaştırılmıştır. Hikâye Anlatma boyutundan alınan puanlarda ($,000$) ** $p < .01$ düzeyinde; Başlıkların Açıklayıcılığı ($,048$), Tamamlanmamış Çizgilerin Sentezi ($,027$) ve Yaratıcı Kuvvetler Listesi Toplam aldıkları puanlardan ($,034$) * $p < .05$ düzeyinde farklılıklar olduğu görülmüştür.

Tablo 31. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Büyüyen Yer Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcılık Boyutları	Büyüyen Yer	N	X	ss	sh	t-test		
						sd	t	p
Esneklik F1	Kırsal	46	4,5870	2,10371	,31018	152	-1,111	,739
	Kent	108	5,0370	2,37953	,22897			
Esneklik F2	Kırsal	46	3,9348	1,83063	,26991	152	-,136	,011**
	Kent	108	3,9722	1,43689	,13826			
Esneklik F3	Kırsal	46	3,6739	1,75188	,25830	152	-1,026	,524
	Kent	108	4,0926	2,51922	,24241			
Esneklik F4	Kırsal	46	4,6739	1,80190	,26568	152	,099	,140

	Kent	108	4,6389	2,07998	,20015			
Esneklik F5	Kırsal	46	4,7391	2,26505	,33396	152	-,521	,300
	Kent	108	4,9722	2,64913	,25491			
Esneklik F7	Kırsal	46	4,3043	2,31775	,34173	152	-,648	,033*
	Kent	108	4,6019	2,72043	,26177			
Esneklik	Kırsal	46	25,9783	9,05413	1,33496	152	-,687	,836
Toplam	Kent	108	27,0741	9,06436	,87222			

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi büyüyen yer değişkenine göre öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Esneklik boyutundan aldıkları puanlar, ortalamalarına göre T-testi ile karşılaştırılmıştır. 2. Faaliyetten alınan puanlarda ($,011$) ** $p < .01$ düzeyinde, 7. Faaliyetten alınan puanlarda ($,033$) ise * $p < .05$ düzeyinde farklılıklar olduğu görülmüştür.

Tablo 32. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Büyüyen Yer Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcılık Boyutları	Büyüyen Yer	N	X	ss	sh	t-test		
						sd	t	p
Akıcılık F1	Kırsal	46	8,3043	4,26807	,62929	152	-,538	,837
	Kent	108	8,7407	4,74661	,45674			
Akıcılık F2	Kırsal	46	6,4130	2,75339	,40597	152	-,801	,582
	Kent	108	6,8519	3,25207	,31293			
Akıcılık F3	Kırsal	46	6,0870	2,67354	,39419	152	-,932	,086
	Kent	108	6,6111	3,38726	,32594			
Akıcılık F4	Kırsal	46	7,0652	3,76771	,55552	152	,227	,545
	Kent	108	6,9167	3,69674	,35572			
Akıcılık F5	Kırsal	46	6,4348	4,11853	,60724	152	-,837	,508

	Kent	108	7,1019	4,68830	,45113			
Akıcılık F6	Kırsal	46	6,3043	4,93905	,72822	152	-,425	,917
	Kent	108	6,6574	4,61846	,44441			
Akıcılık F7	Kırsal	46	5,7174	2,42820	,35802	152	-,263	,016*
	Kent	108	5,8519	3,08392	,29675			
Akıcılık	Kırsal	46	46,3478	20,87339	3,07761	152	-,833	,341
Toplam	Kent	108	54,6667	66,24748	6,37467			

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi büyüyen yer değişkenine göre öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Akıcılık boyutundan aldıkları puanlar, ortalamalarına göre T-testi ile karşılaştırılmıştır. 7. Faaliyetten alınan puanlarda (,016) ise $p < .05$ düzeyinde farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 33. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Şekilsel Yaratıcılık Boyutları	Mezun Olunan Okul	N	X	ss	Sh	t-test		
						sd	t	p
Akıcılık	Meslek lisesi	25	16,5600	8,72296	1,74459	152	-,763	,859
	Düz lise, anadolu	129	17,9225	8,05994	,70964			
Orijinallik	Meslek lisesi	25	13,8000	7,75134	1,55027	152	,632	,225
	Düz lise, anadolu	129	12,8992	6,26977	,55202			
Başlıkların Soyutluluğu	Meslek lisesi	25	4,8800	3,66652	,73330	152	-,818	,454
	Düz lise, anadolu	129	5,4419	3,03600	,26730			

Zenginleştirme Meslek lisesi	25	8,8800	3,27007	,65401	152	-2,245	,459
Düz lise, anadolu	129	10,6124	3,57795	,31502			
Erken Kapamaya Direnç Meslek lisesi	25	2,6000	2,04124	,40825	152	,149	,462
Düz lise, anadolu	129	2,5426	1,70938	,15050			

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi mezun olunan okul göre öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin şekilsel yaratıcılık boyutlarından aldıkları puanlar, ortalamalarına göre T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinin tüm boyutlarından alınan puanlar incelendiğinde anlamlı bir farka rastlanmamıştır.

Tablo 34. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesi Alt Boyutunun Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcı Kuvvetler Listesi	Mezun Olunan C	N	X	Ss	sh	t-test		
						sd	t	p
Duygusal İfadeler	Meslek lisesi	25	2,2400	1,64012	,32802	152	-1,754	,222
	Düz lise, anadolu	129	3,1008	2,34136	,20614			
Hikâye Anlatma	Meslek lisesi	25	4,5200	2,66333	,53267	152	-,979	,277
	Düz lise, anadolu	129	5,2403	3,48384	,30673			
Hareket ya da faaliyet	Meslek lisesi	25	3,2400	1,69017	,33803	152	-1,751	,396
	Düz lise, anadolu	129	4,0930	2,31652	,20396			
Başlıkların Açıklayıcılığı	Meslek lisesi	25	5,3600	3,99875	,79975	152	-,995	,605
	Düz lise, anadolu	129	6,1395	3,50389	,30850			
Tamamlanmamış Şekillerin Birleştirilmesi	Meslek lisesi	25	,0800	,40000	,08000	152	-,516	,308
	Düz lise, anadolu	129	,1705	,85809	,07555			
Tamamlanmamış Çizgilerin Sentezi	Meslek lisesi	25	,5200	1,12250	,22450	152	,396	,629
	Düz lise, anadolu	129	,4031	1,38924	,12232			
Alışılmadık Görselleştirme	Meslek lisesi	25	5,1600	2,42693	,48539	152	-,342	,861
	Düz lise, anadolu	129	5,3566	2,66282	,23445		-,365	
İşsel Görselleştirme	Meslek lisesi	25	6,9200	4,26146	,85229	152	-,972	,638
	Düz lise, anadolu	129	7,8527	4,41252	,38850			
	Meslek lisesi	25	,4000	,81650	,16330	152	-,781	,209

Sınırları Uzatma veya Geçme	Düz lise, Anadolu	129	,5736	1,05160	,09259			
Mizah	Meslek lisesi	25	2,7200	1,98997	,39799	152	-,044	,268
	Düz lise, anadolu	129	2,7364	1,63707	,14414			
Hayal gücü	Meslek lisesi	25	3,3200	2,03552	,40710	152	-,903	,937
Zenginliği	Düz lise, anadolu	129	3,7132	1,98508	,17478			
Hayal gücü	Meslek lisesi	25	1,0000	1,41421	,28284	152	-,129	,908
Renkliliği	Düz lise, anadolu	129	1,0388	1,37160	,12076			
Fantezi	Meslek lisesi	25	,0400	,20000	,04000	152	-,949	,049*
	Düz lise, anadolu	129	,1240	,43315	,03814			
Yaratıcı	Meslek lisesi	25	81,0000	35,17693	7,03539	152	-1,288	,685
Kuvvetler Listesi	Düz lise, anadolu	129	90,2713	32,50018	2,86148			
Toplam								

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi mezun olunan okul göre öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin Yaratıcı Kuvvetler Listesi boyutlarından aldıkları puanlar, ortalamalarına göre T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinin Fantezi boyutundan alınan puanlarda (.049) anlamlı farklılık gözlenmiştir (* $p < .05$).

Tablo 35. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcılık Mezun Olunan						t-test		
Boyutları	Okul	N	X	ss	Sh	sd	t	p
Akıcılık	Meslek lisesi	25	8,8800	4,26536	,85307	152	,319	,854
F1	Düz lise, Anadolu	129	8,5581	4,67525	,41163			
Akıcılık	Meslek lisesi	25	6,1600	2,76405	,55281	152	-,985	,426
F2	Düz lise, Anadolu	129	6,8295	3,16999	,27910			
Akıcılık	Meslek lisesi	25	6,1200	3,16649	,63330	152	-,571	,837
F3	Düz lise, Anadolu	129	6,5194	3,20425	,28212			
Akıcılık	Meslek lisesi	25	6,6000	3,18852	,63770	152	-,531	,662
F4	Düz lise, Anadolu	129	7,0310	3,80571	,33507			
	Meslek lisesi	25	6,8400	4,58875	,91775	152	-,075	,639

Akıcılık F5	Düz lise, Anadolu	129	6,9147	4,52775	,39865			
Akıcılık F6	Meslek lisesi Düz lise, Anadolu	25	7,2400	5,46413	1,09283	152	,798	,371
Akıcılık F7	Meslek lisesi Düz lise, Anadolu	25	5,3200	3,31311	,66262	152	-,927	,816
Akıcılık Toplam	Meslek lisesi Düz lise, Anadolu	25	72,7200	132,73800	26,54760	152	1,999	,000**

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi mezun olunan okul göre öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin sözel akıcılık boyutlarından aldıkları puanlar, ortalamalarına göre T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinde alınan toplam puanlarda (,000) anlamlı farklılık gözlenmiştir (** $p < .01$).

Tablo 36. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcılık Boyutları	Mezun Olunan Okula	N	X	ss	Sh	t-test		
						sd	T	p
Esneklik F1	Meslek lisesi Düz lise, Anadolu	25	5,2000	2,32737	,46547	152	,704	,384
Esneklik F2	Meslek lisesi Düz lise, Anadolu	25	3,8400	1,49108	,29822	152	-,423	,920
Esneklik F3	Meslek lisesi Düz lise, Anadolu	25	3,6000	1,84842	,36968	152	-,865	1,000
	Meslek lisesi	25	4,5200	2,02320	,40464	152	-,353	,927

Esneklik F4	Düz lise, Anadolu	129	4,6744	1,99673	,17580			
Esneklik F5	Meslek lisesi Düz lise, Anadolu	25 129	4,9200	3,13475	,62695	152	,037	,029*
Esneklik F7	Meslek lisesi Düz lise, Anadolu	25 129	3,9600	3,18172	,63634	152	-1,162	,268
Esneklik Toplam	Meslek lisesi Düz lise, Anadolu	25 129	25,8000	10,67708	2,13542	152	-,571	,076

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi mezun olunan okula göre öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin sözel esneklik boyutlarından aldıkları puanlar, ortalamalarına göre T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinin 5. Faaliyetinden alınan puanlarda (,029) anlamlı farklılık gözlenmiştir(* $p < .05$).

Tablo 37. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Mezun Olunan Okul Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcılık Boyutları	Mezun Olunan Okul	N	X	ss	sh	t-test		
						sd	t	p
Orijinallik F1	Meslek lisesi	25	6,0000	3,16228	,63246	152	,136	,219
	Düz lise, anadolu	129	5,8760	4,32111	,38045			
Orijinallik F2	Meslek lisesi	25	6,3200	3,47275	,69455	152	,601	,222
	Düz lise, anadolu	129	5,8915	3,22161	,28365			
Orijinallik F3	Meslek lisesi	25	6,2400	3,68872	,73774	152	,532	,325
	Düz lise, anadolu	129	5,8372	3,42051	,30116			
Orijinallik F4	Meslek lisesi	25	6,1200	3,67786	,73557	152	1,396	,789
	Düz lise, anadolu	129	4,9690	3,79131	,33381			
Orijinallik F5	Meslek lisesi	25	6,1600	4,82770	,96554	152	-,055	,678

	Düz lise, anadolu	129	6,2171	4,68702	,41267			
Orijinallik F6	Meslek lisesi	25	8,1200	6,33325	1,26665	152	,386	,822
	Düz lise, anadolu	129	7,6047	6,07430	,53481			
Orijinallik F7	Meslek lisesi	25	5,2000	4,42531	,88506	152	-	,476
	Düz lise, anadolu	129	6,2713	3,65238	,32157		1,295	
Orijinallik	Meslek lisesi	25	44,3200	21,37701	4,27540	152	,451	,535
Toplam	Düz lise, anadolu	129	42,2403	21,07048	1,85515			

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi mezun olunan okul göre öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin sözel orijinallik boyutlarından aldıkları puanlar, ortalamalarına göre T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinin tüm boyutlarından alınan puanlar incelendiğinde anlamlı bir farka rastlanmamıştır.

Gülözge'nin (2006), sınıf öğretmeni adaylarının kendi algılarına göre yaratıcılık düzeylerini belirleme amacıyla yürüttüğü çalışmasında, öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türü açısından yaratıcılık düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Elde edilen bulgular araştırmamızı desteklemektedir.

Bir diğer çalışmada fen bilgisi öğretiminde probleme dayalı öğrenme yaklaşımının yaratıcı düşünme düzeylerine etkisi değerlendirilmiştir. Araştırmada deneysel çalışma öncesinde deney grubundaki öğretmen adaylarının yaratıcı düşünme öntest puanlarının mezun oldukları ortaöğretim okul türlerine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği belirlenmiştir (Yaman ve Yalçın, 2005).

Tablo 38. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Okul Öncesi Eğitim Alma Durum Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcılık Boyutları	Okul Öncesi Eğitim Alma	N	X	ss	Sh	t-test		
						Sd	t	p
Esneklik F1	Evet	58	5,1379	2,01266	,26428	152	,986	,507
	Hayır	96	4,7604	2,46126	,25120			
	Evet	58	4,0172	1,50428	,19752	152	,347	,436

Esneklik F2	Hayır	96	3,9271	1,59766	,16306			
Esneklik F3	Evet	58	3,9655	1,79635	,23587	152	-,008	,959
	Hayır	96	3,9688	2,59332	,26468			
Esneklik F4	Evet	58	4,9138	1,88516	,24753	152	1,281	,308
	Hayır	96	4,4896	2,05193	,20942			
Esneklik F5	Evet	58	5,0172	2,42423	,31832	152	,435	,429
	Hayır	96	4,8333	2,61037	,26642			
Esneklik F7	Evet	58	5,0172	3,01744	,39621	152	1,884	,014**
	Hayır	96	4,2083	2,27997	,23270			
Esneklik Toplam	Evet	58	28,1034	8,98867	1,18027	152	1,452	,972
	Hayır	96	25,9271	9,02773	,92139			

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi okul öncesi eğitim alma durumu değişkenine göre öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin sözel esneklik boyutlarından aldıkları puanlar, ortalamalarına göre T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinin 7. Faaliyetinden alınan puanlarda ($,014$) anlamlı farklılık gözlenmiştir (** $p < .01$).

Tablo 39. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Okul Öncesi Eğitim Alma Durum Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcılık Boyutları	Okul Öncesi Eğitim Alma	N	X	Ss	Sh	t-test		
						sd	t	p
Orijinallik F1	Evet	58	6,4483	3,94778	,51837	152	1,287	,861
	Hayır	96	5,5625	4,24714	,43347			
Orijinallik F2	Evet	58	6,1724	3,06158	,40200	152	,625	,636
	Hayır	96	5,8333	3,37691	,34465			
Orijinallik F3	Evet	58	6,3448	3,39531	,44583	152	1,236	,800
	Hayır	96	5,6354	3,48265	,35545			
	Evet	58	5,7759	4,02642	,52869	152	1,588	,251

Orijinallik	Hayır	96	4,7813	3,60176	,36760			
F4								
Orijinallik	Evet	58	6,6552	5,02468	,65977	152	,919	,537
F5	Hayır	96	5,9375	4,48814	,45807			
Orijinallik	Evet	58	8,3103	6,73875	,88484	152	,984	,637
F6	Hayır	96	7,3125	5,68157	,57987			
Orijinallik	Evet	58	6,0172	4,13157	,54250	152	-,203	,839
F7	Hayır	96	6,1458	3,59526	,36694			
Orijinallik	Evet	58	45,4138	21,86083	2,87047	152	1,302	,379
Toplam	Hayır	96	40,8646	20,49319	2,09158			

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi okul öncesi eğitim alma durumu değişkenine göre öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin sözel orijinallik boyutlarından aldıkları puanlar, ortalamalarına göre T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinde alınan puanlarda anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir.

Tablo 40. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Okul Öncesi Eğitim Alma Durum Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Şekilsel Yaratıcılık Boyutları	Okul Öncesi Eğitim Alma	N	X	Ss	Sh	t-test		
						sd	t	P
Akıcılık	Evet	58	17,4138	8,57175	1,12553	152	-,339	,719
	Hayır	96	17,8750	7,93692	,81006			
Orijinallik	Evet	58	13,6724	7,14852	,93865	152	,928	,565
	Hayır	96	12,6667	6,10551	,62314			
Başlıkların Soyutluluğu	Evet	58	5,1034	3,09889	,40690	152	-,758	,894
	Hayır	96	5,5000	3,17225	,32377			
Zenginleştirme	Evet	58	9,8448	3,82422	,50214	152	-1,314	,452
	Hayır	96	10,6250	3,40665	,34769			
	Evet	58	2,6034	1,74657	,22934	152	,281	,997

Erken	Hayır	96	2,5208	1,77692	,18136
Kapamaya					
Direnç					

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi okul öncesi eğitim alma durumu değişkenine göre öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin şekilsel yaratıcılık boyutlarından aldıkları puanlar, ortalamalarına göre T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinde alınan puanlarda anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir.

Tablo 41. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesi Alt Boyutunun Okul Öncesi Eğitim Alma Durum Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcı Kuvvetler Listesi	Okul Öncesi Eğitim Alma	N	X	ss	sh	t-test		
						sd	t	p
Duygusal İfadeler	Evet	58	2,7586	2,31176	,30355	152	-,863	,963
	Hayır	96	3,0833	2,23214	,22782			
Hikâye Anlatma	Evet	58	4,8448	2,90675	,38167	152	-,797	,112
	Hayır	96	5,2917	3,62133	,36960			
Hareket ya da faaliyet	Evet	58	3,7586	2,25801	,29649	152	-,841	,345
	Hayır	96	4,0729	2,23957	,22858			
Başlıkların Açıklayıcılığı	Evet	58	5,9310	3,65082	,47938	152	-,220	,929
	Hayır	96	6,0625	3,56537	,36389			
Tamamlanmamış Şekillerin Birleştirilmesi	Evet	58	,1034	,58308	,07656	152	-,629	,234
	Hayır	96	,1875	,90974	,09285			
	Evet	58	,3793	1,04003	,13656	152	-,305	,490

Tamamlanmamış Çizgilerin Sentezi	Hayır	96	,4479	1,50696	,15380			
Alışılmadık Görselleştirme	Evet	58	5,2069	2,61412	,34325	152	-,433	,709
	Hayır	96	5,3958	2,63371	,26880			
İçsel Görselleştirme	Evet	58	7,1724	4,32105	,56738	152	-	,722
	Hayır	96	8,0208	4,42000	,45111			1,164
Sınırları Uzatma veya Geçme	Evet	58	,5862	1,15522	,15169	152	,386	,360
	Hayır	96	,5208	,92883	,09480			
Mizah	Evet	58	2,7069	1,60053	,21016	152	-,153	,131
	Hayır	96	2,7500	1,75319	,17893			
Hayal gücü Zenginliği	Evet	58	3,5517	2,14535	,28170	152	-,472	,656
	Hayır	96	3,7083	1,90245	,19417			
Hayal gücü Renkliliği	Evet	58	,9655	1,52137	,19977	152	-,469	,626
	Hayır	96	1,0729	1,28346	,13099			
Fantezi	Evet	58	,1379	,43723	,05741	152	,654	,220
	Hayır	96	,0938	,38602	,03940			
Yaratıcı Kuvvetler Listesi	Evet	58	87,8793	35,84033	4,70607	152	-,258	,277
	Hayır	96	89,3021	31,35673	3,20033			
Toplam								

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi okul öncesi eğitim alma durumu değişkenine göre öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin yaratıcı kuvvetler listesi alt boyutlarından aldıkları puanlar, ortalamalarına göre T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinin yaratıcı kuvvetler listesi alt boyutlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Tablo 42. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Okul Öncesi Eğitim Alma Durum Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren İlişkisiz Grup T – Testi Sonuçları

Yaratıcılık Boyutları	Okul Öncesi Eğitim Alm.	N	X	ss	Sh	t-test		
						Sd	t	p
Akıcılık F1	Evet	58	9,5000	4,44163	,58321	152	1,881	,913
	Hayır	96	8,0729	4,63225	,47278			
Akıcılık F2	Evet	58	6,9655	3,34016	,43858	152	,758	,182
	Hayır	96	6,5729	2,96912	,30303			
Akıcılık F3	Evet	58	6,8276	3,43939	,45161	152	1,129	,152

	Hayır	96	6,2292	3,02787	,30903			
Akıcılık F4	Evet	58	7,2586	3,49215	,45854	152	,773	,675
	Hayır	96	6,7813	3,83667	,39158			
Akıcılık F5	Evet	58	7,5690	5,01266	,65819	152	1,426	,288
	Hayır	96	6,5000	4,17511	,42612			
Akıcılık F6	Evet	58	7,5517	5,09617	,66916	152	2,072	,075
	Hayır	96	5,9479	4,36582	,44559			
Akıcılık F7	Evet	58	6,4138	3,42864	,45020	152	2,025	,003**
	Hayır	96	5,4479	2,47033	,25213			
Akıcılık	Evet	58	63,2586	88,03260	11,55925	152	1,901	,050
Toplam	Hayır	96	45,4896	20,07407	2,04880			

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tabloda görüldüğü gibi okul öncesi eğitim alma durumu değişkenine göre öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin sözlü akıcılık listesinden aldıkları puanlar, ortalamalarına göre T-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda Torrance Yaratıcılık Testinin 7. Faaliyetinden (,003) ** $p < .01$ düzeyinde ve toplam puanlarda (,050) ise * $p < .05$ düzeyinden anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinden Aldıkları Puanların Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeylerine Göre Karşılaştırılması

Tablo 43. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Sınıf Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Gruplar	ANOVA								
		Sınıf	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Orijinallik F1	1. sınıf	42	5,0238	3,32388	G.Arası	356,603	3	118,868	7,842	,000**
	2. sınıf	41	4,5854	2,96627	G.İçi	2273,734	150	15,158		
	3. sınıf	33	5,6667	3,73887	Toplam	2630,338	153			
	4. sınıf	38	8,4737	5,25427						
	Toplam	154	5,8961	4,14629						
Orijinallik F2	1. sınıf	42	5,8095	3,32938	G.Arası	53,406	3	17,802	1,703	,169
	2. sınıf	41	5,3171	3,37964	G.İçi	1568,360	150	10,456		
	3. sınıf	33	5,8485	3,40148	Toplam	1621,766	153			
	4. sınıf	38	6,9211	2,78395						

	Toplam	154	5,9610	3,25573						
Orijinallik	1. sınıf	42	5,9048	3,85600	G.Arası	78,822	3	26,274	2,254	,084
F3	2. sınıf	41	5,6585	3,74573	G.İçi	1748,717	150	11,658		
	3. sınıf	33	4,9394	1,98336	Toplam	1827,539	153			
	4. sınıf	38	7,0000	3,49517						
	Toplam	154	5,9026	3,45611						
Orijinallik	1. sınıf	42	4,0714	3,17300	G.Arası	435,659	3	145,220	12,401	,000**
F4	2. sınıf	41	4,9268	3,31203	G.İçi	1756,600	150	11,711		
	3. sınıf	33	3,5758	2,77298	Toplam	2192,260	153			
	4. sınıf	38	7,9737	4,22020						
	Toplam	154	5,1558	3,78530						
Orijinallik	1. sınıf	42	5,2381	4,03527	G.Arası	657,574	3	219,191	12,115	,000**
F5	2. sınıf	41	5,4878	3,36245	G.İçi	2713,777	150	18,092		
	3. sınıf	33	4,2727	2,73030	Toplam	3371,351	153			
	4. sınıf	38	9,7368	6,05240						
	Toplam	154	6,2078	4,69414						
Orijinallik	1. sınıf	42	7,0476	5,56536	G.Arası	522,052	3	174,017	5,050	,002**
F6	2. sınıf	41	6,5366	4,83269	G.İçi	5168,987	150	34,460		
	3. sınıf	33	6,2727	4,84299	Toplam	5691,039	153			
	4. sınıf	38	10,8684	7,73609						
	Toplam	154	7,6883	6,09888						
Orijinallik	1. sınıf	42	5,9524	4,37817	G.Arası	119,086	3	39,695	2,859	,039*
F7	2. sınıf	41	7,4878	4,51177	G.İçi	2082,452	150	13,883		
	3. sınıf	33	5,1818	2,59151	Toplam	2201,539	153			
	4. sınıf	38	5,5526	2,68829						
	Toplam	154	6,0974	3,79330						

Tablo 43. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Sınıf Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Orijinallik	1. sınıf	42	38,5952	20,73886	G.Arası	9401,437	3	3133,812	8,038	,000**
Toplam	2. sınıf	41	40,0976	18,44967	G.İçi	58484,128	150	389,894		
	3. sınıf	33	35,3636	14,82569	Toplam	67885,565	153			
	4. sınıf	38	55,9211	23,36593						
	Toplam	154	42,5779	21,06410						

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Sözel Orijinallik boyutundan elde ettikleri puanların sınıf düzeylerine göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Orijinallik boyutunun 1. (.000), 4. (.000), 5. (.000), 6. (.002) ve 7. (.039) faaliyetlerinde ve alınan toplam puanlarda (.000) * $p < .01$ düzeyinde manidarlık tespit edilmiştir.

Tablo 44. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Sınıf Değişkenine Göre Dörtlü Grup Düzeyinde Farklılığını Gösteren Post – Hoc Sheffe Testi Sonuçları

Boyut	(I) Sınıf	(J) Sınıf	Ortalama Farkı (I-J)	sh	P
Orijinallik Toplam	1. sınıf	2. sınıf	-1,50232	4,33507	,989
		3. sınıf	3,23160	4,59327	,920
		4. sınıf	-17,32581*	4,42081	,002**
	2. sınıf	1. sınıf	1,50232	4,33507	,989
		3. sınıf	4,73392	4,61786	,789
		4. sınıf	-15,82349*	4,44635	,007**
	3. sınıf	1. sınıf	-3,23160	4,59327	,920
		2. sınıf	-4,73392	4,61786	,789
		4. sınıf	-20,55742*	4,69844	,000**
	4. sınıf	1. sınıf	17,32581*	4,42081	,002**
		2. sınıf	15,82349*	4,44635	,007**
		3. sınıf	20,55742*	4,69844	,000**

Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Orijinallik boyutunda sınıf düzeyinde belirlenen farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için toplam puan üzerinden post – hoc Sheffe testi ile değerlendirilmiştir. Örneklemdeki öğrencilerin Orijinallik toplam puan değerlendirmesinden elde ettikleri puanların sınıf durumuna göre ortalama farklılıkları incelendiğinde 4. sınıf öğrencilerinin 1. sınıf, 2. sınıf ve 3. sınıf öğrencilerine, göre daha yüksek puanlar elde ettiği görülmektedir.

Tablo 45. Torrance Yaratıcılık Testi Şekilsel Alt Boyutunun Sınıf Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Gruplar				ANOVA						
	Sınıf	n	X	Ss	Kareler Top.	sd	Kareler Ort.	f	p		
Akıcılık	1. sınıf	42	15,3333	7,74177	G.Arası	467,819	3	155,940	2,408	,069	
	2. sınıf	41	18,6341	7,94908							G.İçi
	3. sınıf	33	20,0909	8,97345							Toplam
	4. sınıf	38	17,2368	7,62441							
	Toplam	154	17,7013	8,15706							
	1. sınıf	42	10,0952	4,34943	G.Arası	538,098	3	179,366	4,520	,005*	

Orijinallik	2. sınıf	41	14,5122	7,47704	G.İçi	5952,584	150	39,684		
	3. sınıf	33	14,6061	6,69393	Toplam	6490,682	153			
	4. sınıf	38	13,3684	6,38165						
	Toplam	154	13,0455	6,51328						
	<hr/>									
Başlıkların Soyutluluğu	1. sınıf	42	4,9762	2,83263	G.Arası	17,615	3	5,872	,591	,622
	2. sınıf	41	5,2439	3,33002	G.İçi	1491,449	150	9,943		
	3. sınıf	33	5,3333	3,29457	Toplam	1509,065	153			
	4. sınıf	38	5,8947	3,16902						
	Toplam	154	5,3506	3,14057						
<hr/>										
Zenginleştirme	1. sınıf	42	9,8810	3,72992	G.Arası	23,963	3	7,988	,619	,603
	2. sınıf	41	10,8780	4,16650	G.İçi	1934,147	150	12,894		
	3. sınıf	33	10,0606	3,17155	Toplam	1958,110	153			
	4. sınıf	38	10,4737	3,06450						
	Toplam	154	10,3312	3,57744						
<hr/>										
Erken Kapamaya Direnç	1. sınıf	42	2,5476	1,72785	G.Arası	,223	3	,074	,024	,995
	2. sınıf	41	2,5854	2,19061	G.İçi	473,862	150	3,159		
	3. sınıf	33	2,4848	1,54356	Toplam	474,084	153			
	4. sınıf	38	2,5789	1,50012						
	Toplam	154	2,5519	1,76028						

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Şekilsel boyutlardan elde ettikleri puanların sınıf düzeylerine göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Orijinallik boyutundan elde ettikleri puanların öğrencilerin sınıf düzeyine göre şekilsel orijinallik değerlendirmesinde ($.005$) $*p < .05$ manidarlık düzeyinde farklılaştığı görülmüştür. Farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için post – hoc Sheffe testi kullanılmıştır.

Tablo 46. Torrance Yaratıcılık Testi Şekilsel Alt Boyutunun Sınıf Değişkenine Göre Dörtlü Grup Düzeyinde Farklılığını Gösteren Post – Hoc Sheffe Testi Sonuçları

Boyut	(I) Sınıf	(J) Sınıf	Ortalama Farkı (I-J)	sh	P
Şekilsel Orijinallik	1. sınıf	2. sınıf	-4,41696	1,38302	,019*
		3. sınıf	-4,51082	1,46540	,027*
		4. sınıf	-3,27318	1,41038	,151

2. sınıf	1. sınıf	4,41696	1,38302	,019*
	3. sınıf	-,09387	1,47324	,1000
	4. sınıf	1,14377	1,41852	,885
3. sınıf	1. sınıf	4,51082	1,46540	,027*
	2. sınıf	,09387	1,47324	,1000
	4. sınıf	1,23764	1,49895	,877
4. sınıf	1. sınıf	3,27318	1,41038	,151
	2. sınıf	-1,14377	1,41852	,885
	3. sınıf	-1,23764	1,49895	,887

Torrance Yaratıcılık Testinin şekilsel boyutunda sınıf düzeyinde belirlenen farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için toplam puan üzerinden post – hoc Sheffe testi ile değerlendirilmiştir. Örneklemdaki öğrencilerin Orijinallik toplam puan değerlendirmesinden elde ettikleri puanların sınıf durumuna göre ortalama farklılıkları incelendiğinde 2. sınıf öğrencilerinin 1. sınıf, 3. sınıf ve 4. sınıf öğrencilerine, göre daha yüksek puanlar elde ettiği görülmektedir.

Tablo 47. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Sınıf Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Gruplar				ANOVA					
	Sınıf	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>ss</i>		<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Duygusal İfadeler	1. sınıf	42	2,9048	2,04593	G.Arası	15,928	3	5,309	1,040	,377
	2. sınıf	41	3,4390	2,63675	G.İçi	765,839	150	5,106		
	3. sınıf	33	2,9091	2,28259	Toplam	781,766	153			
	4. sınıf	38	2,5526	2,00940						
	Toplam	154	2,9610	2,26044						
Hikâye Anlatma	1. sınıf	42	5,0714	2,72650	G.Arası	42,920	3	14,307	1,269	,287
	2. sınıf	41	4,5610	3,91183	G.İçi	1691,736	150	11,278		
	3. sınıf	33	6,0606	4,08457	Toplam	1734,656	153			

	4. sınıf	38	4,9737	2,55202						
	Toplam	154	5,1234	3,36714						
Hareket ya da faaliyet	1. sınıf	42	3,7381	1,95135	G.Arası	21,689	3	7,230	1,448	,231
	2. sınıf	41	3,7073	2,18225	G.İçi	748,993	150	4,993		
	3. sınıf	33	4,6667	2,40659	Toplam	770,682	153			
	4. sınıf	38	3,8421	2,42204						
	Toplam	154	3,9545	2,24436						
Başlıkların Açıklayıcılığı	1. sınıf	42	5,5000	3,09405	G.Arası	28,920	3	9,640	,746	,526
	2. sınıf	41	6,2683	4,14140	G.İçi	1939,054	150	12,927		
	3. sınıf	33	6,6364	4,22654	Toplam	1967,974	153			
	4. sınıf	38	5,7632	2,79415						
	Toplam	154	6,0130	3,58644						
Tamamlanmamış Şekillerin Birleştirilmesi	1. sınıf	42	,3571	1,32189	G.Arası	2,458	3	,819	1,283	,282
	2. sınıf	41	,0976	,43617	G.İçi	95,801	150	,639		
	3. sınıf	33	,0303	,17408	Toplam	98,260	153			
	4. sınıf	38	,1053	,64889						
	Toplam	154	,1558	,80139						
Tamamlanmamış Çizgilerin Sentezi	1. sınıf	42	,3333	1,37338	G.Arası	6,309	3	2,103	1,163	,326
	2. sınıf	41	,7561	1,90762	G.İçi	271,256	150	1,808		
	3. sınıf	33	,2727	,71906	Toplam	277,565	153			
	4. sınıf	38	,2895	,92730						
	Toplam	154	,4221	1,34690						
Alışılmadık Görselleştirme	1. sınıf	42	4,9762	2,00594	G.Arası	49,717	3	16,572	2,486	,063
	2. sınıf	41	5,7805	3,41696	G.İçi	1000,049	150	6,667		
	3. sınıf	33	6,0303	2,94199	Toplam	1049,766	153			
	4. sınıf	38	4,6053	1,56895						
	Toplam	154	5,3247	2,61939						

Tablo 47. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Sınıf Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

İçsel Görselleştirme	1. sınıf	42	6,6667	2,68389	G.Arası	248,238	3	82,746	4,600	,004**
	2. sınıf	41	9,0488	6,04959	G.İçi	2698,021	150	17,987		
	3. sınıf	33	8,9697	4,63334	Toplam	2946,260	153			
	4. sınıf	38	6,2895	2,60880						
	Toplam	154	7,7013	4,38823						
Sınırları Uzatma veya Geçme	1. sınıf	42	,5952	,88509	G.Arası	1,267	3	,422	,404	,751
	2. sınıf	41	,6585	1,23713	G.İçi	156,915	150	1,046		
	3. sınıf	33	,4545	1,00284	Toplam	158,182	153			
	4. sınıf	38	,4474	,92114						
	Toplam	154	,5455	1,01679						

Mizah	1. sınıf	42	2,7143	1,65700	G.Arası	2,372	3	,791	,272	,845
	2. sınıf	41	2,5610	1,96276	G.İçi	435,712	150	2,905		
	3. sınıf	33	2,9091	1,97427	Toplam	438,084	153			
	4. sınıf	38	2,7895	1,09441						
	Toplam	154	2,7338	1,69213						
Hayal gücü Zenginliği	1. sınıf	42	3,7857	2,00652	G.Arası	28,934	3	9,645	2,502	,062
	2. sınıf	41	3,5366	2,05058	G.İçi	578,131	150	3,854		
	3. sınıf	33	4,3030	2,25672	Toplam	607,065	153			
	4. sınıf	38	3,0526	1,48774						
	Toplam	154	3,6494	1,99192						
Hayal gücü Renkliliği	1. sınıf	42	,9286	,94721	G.Arası	36,103	3	12,034	7,142	,000**
	2. sınıf	41	1,4146	1,70258	G.İçi	252,735	150	1,685		
	3. sınıf	33	1,5455	1,66002	Toplam	288,838	153			
	4. sınıf	38	,2895	,56511						
	Toplam	154	1,0325	1,37398						
Fantezi	1. sınıf	42	,1667	,48973	G.Arası	,223	3	,074	,447	,720
	2. sınıf	41	,0976	,30041	G.İçi	24,901	150	,166		
	3. sınıf	33	,0606	,34816	Toplam	25,123	153			
	4. sınıf	38	,1053	,45259						
	Toplam	154	,1104	,40522						
Yaratıcı Kuvvetler Listesi Toplam	1. sınıf	42	80,3571	26,77168	G.Arası	7887,876	3	2629,292	2,483	,063
	2. sınıf	41	95,9268	37,65195	G.İçi	158811,709	150	1058,745		
	3. sınıf	33	96,3030	37,53372	Toplam	166699,584	153			
	4. sınıf	38	83,7895	27,33096						
	Toplam	154	88,7662	33,00818						

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin Yaratıcı Kuvvetler listesinden elde ettikleri puanların sınıf düzeyi değişkenine göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Yaratıcı Kuvvetler Listesinden İçsel Görselleştirme boyutunda ($,004$) ($*p < .05$) ve Hayal Gücü Renkliliği boyutunda ($,000$) ($*p < .01$) elde edilen puanların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı farklar gösterdiği görülmektedir.

Tablo 48. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Sınıf Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar		ANOVA							
Sınıf	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>ss</i>	<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>f</i>	<i>p</i>	
1. sınıf	42	7,3571	3,82432	G.Arası	575,646	3	191,882	10,816	,000**

Akıcılık F1	2. sınıf	41	7,2439	3,35247	G.İçi	2660,977	150	17,740		
	3. sınıf	33	8,0606	4,16788	Toplam	3236,623	153			
	4. sınıf	38	11,9474	5,34207						
	Toplam	154	8,6104	4,59939						
Akıcılık F2	1. sınıf	42	6,1667	2,97072	G.Arası	34,338	3	11,446	1,188	,316
	2. sınıf	41	7,0244	3,05359	G.İçi	1444,656	150	9,631		
	3. sınıf	33	6,3636	2,87030	Toplam	1478,994	153			
	4. sınıf	38	7,3158	3,47271						
Toplam	154	6,7208	3,10912							
Akıcılık F3	1. sınıf	42	6,3095	3,37486	G.Arası	46,700	3	15,567	1,545	,205
	2. sınıf	41	6,7561	3,19985	G.İçi	1511,482	150	10,077		
	3. sınıf	33	5,5455	2,15190	Toplam	1558,182	153			
	4. sınıf	38	7,0789	3,62709						
Toplam	154	6,4545	3,19127							
Akıcılık F4	1. sınıf	42	6,3571	3,69457	G.Arası	197,051	3	65,684	5,173	,002**
	2. sınıf	41	6,7073	3,05977	G.İçi	1904,715	150	12,698		
	3. sınıf	33	5,8485	3,16348	Toplam	2101,766	153			
	4. sınıf	38	8,8684	4,19247						
Toplam	154	6,9610	3,70635							
Akıcılık F5	1. sınıf	42	5,9286	3,59127	G.Arası	379,421	3	126,474	6,898	,000**
	2. sınıf	41	6,6098	3,98044	G.İçi	2750,118	150	18,334		
	3. sınıf	33	5,4545	2,64682	Toplam	3129,539	153			
	4. sınıf	38	9,5526	6,07030						
Toplam	154	6,5519	4,70300							

Tablo 48. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Sınıf Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Akıcılık F7	1. sınıf	42	5,5476	3,27743	G.Arası	55,665	3	18,555	2,267	,083
	2. sınıf	41	6,4878	3,30244	G.İçi	1227,874	150	8,186		
	3. sınıf	33	4,8788	2,08803	Toplam	1283,539	153			
	4. sınıf	38	6,1842	2,39205						
Toplam	154	5,8117	2,89640							
Akıcılık Toplam	1. sınıf	42	42,9286	19,65854	G.Arası	33263,077	3	11087,692	3,630	,014*
	2. sınıf	41	47,3659	20,31472	G.İçi	458169,832	150	3054,466		
	3. sınıf	33	40,7576	13,17201	Toplam	491432,909	153			
	4. sınıf	38	77,5263	106,57639						
Toplam	154	52,1818	56,67433							

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Sözel Akıcılık boyutundan elde ettikleri puanların sınıf düzeylerine göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi

uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Akıcılık boyutunun 1. (.000), 4. (.002), 5. (.000) ve 6. (.000) faaliyetinden ayrıca toplam puanda (.014) elde edilen puanların öğrencilerin sınıf düzeyine göre $**p<.01$ manidar bir fark belirlenmiştir.

Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Akıcılık boyutunda sınıf düzeyinde belirlenen farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için toplam puan üzerinden post – hoc Sheffe testi ile değerlendirilmiştir.

Tablo 49. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Sınıf Değişkenine Göre Dörtlü Grup Düzeyinde Farklılığını Gösteren Post – Hoc Sheffe Testi Sonuçları

Boyut	(I) Sınıf	(J) Sınıf	Ortalama Farkı (I-J)	Sh	p
Akıcılık Toplam	1. sınıf	2. sınıf	-4,43728	12,13361	,987
		3. sınıf	2,17100	12,85632	,999
		4. sınıf	-34,59774	12,37360	,054
	2. sınıf	1. sınıf	4,43728	12,13361	,987
		3. sınıf	6,60828	12,92512	,967
		4. sınıf	-30,16046	12,44507	,123
	3. sınıf	1. sınıf	-2,17100	12,85632	,999
		2. sınıf	-6,60828	12,92512	,967
		4. sınıf	-36,76874	13,15067	,054
	4. sınıf	1. sınıf	34,59774	12,37360	,054
		2. sınıf	30,16046	12,44507	,123
		3. sınıf	36,76874	13,15067	,054

Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Akıcılık boyutunda sınıf düzeyinde belirlenen farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için toplam puan üzerinden post – hoc Sheffe testi ile değerlendirilmiştir. Örneklemdaki öğrencilerin Orijinallik toplam puan değerlendirmesinden elde ettikleri puanların sınıf durumuna göre ortalama farklılıkları incelendiğinde 4. sınıf öğrencilerinin 1. sınıf, 2. sınıf ve 3. sınıf öğrencilerine, göre daha yüksek puanlar elde ettiği görülmektedir.

Tablo 50. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Sınıf Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	ANOVA									
	Sınıf	n	X	ss	G.Arası	Kareler Top.	sd	Kareler Ort.	f	p
Esneklik	1. sınıf	42	3,9048	1,57433	G.Arası	141,022	3	47,007	10,516	,000**
F1	2. sınıf	41	4,3902	1,53098	G.İçi	670,517	150	4,470		

	3. sınıf	33	5,0606	2,53648	Toplam	811,539	153			
	4. sınıf	38	6,4211	2,69766						
	Toplam	154	4,9026	2,30308						
Esneklik	1. sınıf	42	3,4048	1,39790	G.Arası	31,973	3	10,658	4,705	,004**
F2	2. sınıf	41	3,8537	1,52579	G.İçi	339,794	150	2,265		
	3. sınıf	33	4,0000	1,56125	Toplam	371,766	153			
	4. sınıf	38	4,6579	1,54703						
	Toplam	154	3,9610	1,55880						
Esneklik	1. sınıf	42	3,5000	1,64168	G.Arası	21,938	3	7,313	1,370	,254
F3	2. sınıf	41	4,3415	3,58197	G.İçi	800,900	150	5,339		
	3. sınıf	33	3,6970	1,66742	Toplam	822,838	153			
	4. sınıf	38	4,3158	1,54404						
	Toplam	154	3,9675	2,31906						
Esneklik	1. sınıf	42	4,2143	1,88104	G.Arası	54,337	3	18,112	4,898	,003**
F4	2. sınıf	41	4,5366	1,85873	G.İçi	554,728	150	3,698		
	3. sınıf	33	4,1818	1,64800	Toplam	609,065	153			
	4. sınıf	38	5,6579	2,23336						
	Toplam	154	4,6494	1,99520						

Tablo 50. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Sınıf Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Esneklik	1. sınıf	42	4,4048	2,46002	G.Arası	76,947	3	25,649	4,244	,007**
F5	2. sınıf	41	4,7561	2,29979	G.İçi	906,592	150	6,044		
	3. sınıf	33	4,3333	2,21736	Toplam	983,539	153			
	4. sınıf	38	6,1053	2,79758						
	Toplam	154	4,9026	2,53542						
Esneklik	1. sınıf	42	4,5714	3,13239	G.Arası	38,623	3	12,874	1,935	,126
F7	2. sınıf	41	5,1463	2,87716	G.İçi	997,851	150	6,652		
	3. sınıf	33	3,6970	1,94430	Toplam	1036,474	153			
	4. sınıf	38	4,4737	1,96918						
	Toplam	154	4,5130	2,60276						
Esneklik	1. sınıf	42	24,0714	8,61760	G.Arası	1211,500	3	403,833	5,357	,002**
Toplam	2. sınıf	41	26,4878	8,90820	G.İçi	11307,624	150	75,384		

3. sınıf	33	25,1212	7,91264	Toplam	12519,123	153
4. sınıf	38	31,3947	9,13129			
Toplam	154	26,7468	9,04568			

**p<.05, **p<.01*

Örneklemdaki öğrencilerin Sözel Esneklik boyutundan elde ettikleri puanların sınıf düzeylerine göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Esneklik boyutunun 1. (.000), 2. (.004), 4. (.003) ve 5. (.007) faaliyetlerinden elde edilen puanların öğrencilerin sınıf düzeyine göre ****p<.01** manidarlık düzeyinde farklılaştığı görülmüştür. Toplam puan (.002) değerlendirildiğinde ise ****p<.01** düzeyinde fark belirlenmiştir.

Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Esneklik boyutunda sınıf düzeyinde belirlenen farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için toplam puan üzerinden post – hoc Sheffe testi ile değerlendirilmiştir.

Tablo 51. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Sınıf Değişkenine Göre Dörtlü Grup Düzeyinde Farklılığını Gösteren Post – Hoc Sheffe Testi Sonuçları

Boyut	(I) Sınıf	(J) Sınıf	Ortalama Farkı (I-J)	sh	p
Esneklik	1. sınıf	2. sınıf	-2,41638	1,90617	,659
		3. sınıf	-1,04978	2,01971	,965
Toplam	2. sınıf	4. sınıf	-7,32331*	1,94388	,003**
		1. sınıf	2,41638	1,90617	,659
	3. sınıf	3. sınıf	1,36659	2,03052	,929
		4. sınıf	-4,90693	1,95510	,103
		1. sınıf	1,04978	2,01971	,965
	4. sınıf	2. sınıf	-1,36659	2,03052	,929
		4. sınıf	-6,27352*	2,06595	,030**
		1. sınıf	7,32331*	1,94388	,003**

2. sınıf	4,90693	1,95510	,103
3. sınıf	6,27352*	2,06595	,030**

Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Esneklik boyutunda sınıf düzeyinde belirlenen farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için toplam puan üzerinden post – hoc Sheffe testi ile değerlendirilmiştir. Örneklemdaki öğrencilerin Esneklik toplam puan değerlendirmesinden elde ettikleri puanların sınıf durumuna göre ortalama farklılıkları incelendiğinde 4. sınıf öğrencilerinin 1. sınıf, 2. sınıf ve 3. sınıf öğrencilerine, göre daha yüksek puanlar elde ettiği görülmektedir.

Öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinden Aldıkları Puanların Sahip Olunan Kardeş Sayısına Göre Karşılaştırılması

Tablo 52. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	ANOVA									
	Kardeş Sayısı	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>ss</i>		<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>f</i>	<i>P</i>
Akıcılık F1	0	9	7,7778	2,63523	<i>G.Arası</i>	104,757	4	26,189	1,246	,294
	1	57	8,5263	4,31404	<i>G.İçi</i>	3131,867	149	21,019		
	2	45	9,5778	5,82116	<i>Toplam</i>	3236,623	153			
	3	24	8,6667	4,14589						
	4	19	6,8947	2,86540						
	Toplam	154	8,6104	4,59939						
Akıcılık F2	0	9	7,0000	2,54951	<i>G.Arası</i>	103,378	4	25,844	2,799	,028*
	1	57	6,5614	2,91558	<i>G.İçi</i>	1375,616	149	9,232		
	2	45	7,7333	3,49285	<i>Toplam</i>	1478,994	153			
	3	24	6,4167	2,66893						
	4	19	5,0526	2,85723						
	Toplam	154	6,7208	3,10912						

Akıcılık	0	9	6,5556	2,35112	G.Arası	109,642	4	27,411	2,820	,027*
F3	1	57	6,2632	2,56714	G.İçi	1448,540	149	9,722		
	2	45	7,4000	4,25013	Toplam	1558,182	153			
	3	24	6,5833	2,60295						
	4	19	4,5789	2,16835						
	Toplam	154	6,4545	3,19127						
Akıcılık	0	9	7,5556	2,87711	G.Arası	38,328	4	9,582	,692	,599
F4	1	57	6,8421	3,82562	G.İçi	2063,439	149	13,849		
	2	45	7,4444	4,17000	Toplam	2101,766	153			
	3	24	7,0000	3,28369						
	4	19	5,8421	3,02330						
	Toplam	154	6,9610	3,70635						
Akıcılık	0	9	6,7778	4,84195	G.Arası	119,815	4	29,954	1,483	,210
F5	1	57	7,1754	4,89213	G.İçi	3009,724	149	20,199		
	2	45	7,7333	5,10080	Toplam	3129,539	153			
	3	24	6,3333	3,03124						
	4	19	4,8947	2,64354						
	Toplam	154	6,9026	4,52267						

Tablo 52. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Akıcılık	0	9	7,2222	3,73423	G.Arası	38,302	4	9,575	,426	,789
F6	1	57	6,5263	4,88842	G.İçi	3345,782	149	22,455		
	2	45	6,8222	5,16672	Toplam	3384,084	153			
	3	24	6,8333	4,63134						
	4	19	5,3158	3,55985						
	Toplam	154	6,5519	4,70300						
Akıcılık	0	9	7,1111	3,72305	G.Arası	26,751	4	6,688	,793	,532
F7	1	57	5,6491	2,96100	G.İçi	1256,788	149	8,435		
	2	45	6,0667	2,98785	Toplam	1283,539	153			
	3	24	5,7083	2,21613						
	4	19	5,2105	2,87864						
	Toplam	154	5,8117	2,89640						
Akıcılık	0	9	50,0000	19,98124	G.Arası	7013,138	4	1753,284	,539	,707
Toplam	1	57	58,8070	88,95413	G.İçi	484419,771	149	3251,139		
	2	45	52,7778	24,94894	Toplam	491432,909	153			
	3	24	47,5417	17,26011						
	4	19	37,7895	14,65749						
	Toplam	154	52,1818	56,67433						

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemedeki öğrencilerin Sözel Akıcılık boyutundan elde ettikleri puanların kardeş sayılarına göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Akıcılık boyutunun tüm faaliyetlerinden ve toplamından elde edilen puanların öğrencilerin kardeş sayılarına göre 2. (.028) ve 3. (.027) faaliyetlerde * $p < .05$ manidarlık düzeyinde farklılaştığı görülmüştür, akıcılık toplam puanı değerlendirildiğinde ortalamaları açısından istatistiksel olarak anlamlı fark göstermemiştir. Konu ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde elde edilen bulguları desteklediği görülmüştür.

Özyurt (2011)'un yaptığı çalışmada cinsiyet, kardeş sayısı, anne- baba eğitim durumu ve annenin çalışma durumu gibi demografik değişkenlerinin özel okula devam eden ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin yaratıcılık düzeylerine etkisini incelemiştir ve yaratıcılık alt boyutlarında kardeş sayısı değişkeni açısından anlamlı farklılık yaratmadığını belirtmiştir.

Anasınıfına devam eden, kentte ve kırsal kesimde yaşayan çocukların yaratıcılık düzeyleri arasında fark olup olmadığının incelendiği bir başka çalışmada çocuğun sahip olduğu kardeş sayısının yaratıcılıkla ilgili puanlarda anlamlı bir farklılık yaratmadığı belirtilmiştir (Çakmak, 2005).

Tulgay'ın (1997) yaratıcı drama eğitimi alan ve almayan ergenlerin yaratıcılıklarının saptanması ve farklı değişkenlerin yaratıcılık düzeyleri üzerinde etkilerinin incelendiği çalışmasında kardeş sayısı değişkeninin yaratıcılık boyutları açısından anlamlı bir farklılık oluşturmadığını tespit etmiştir.

Tablo 53. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Gruplar		ANOVA							
	Kardeş Sayısı	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>ss</i>		<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>f</i>	<i>P</i>
Esneklik	0	9	4,2222	1,64148	<i>G.Arası</i>	20,880	4	5,220	,984	,418
F1	1	57	5,1404	2,15007	<i>G.İçi</i>	790,659	149	5,306		
	2	45	5,1333	2,88097	<i>Toplam</i>	811,539	153			
	3	24	4,7500	1,84744						
	4	19	4,1579	1,92247						

	Toplam	154	4,9026	2,30308						
Esneklik	0	9	3,6667	,86603	G.Arası	20,534	4	5,134	2,178	,074
F2	1	57	4,0877	1,50334	G.İçi	351,232	149	2,357		
	2	45	4,3111	1,78150	Toplam	371,766	153			
	3	24	3,7500	1,42188						
	4	19	3,1579	1,34425						
	Toplam	154	3,9610	1,55880						
Esneklik	0	9	3,8889	1,45297	G.Arası	23,202	4	5,801	1,081	,368
F3	1	57	4,2982	2,99383	G.İçi	799,636	149	5,367		
	2	45	4,0444	1,85810	Toplam	822,838	153			
	3	24	3,7917	2,04257						
	4	19	3,0526	1,35293						
	Toplam	154	3,9675	2,31906						
Tablo 53. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)										
Esneklik	0	9	5,4444	1,58990	G.Arası	10,798	4	2,699	,672	,612
F4	1	57	4,6842	2,09726	G.İçi	598,267	149	4,015		
	2	45	4,7111	2,18072	Toplam	609,065	153			
	3	24	4,5417	1,84106						
	4	19	4,1579	1,57280						
	Toplam	154	4,6494	1,99520						
Esneklik	0	9	4,7778	3,19287	G.Arası	35,746	4	8,936	1,405	,235
F5	1	57	4,9649	2,52109	G.İçi	947,793	149	6,361		
	2	45	5,2889	2,78488	Toplam	983,539	153			
	3	24	5,0417	2,13621						
	4	19	3,6842	1,88717						
	Toplam	154	4,9026	2,53542						
Esneklik	0	9	5,4444	2,74368	G.Arası	31,628	4	7,907	1,172	,325
F7	1	57	4,3509	2,58078	G.İçi	1004,846	149	6,744		
	2	45	4,9556	2,69642	Toplam	1036,474	153			
	3	24	4,3750	2,18319						
	4	19	3,6842	2,80976						

Toplam	154	4,5130	2,60276						
Esneklik	0	9	27,4444	7,73161	G.Arası	576,912	4	144,228	1,799 ,132
Toplam	1	57	27,2982	9,16898	G.İçi	11942,211	149	80,149	
	2	45	28,2444	10,08860	Toplam	12519,123	153		
	3	24	26,2083	7,58132					
	4	19	21,8947	7,28693					
Toplam	154	26,7468	9,04568						

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Sözel Esneklik boyutundan elde ettikleri puanların kardeş sayılarına göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Esneklik boyutunun faaliyetlerinde ve toplam puanlarında manidarlık düzeyinde farklılaştığı tespit edilememiştir.

Tablo 54. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar		ANOVA							
Kardeş Sayısı	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>ss</i>		<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>f</i>	<i>P</i>
Orijinallik	0	9	4,6667	2,39792	G.Arası	77,079	4	19,270	1,125 ,347
F1	1	57	5,6316	3,78263	G.İçi	2553,258	149	17,136	
	2	45	6,6444	5,30504	Toplam	2630,338	153		
	3	24	6,5000	3,63557					
	4	19	4,7368	3,01555					
Toplam	154	5,8961	4,14629						
Orijinallik	0	9	4,8889	3,44400	G.Arası	104,327	4	26,082	2,561 ,041*
F2	1	57	5,8596	2,91204	G.İçi	1517,439	149	10,184	
	2	45	7,0222	3,65867	Toplam	1621,766	153		
	3	24	5,7917	2,93375					
	4	19	4,4737	2,98828					
Toplam	154	5,9610	3,25573						
Orijinallik	0	9	4,7778	2,04803	G.Arası	128,646	4	32,161	2,821 ,027*
F3	1	57	5,8421	2,72416	G.İçi	1698,893	149	11,402	
	2	45	6,9778	4,37186	Toplam	1827,539	153		
	3	24	5,9167	3,65842					
	4	19	4,0526	2,36816					
Toplam	154	5,9026	3,45611						

Orijinallik	0	9	3,8889	2,66667	G.Arası	93,207	4	23,302	1,654	,164
F4	1	57	4,8772	3,47989	G.İçi	2099,053	149	14,088		
	2	45	6,3111	4,71854	Toplam	2192,260	153			
	3	24	4,5417	2,96324						
	4	19	4,6316	3,18347						
	Toplam	154	5,1558	3,78530						
Orijinallik	0	9	5,4444	3,94053	G.Arası	102,296	4	25,574	1,166	,328
F5	1	57	6,3684	5,03783	G.İçi	3269,054	149	21,940		
	2	45	7,1778	5,47427	Toplam	3371,351	153			
	3	24	5,4167	2,91796						
	4	19	4,7895	3,40879						
	Toplam	154	6,2078	4,69414						
Orijinallik	0	9	8,1111	3,55121	G.Arası	28,210	4	7,053	,186	,946
F6	1	57	7,9825	6,96545	G.İçi	5662,829	149	38,006		
	2	45	7,6222	6,16548	Toplam	5691,039	153			
	3	24	7,7917	5,80838						
	4	19	6,6316	4,69291						
	Toplam	154	7,6883	6,09888						

Tablo 54. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Orijinallik	0	9	6,6667	3,96863	G.Arası	25,515	4	6,379	,437	,782
F7	1	57	5,7544	3,75728	G.İçi	2176,024	149	14,604		
	2	45	6,6444	4,02919	Toplam	2201,539	153			
	3	24	5,8750	2,98274						
	4	19	5,8421	4,34950						
	Toplam	154	6,0974	3,79330						
Orijinallik	0	9	38,4444	14,41450	G.Arası	2235,280	4	558,820	1,268	,285
Toplam	1	57	42,3509	20,92887	G.İçi	65650,285	149	440,606		
	2	45	47,2667	25,04124	Toplam	67885,565	153			
	3	24	41,8333	17,06170						
	4	19	35,0526	16,95246						
	Toplam	154	42,5779	21,06410						

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Sözel Orijinallik boyutundan elde ettikleri puanların kardeş sayılarına göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Orijinallik boyutunun 2. (.041) ve 3. (.027) faaliyetlerinden elde edilen puanların öğrencilerin kardeş sayılarına göre * $p < .05$

manidarlık düzeyinde farklılaştığı görülmüştür. Diğer faaliyetler ve toplamda elde edilen puanlar ise kardeş sayısına göre gruplarda farklılığa neden olmamaktadır.

Tablo 55. Torrance Yaratıcılık Testi Şekilsel Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Gruplar				ANOVA					
	Kardeş Sayısı	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>		<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>f</i>	<i>P</i>
Akıcılık	0	9	18,0000	6,53835	<i>G.Arası</i>	263,788	4	65,947	,991	,414
	1	57	19,1754	8,81987	<i>G.İçi</i>	9916,472	149	66,554		
	2	45	17,4667	8,30279	<i>Toplam</i>	10180,260	153			
	3	24	15,7500	6,96107						
	4	19	16,1579	7,71192						
	Toplam	154	17,7013	8,15706						

Tablo 55. Torrance Yaratıcılık Testi Şekilsel Alt Boyutunun Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Orijinallik	0	9	12,7778	4,94413	<i>G.Arası</i>	221,153	4	55,288	1,314	,267
	1	57	14,3509	7,45341	<i>G.İçi</i>	6269,529	149	42,077		
	2	45	12,0000	6,06405	<i>Toplam</i>	6490,682	153			
	3	24	11,4167	5,57102						
	4	19	13,7895	5,92151						
	Toplam	154	13,0455	6,51328						
Başlıkların Soyutluluğu	0	9	4,8889	3,10018	<i>G.Arası</i>	23,412	4	5,853	,587	,673
	1	57	5,1404	3,04396	<i>G.İçi</i>	1485,653	149	9,971		
	2	45	5,8222	2,95642	<i>Toplam</i>	1509,065	153			
	3	24	5,6250	3,43654						
	4	19	4,7368	3,60312						
	Toplam	154	5,3506	3,14057						
Zenginleştirme	0	9	10,2222	3,34581	<i>G.Arası</i>	47,847	4	11,962	,933	,447
	1	57	10,6491	3,93015	<i>G.İçi</i>	1910,264	149	12,821		
	2	45	10,5778	3,63999	<i>Toplam</i>	1958,110	153			
	3	24	10,2917	3,19618						
	4	19	8,8947	2,76676						
	Toplam	154	10,3312	3,57744						
	0	9	1,3333	,86603	<i>G.Arası</i>	16,938	4	4,234	1,380	,244
	1	57	2,4912	1,80399	<i>G.İçi</i>	457,147	149	3,068		

Erken	2	45	2,6889	1,66272	Toplam	474,084	153
Kapamaya	3	24	2,8750	1,87228			
Direnç	4	19	2,5789	1,92399			
	Toplam	154	2,5519	1,76028			

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Yaratıcılık Testinin Şekilsel boyutundan elde ettikleri puanların kardeş sayılarına göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Şekilsel Akıcılık boyutundan elde edilen puanların öğrencilerin kardeş sayılarına göre farklılaştığı tespit edilmemiştir.

Tablo 56. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Gruplar				ANOVA					
	Kardeş Sayısı	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>		Kareler Top.	<i>sd</i>	Kareler Ort.	<i>f</i>	<i>P</i>
Duyusal İfadeler	0	9	3,0000	1,50000	G.Arası	24,941	4	6,235	1,228	,302
	1	57	3,1404	2,79309	G.İçi	756,825	149	5,079		
	2	45	3,1333	2,02933	Toplam	781,766	153			
	3	24	3,0417	1,98865						
	4	19	1,8947	1,28646						
	Toplam	154	2,9610	2,26044						
Hikâye Anlatma	0	9	5,8889	3,68932	G.Arası	8,182	4	2,045	,177	,950
	1	57	5,0175	3,62280	G.İçi	1726,474	149	11,587		
	2	45	5,0222	2,69249	Toplam	1734,656	153			
	3	24	5,3750	3,99796						
	4	19	5,0000	3,29983						
	Toplam	154	5,1234	3,36714						
Hareket ya da faaliyet	0	9	4,8889	3,58624	G.Arası	22,239	4	5,560	1,107	,356
	1	57	3,8246	2,23705	G.İçi	748,443	149	5,023		
	2	45	4,2889	2,39907	Toplam	770,682	153			
	3	24	3,7917	1,58743						
	4	19	3,3158	1,73374						
	Toplam	154	3,9545	2,24436						
Başlıkların Açıklayıcılığı	0	9	6,7778	1,78730	G.Arası	21,058	4	5,264	,403	,806
	1	57	6,1228	3,72285	G.İçi	1946,916	149	13,067		
	2	45	5,8444	3,16196	Toplam	1967,974	153			

	3	24	6,3750	4,00882						
	4	19	5,2632	4,31846						
	Toplam	154	6,0130	3,58644						
Tamamlanmamış Şekillerin Birleştirilmesi	0	9	,0000	,00000	G.Arası	2,607	4	,652	1,015	,402
	1	57	,0702	,31958	G.İçi	95,653	149	,642		
	2	45	,3556	1,36774	Toplam	98,260	153			
	3	24	,0833	,40825						
	4	19	,1053	,45883						
	Toplam	154	,1558	,80139						
Tamamlanmamış Çizgilerin Sentezi	0	9	,0000	,00000	G.Arası	10,950	4	2,738	1,530	,196
	1	57	,3860	1,16119	G.İçi	266,614	149	1,789		
	2	45	,5333	1,53149	Toplam	277,565	153			
	3	24	,0417	,20412						
	4	19	,9474	2,19782						
	Toplam	154	,4221	1,34690						
Tablo 56. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)										
Alışılmadık Görselleştirme	0	9	5,2222	2,22361	G.Arası	30,569	4	7,642	1,117	,351
	1	57	5,8246	3,08292	G.İçi	1019,197	149	6,840		
	2	45	5,2889	2,61657	Toplam	1049,766	153			
	3	24	4,6250	1,52693						
	4	19	4,8421	2,26723						
	Toplam	154	5,3247	2,61939						
İçsel Görselleştirme	0	9	8,4444	2,96273	G.Arası	73,488	4	18,372	,953	,435
	1	57	8,4386	5,03210	G.İçi	2872,772	149	19,280		
	2	45	7,2222	3,93636	Toplam	2946,260	153			
	3	24	7,5000	4,76400						
	4	19	6,5263	3,16874						
	Toplam	154	7,7013	4,38823						
Sınırları Uzatma veya Geçme	0	9	,3333	,50000	G.Arası	1,511	4	,378	,359	,837
	1	57	,6140	1,22116	G.İçi	156,671	149	1,051		
	2	45	,6000	,98627	Toplam	158,182	153			
	3	24	,3750	,76967						
	4	19	,5263	,90483						
	Toplam	154	,5455	1,01679						
Mizah	0	9	2,6667	1,58114	G.Arası	4,094	4	1,024	,351	,843
	1	57	2,7895	1,61175	G.İçi	433,990	149	2,913		
	2	45	2,8444	1,73147	Toplam	438,084	153			
	3	24	2,7500	1,91675						
	4	19	2,3158	1,70139						
	Toplam	154	2,7338	1,69213						
	0	9	3,6667	1,11803	G.Arası	9,029	4	2,257	,562	,690
	1	57	3,6316	2,15167	G.İçi	598,036	149	4,014		

Hayal gücü	2	45	3,8000	2,05161	Toplam	607,065	153		
Zenginliği	3	24	3,8750	2,00678					
	4	19	3,0526	1,68238					
	Toplam	154	3,6494	1,99192					
	0	9	1,0000	1,00000	G.Arası	15,886	4	3,972	2,168 ,075
	1	57	1,3333	1,60728	G.İçi	272,951	149	1,832	
Hayal gücü	2	45	,6000	,91453	Toplam	288,838	153		
Renkliliği	3	24	1,2917	1,65448					
	4	19	,8421	1,06787					
	Toplam	154	1,0325	1,37398					
Fantezi	0	9	,0000	,00000	G.Arası	,421	4	,105	,635 ,638
	1	57	,1404	,44072	G.İçi	24,702	149	,166	
	2	45	,1333	,45726	Toplam	25,123	153		
	3	24	,1250	,44843					
	4	19	,0000	,00000					
	Toplam	154	,1104	,40522					

Tablo 56. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Yaratıcı	0	9	85,8889	18,42854	G.Arası	2939,197	4	734,799	,669 ,615
Kuvvetler Listesi	1	57	92,4211	37,93225	G.İçi	163760,388	149	1099,063	
Toplam	2	45	90,7111	30,86600	Toplam	166699,584	153		
	3	24	84,5833	31,40191					
	4	19	79,8421	29,69149					
	Toplam	154	88,7662	33,00818					

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Yaratıcılık Testinin Yaratıcı Kuvvetler Listesinden elde ettikleri puanların kardeş sayılarına göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin alt boyutlardan ve toplamdan elde edilen puanlar ise kardeş sayısına göre gruplarda farklılığa neden olmamaktadır.

Öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinden Aldıkları Puanların Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Tablo 57. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar

ANOVA

	Anne Eğitim Durumu	N	X	Ss		Kareler Top.	sd	Kareler Ort.	f	p
Akıcılık F1	İlkokul ve altı	83	8,0843	4,41507	G.Arası	110,800	3	36,933	1,772	,155
	Ortaokul	28	9,1071	4,23687	G.İçi	3125,824	150	20,839		
	Lise	34	9,9118	5,02339	Toplam	3236,623	153			
	Üniversite	9	7,0000	5,12348						
	Toplam	154	8,6104	4,59939						
Akıcılık F2	İlkokul ve altı	83	6,6627	3,23576	G.Arası	7,362	3	2,454	,250	,861
	Ortaokul	28	6,8214	3,32280	G.İçi	1471,632	150	9,811		
	Lise	34	6,9706	2,88660	Toplam	1478,994	153			
	Üniversite	9	6,0000	2,23607						
	Toplam	154	6,7208	3,10912						

Tablo 57. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Akıcılık F3	İlkokul ve altı	83	6,3012	3,27122	G.Arası	10,218	3	3,406	,330	,804
	Ortaokul	28	6,5357	3,12080	G.İçi	1547,964	150	10,320		
	Lise	34	6,8824	3,15042	Toplam	1558,182	153			
	Üniversite	9	6,0000	3,16228						
	Toplam	154	6,4545	3,19127						
Akıcılık F4	İlkokul ve altı	83	6,8554	3,81631	G.Arası	34,594	3	11,531	,837	,476
	Ortaokul	28	7,7143	3,89546	G.İçi	2067,172	150	13,781		
	Lise	34	6,9706	3,46834	Toplam	2101,766	153			
	Üniversite	9	5,5556	2,87711						
	Toplam	154	6,9610	3,70635						
Akıcılık F5	İlkokul ve altı	83	6,9157	4,86702	G.Arası	3,715	3	1,238	,059	,981
	Ortaokul	28	6,6071	4,01238	G.İçi	3125,824	150	20,839		
	Lise	34	7,0882	4,00278	Toplam	3129,539	153			
	Üniversite	9	7,0000	5,24404						
	Toplam	154	6,9026	4,52267						
Akıcılık F6	İlkokul ve altı	83	6,2771	4,65731	G.Arası	17,967	3	5,989	,267	,849
	Ortaokul	28	6,9643	4,49265	G.İçi	3366,117	150	22,441		
	Lise	34	6,9706	4,63508	Toplam	3384,084	153			
	Üniversite	9	6,2222	6,45712						

	Toplam	154	6,5519	4,70300						
Akıcılık F7	İlkokul ve altı	83	5,6265	2,54094	G.Arası	7,032	3	2,344	,275	,843
	Ortaokul	28	6,0000	3,51715	G.İçi	1276,507	150	8,510		
	Lise	34	6,1176	2,82591	Toplam	1283,539	153			
	Üniversite	9	5,7778	4,32371						
	Toplam	154	5,8117	2,89640						
Akıcılık Toplam	İlkokul ve altı	83	54,1687	74,72287	G.Arası	1031,002	3	343,667	,105	,957
	Ortaokul	28	49,8571	22,28554	G.İçi	490401,907	150	3269,346		
	Lise	34	51,2647	19,37400	Toplam	491432,909	153			
	Üniversite	9	44,5556	29,06506						
	Toplam	154	52,1818	56,67433						

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Sözel Akıcılık boyutundan elde ettikleri puanların annelerinin eğitim durumlarına göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Akıcılık boyutunun tüm faaliyetlerinden ve toplamından elde edilen puanların öğrencilerin annelerinin eğitim durumlarına göre manidarlık düzeyinde farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 58. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar		ANOVA								
Anne Eğitim Durumu	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>		<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>f</i>	<i>P</i>	
Esneklik F1	İlkokul ve altı	83	4,5422	2,19923	G.Arası	33,435	3	11,145	2,148	,097
	Ortaokul	28	5,2500	2,92657	G.İçi	778,104	150	5,187		
	Lise	34	5,6176	1,98502	Toplam	811,539	153			
	Üniversite	9	4,4444	1,58990						
	Toplam	154	4,9026	2,30308						
Esneklik F2	İlkokul ve altı	83	3,8916	1,63059	G.Arası	2,784	3	,928	,377	,770
	Ortaokul	28	3,8571	1,45842	G.İçi	368,982	150	2,460		
	Lise	34	4,1176	1,57181	Toplam	371,766	153			
	Üniversite	9	4,3333	1,22474						
	Toplam	154	3,9610	1,55880						
Esneklik F3	İlkokul ve altı	83	3,9398	2,73348	G.Arası	,279	3	,093	,017	,997

	Ortaokul	28	4,0000	1,92450	G.İçi	822,558	150	5,484		
	Lise	34	4,0294	1,66033	Toplam	822,838	153			
	Üniversite	9	3,8889	1,53659						
	Toplam	154	3,9675	2,31906						
Esneklik	İlkokul ve altı	83	4,5542	1,99544	G.Arası	4,084	3	1,361	,338	,798
F4	Ortaokul	28	4,9286	2,20989	G.İçi	604,981	150	4,033		
	Lise	34	4,7353	1,95880	Toplam	609,065	153			
	Üniversite	9	4,3333	1,58114						
	Toplam	154	4,6494	1,99520						

Tablo 58. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Esneklik	İlkokul ve altı	83	4,7831	2,69167	G.Arası	5,099	3	1,700	,261	,854
F5	Ortaokul	28	5,0714	2,76122	G.İçi	978,440	150	6,523		
	Lise	34	5,1471	1,90903	Toplam	983,539	153			
	Üniversite	9	4,5556	2,69774						
	Toplam	154	4,9026	2,53542						
Esneklik	İlkokul ve altı	83	4,3133	2,36296	G.Arası	14,216	3	4,739	,695	,556
F7	Ortaokul	28	4,5357	3,14445	G.İçi	1022,258	150	6,815		
	Lise	34	5,0588	2,33473	Toplam	1036,474	153			
	Üniversite	9	4,2222	3,83333						
	Toplam	154	4,5130	2,60276						
Esneklik	İlkokul ve altı	83	25,8795	9,04379	G.Arası	205,617	3	68,539	,835	,477
Toplam	Ortaokul	28	27,2857	9,98835	G.İçi	12313,506	150	82,090		
	Lise	34	28,6765	7,78779	Toplam	12519,123	153			
	Üniversite	9	25,7778	10,67448						
	Toplam	154	26,7468	9,04568						

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Sözel Esneklik boyutundan elde ettikleri puanların annelerinin eğitim durumlarına göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi

uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Esneklik boyutunun tüm faaliyetlerinden ve toplamından elde edilen puanların öğrencilerin annelerinin eğitim durumlarına göre manidarlık düzeyinde farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 59. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	ANOVA									
	Anne Eğitim Durumu	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>		<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Orijinallik F1	İlkokul ve altı	83	5,4217	3,88280	<i>G.Arası</i>	82,007	3	27,336	1,609	,190
	Ortaokul	28	6,7500	4,33440	<i>G.İçi</i>	2548,331	150	16,989		
	Lise	34	6,7353	4,67948	<i>Toplam</i>	2630,338	153			
	Üniversite	9	4,4444	3,20590						
	Toplam	154	5,8961	4,14629						
Orijinallik F2	İlkokul ve altı	83	6,1205	3,48655	<i>G.Arası</i>	13,141	3	4,380	,408	,747
	Ortaokul	28	6,0000	2,85450	<i>G.İçi</i>	1608,625	150	10,724		
	Lise	34	5,8235	3,19536	<i>Toplam</i>	1621,766	153			
	Üniversite	9	4,8889	2,61937						
	Toplam	154	5,9610	3,25573						
Orijinallik F3	İlkokul ve altı	83	5,7229	3,54178	<i>G.Arası</i>	22,193	3	7,398	,615	,607
	Ortaokul	28	6,6429	3,96479	<i>G.İçi</i>	1805,346	150	12,036		
	Lise	34	5,9118	2,99866	<i>Toplam</i>	1827,539	153			
	Üniversite	9	5,2222	2,63523						
	Toplam	154	5,9026	3,45611						
Orijinallik F4	İlkokul ve altı	83	5,0241	3,68575	<i>G.Arası</i>	9,782	3	3,261	,224	,880
	Ortaokul	28	5,6786	4,46429	<i>G.İçi</i>	2182,477	150	14,550		
	Lise	34	5,1176	3,71536	<i>Toplam</i>	2192,260	153			
	Üniversite	9	4,8889	3,05959						
	Toplam	154	5,1558	3,78530						
Orijinallik F5	İlkokul ve altı	83	6,0361	5,02541	<i>G.Arası</i>	15,047	3	5,016	,224	,879
	Ortaokul	28	6,0357	4,08685	<i>G.İçi</i>	3356,304	150	22,375		
	Lise	34	6,7941	4,35389	<i>Toplam</i>	3371,351	153			

	Üniversite	9	6,1111	5,10990						
	Toplam	154	6,2078	4,69414						
Orijinallik	İlkokul ve altı	83	7,6747	6,26860	G.Arası	23,115	3	7,705	,204	,894
F6	Ortaokul	28	8,2500	5,94808	G.İçi	5667,924	150	37,786		
	Lise	34	7,5882	6,08086	Toplam	5691,039	153			
	Üniversite	9	6,4444	5,81187						
	Toplam	154	7,6883	6,09888						

Tablo 59. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Orijinallik	İlkokul ve altı	83	5,9277	3,51576	G.Arası	6,487	3	2,162	,148	,931
F7	Ortaokul	28	6,2500	4,55115	G.İçi	2195,052	150	14,634		
	Lise	34	6,4118	3,18251	Toplam	2201,539	153			
	Üniversite	9	6,0000	6,00000						
	Toplam	154	6,0974	3,79330						
Orijinallik	İlkokul ve altı	83	41,6386	21,36020	G.Arası	549,367	3	183,122	,408	,748
Toplam	Ortaokul	28	45,7500	22,08674	G.İçi	67336,197	150	448,908		
	Lise	34	43,4118	20,32630	Toplam	67885,565	153			
	Üniversite	9	38,2222	19,74068						
	Toplam	154	42,5779	21,06410						

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Sözel Orijinallik boyutundan elde ettikleri puanların annelerinin eğitim durumlarına göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Orijinallik boyutunun tüm faaliyetlerinden ve toplamından elde edilen puanların öğrencilerin annelerinin eğitim durumlarına göre manidarlık düzeyinde farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 60. Torrance Yaratıcılık Testi Şekilsel Boyutunun Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Gruplar	ANOVA								
		Anne Eğitim Durumu	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>ss</i>	<i>G.Arası</i>	<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>f</i>
Akıclık	İlkokul ve altı	83	17,6747	8,06545	G.Arası	309,291	3	103,09	1,567	,200
	Ortaokul	28	15,5000	7,82920	G.İçi	9870,969	150	65,806		
	Lise	34	19,8824	8,09701	Toplam	10180,26	153			

	Üniversite	9	16,5556	9,47511						
	Toplam	154	17,7013	8,15706						
Orijinallik	İlkokul ve altı	83	12,8434	6,49105	G.Arası	142,923	3	47,641	1,126	,341
	Ortaokul	28	11,5714	5,84636	G.İçi	6347,759	150	42,318		
	Lise	34	14,4412	5,84233	Toplam	6490,682	153			
	Üniversite	9	14,2222	10,26861						
	Toplam	154	13,0455	6,51328						

Tablo 60. Torrance Yaratıcılık Testi Şekilsel Boyutunun Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Başlıkların Soyutluluğu	İlkokul ve altı	83	5,4458	3,12446	G.Arası	26,634	3	8,878	,898	,444
	Ortaokul	28	4,8571	3,14718	G.İçi	1482,431	150	9,883		
	Lise	34	5,8235	3,31636	Toplam	1509,065	153			
	Üniversite	9	4,2222	2,53859						
	Toplam	154	5,3506	3,14057						
Zenginleştirme	İlkokul ve altı	83	10,3976	3,29797	G.Arası	19,487	3	6,496	,503	,681
	Ortaokul	28	10,2143	4,34918	G.İçi	1938,623	150	12,924		
	Lise	34	10,6176	3,42906	Toplam	1958,110	153			
	Üniversite	9	9,0000	4,30116						
	Toplam	154	10,3312	3,57744						
Erken Kapamaya Direnç	İlkokul ve altı	83	2,7229	1,58740	G.Arası	10,000	3	3,333	1,077	,361
	Ortaokul	28	2,1429	1,86019	G.İçi	464,084	150	3,094		
	Lise	34	2,6176	2,14638	Toplam	474,084	153			
	Üniversite	9	2,0000	1,22474						
	Toplam	154	2,5519	1,76028						

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Yaratıcılık Testi Şekilsel boyutlarından elde ettikleri puanların annelerinin eğitim durumlarına göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Şekilsel boyutunun tümünden ve toplamından elde edilen puanların öğrencilerin annelerinin eğitim durumlarına göre manidarlık düzeyinde farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 61. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	ANOVA								
	Anne Eğitim Durumu	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>ss</i>	<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>F</i>	<i>p</i>

Duygusal İfadeler	İlkokul ve altı	83	3,0602	2,18280	G.Arası	16,703	3	5,568	1,092	,355
	Ortaokul	28	3,2500	2,35112	G.İçi	765,063	150	5,100		
	Lise	34	2,7941	2,44676	Toplam	781,766	153			
	Üniversite	9	1,7778	1,85592						
	Toplam	154	2,9610	2,26044						

Tablo 61. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Hikâye Anlatma	İlkokul ve altı	83	5,4578	3,41910	G.Arası	72,024	3	24,008	2,166	,094
	Ortaokul	28	4,0000	2,73523	G.İçi	1662,632	150	11,084		
	Lise	34	5,6176	3,77403	Toplam	1734,656	153			
	Üniversite	9	3,6667	2,00000						
	Toplam	154	5,1234	3,36714						
Hareket ya da faaliyet	İlkokul ve altı	83	4,0482	2,08890	G.Arası	62,415	3	20,805	4,406	,005*
	Ortaokul	28	3,1071	1,81229	G.İçi	708,267	150	4,722		
	Lise	34	4,7941	2,68305	Toplam	770,682	153			
	Üniversite	9	2,5556	1,74005						
	Toplam	154	3,9545	2,24436						
Başlıkların Açıklayıcılığı	İlkokul ve altı	83	6,1446	3,70607	G.Arası	82,656	3	27,552	2,192	,091
	Ortaokul	28	5,1429	2,88950	G.İçi	1885,318	150	12,569		
	Lise	34	6,9118	3,74463	Toplam	1967,974	153			
	Üniversite	9	4,1111	2,97676						
	Toplam	154	6,0130	3,58644						
Tamamlanmamış Şekillerin Birleştirilmesi	İlkokul ve altı	83	,2169	,97591	G.Arası	2,059	3	,686	1,070	,364
	Ortaokul	28	,0000	,00000	G.İçi	96,201	150	,641		
	Lise	34	,0588	,34300	Toplam	98,260	153			
	Üniversite	9	,4444	1,33333						
	Toplam	154	,1558	,80139						
Tamamlanmamış Çizgilerin Sentezi	İlkokul ve altı	83	,4699	1,59525	G.Arası	3,228	3	1,076	,588	,624
	Ortaokul	28	,2857	,85449	G.İçi	274,337	150	1,829		
	Lise	34	,2941	,79884	Toplam	277,565	153			
	Üniversite	9	,8889	1,76383						
	Toplam	154	,4221	1,34690						
Ahşılmadık Görselleştirme	İlkokul ve altı	83	5,5301	2,71103	G.Arası	46,148	3	15,383	2,299	,080
	Ortaokul	28	4,3929	2,24993	G.İçi	1003,618	150	6,691		
	Lise	34	5,8529	2,58354	Toplam	1049,766	153			
	Üniversite	9	4,3333	2,34521						
	Toplam	154	5,1592	2,49597						

	Toplam	154	5,3247	2,61939						
İçsel	İlkokul ve altı	83	7,6506	4,15385	G.Arası	10,423	3	3,474	,178	,912
Görselleştirme	Ortaokul	28	7,8929	5,23761	G.İçi	2935,837	150	19,572		
	Lise	34	7,9118	3,84840	Toplam	2946,260	153			
	Üniversite	9	6,7778	6,03692						
	Toplam	154	7,7013	4,38823						

Tablo 61. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Sınırları Uzatma veya Geçme	İlkokul ve altı	83	,6024	1,05853	G.Arası	1,844	3	,615	,590	,623
	Ortaokul	28	,3571	,73102	G.İçi	156,338	150	1,042		
	Lise	34	,6176	1,12855	Toplam	158,182	153			
	Üniversite	9	,3333	1,00000						
	Toplam	154	,5455	1,01679						
Mizah	İlkokul ve altı	83	2,7711	1,73434	G.Arası	19,713	3	6,571	2,356	,074
	Ortaokul	28	2,2143	1,42354	G.İçi	418,371	150	2,789		
	Lise	34	3,2353	1,79323	Toplam	438,084	153			
	Üniversite	9	2,1111	1,16667						
	Toplam	154	2,7338	1,69213						
Hayal gücü Zenginliği	İlkokul ve altı	83	3,8313	1,94321	G.Arası	20,468	3	6,823	1,745	,160
	Ortaokul	28	3,1429	1,84017	G.İçi	586,597	150	3,911		
	Lise	34	3,8824	2,22608	Toplam	607,065	153			
	Üniversite	9	2,6667	1,65831						
	Toplam	154	3,6494	1,99192						
Hayal gücü Renkliliği	İlkokul ve altı	83	1,0843	1,28029	G.Arası	5,041	3	1,680	,888	,449
	Ortaokul	28	,7143	1,11744	G.İçi	283,797	150	1,892		
	Lise	34	1,2353	1,81005	Toplam	288,838	153			
	Üniversite	9	,7778	,97183						
	Toplam	154	1,0325	1,37398						
Fantezi	İlkokul ve altı	83	,1205	,42477	G.Arası	,679	3	,226	1,389	,248
	Ortaokul	28	,1071	,41627	G.İçi	24,444	150	,163		
	Lise	34	,0294	,17150	Toplam	25,123	153			
	Üniversite	9	,3333	,70711						
	Toplam	154	,1104	,40522						

Yaratıcı	İlkokul ve	83	90,0602	30,49084	G.Arası	8625,736	3	2875,245	2,728	,046
Kuvvetler Listesi	altı									
Toplam	Ortaokul	28	77,3929	34,26945	G.İçi	158073,848	150	1053,826		
	Lise	34	98,5294	33,56246	Toplam	166699,584	153			
	Üniversite	9	75,3333	40,24612						
	Toplam	154	88,7662	33,00818						

* $p < .0,5$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Yaratıcılık Kuvvetler Listesindeki elde ettikleri puanların annelerinin eğitim durumlarına göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda yalnızca Hareket ve Faaliyet boyutu için ($,005$) * $p < .05$ düzeyinde farklılaştığı görülmüştür.

Tekin (2008) Spor yapan ve yapmayan orta öğretim öğrencilerin yaratıcılık ve çoklu zekâ alanları arasındaki farkı üzerine yaptığı çalışmasında annenin eğitim durumu ile öğrencinin yaratıcılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığını saptamıştır. Benzer şekilde Akıllı (2012) ve Zeytun (2010) yaptıkları çalışmalarda öğrencilerin yaratıcılıklarının akıcılık, özgünlük ve esneklik alt boyutları anne eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

Tekin ve Taşğın (2010)'ın yaptığı bir çalışmada üstün zekalı öğrencilerin anne eğitim durumlarının bu öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinde anlamlı farklılık yarattığını tespit etmişlerdir. Bir başka çalışmada ise üniversite mezunu annelerin çocuklarının akıcılık, orijinallik, zenginleştirme ve yaratıcılık indeksi puanlarının ilkökul, ortaokul ve lise mezunu annelerin çocuklarından daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Yıldırım, 2006).

Öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinden Aldıkları Puanların Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Tablo 62. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	ANOVA								
	Baba Eğitim Durumu	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>G.Arası</i>	<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>f</i>
İlkokul ve altı	51	8,5490	5,10809	G.Arası	29,912	3	9,971	,466	,706

Akıcılık	Ortaokul	39	7,9744	4,08777	G.İçi	3206,711	150	21,378		
F1	Lise	41	9,1707	4,50501	Toplam	3236,623	153			
	Üniversite	23	8,8261	4,54925						
	Toplam	154	8,6104	4,59939						
Akıcılık	İlkokul ve altı	51	6,9020	3,18907	G.Arası	41,259	3	13,753	1,435	,235
F2	Ortaokul	39	5,8718	2,59736	G.İçi	1437,734	150	9,585		
	Lise	41	7,2439	3,57617	Toplam	1478,994	153			
	Üniversite	23	6,8261	2,70777						
	Toplam	154	6,7208	3,10912						

Tablo 62. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Akıcılık	İlkokul ve altı	51	6,7059	3,63480	G.Arası	61,156	3	20,385	2,043	,110
F3	Ortaokul	39	5,3846	2,73010	G.İçi	1497,026	150	9,980		
	Lise	41	6,9512	2,87186	Toplam	1558,182	153			
	Üniversite	23	6,8261	3,18594						
	Toplam	154	6,4545	3,19127						
Akıcılık	İlkokul ve altı	51	7,3922	3,93994	G.Arası	24,566	3	8,189	,591	,622
F4	Ortaokul	39	6,5897	3,53716	G.İçi	2077,200	150	13,848		
	Lise	41	7,1220	4,03234	Toplam	2101,766	153			
	Üniversite	23	6,3478	2,82213						
	Toplam	154	6,9610	3,70635						
Akıcılık	İlkokul ve altı	51	6,8039	4,74139	G.Arası	51,939	3	17,313	,844	,472
F5	Ortaokul	39	6,0769	4,08711	G.İçi	3077,600	150	20,517		
	Lise	41	7,3171	4,34994	Toplam	3129,539	153			
	Üniversite	23	7,7826	5,05386						
	Toplam	154	6,9026	4,52267						
Akıcılık	İlkokul ve altı	51	6,7255	4,82940	G.Arası	20,919	3	6,973	,311	,817
F6	Ortaokul	39	5,9231	4,39129	G.İçi	3363,166	150	22,421		
	Lise	41	6,8293	4,72177	Toplam	3384,084	153			
	Üniversite	23	6,7391	5,10096						
	Toplam	154	6,5519	4,70300						
Akıcılık	İlkokul ve altı	51	5,6863	2,49391	G.Arası	3,695	3	1,232	,144	,933
F7	Ortaokul	39	5,8205	3,06827	G.İçi	1279,844	150	8,532		
	Lise	41	6,0488	3,11409	Toplam	1283,539	153			

	Üniversite	23	5,6522	3,18532						
	Toplam	154	5,8117	2,89640						
Akıcılık	İlkokul ve altı	51	48,7843	22,49828	G.Arası	2915,115	3	971,705	,298	,827
Toplam	Ortaokul	39	59,5385	106,91975	G.İçi	488517,794	150	3256,785		
	Lise	41	50,7561	20,65887	Toplam	491432,909	153			
	Üniversite	23	49,7826	23,08868						
	Toplam	154	52,1818	56,67433						

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Sözel Akıcılık boyutundan elde ettikleri puanların babalarının eğitim durumlarına göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Akıcılık boyutunun tüm faaliyetlerinden ve toplamından elde edilen puanların öğrencilerin babalarının eğitim durumlarına göre manidarlık düzeyinde farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 63. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Gruplar	ANOVA								
		Baba Eğitim Durumu	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>		<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>f</i>
Esneklik F1	İlkokul ve altı	51	4,4118	2,36792	G.Arası	18,413	3	6,138	1,161	,327
	Ortaokul	39	5,1282	2,72589	G.İçi	793,125	150	5,288		
	Lise	41	5,1707	1,90922	Toplam	811,539	153			
	Üniversite	23	5,1304	1,96108						
	Toplam	154	4,9026	2,30308						
Esneklik F2	İlkokul ve altı	51	3,8235	1,68174	G.Arası	15,685	3	5,228	2,202	,090
	Ortaokul	39	3,7179	1,29673	G.İçi	356,081	150	2,374		
	Lise	41	3,9512	1,65758	Toplam	371,766	153			
	Üniversite	23	4,6957	1,36298						
	Toplam	154	3,9610	1,55880						
Esneklik F3	İlkokul ve altı	51	3,8235	1,74018	G.Arası	8,054	3	2,685	,494	,687
	Ortaokul	39	3,7179	1,86306	G.İçi	814,783	150	5,432		
	Lise	41	4,2439	3,41160	Toplam	822,838	153			

	Üniversite	23	4,2174	1,73091						
	Toplam	154	3,9675	2,31906						
Esneklik F4	İlkokul ve altı	51	4,7255	1,99076	G.Arası	9,682	3	3,227	,808	,491
	Ortaokul	39	4,2308	1,95289	G.İçi	599,383	150	3,996		
	Lise	41	4,8780	2,20449	Toplam	609,065	153			
	Üniversite	23	4,7826	1,67757						
	Toplam	154	4,6494	1,99520						

Tablo 63. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Esneklik F5	İlkokul ve altı	51	4,7451	2,74112	G.Arası	14,199	3	4,733	,732	,534
	Ortaokul	39	4,5385	2,58382	G.İçi	969,340	150	6,462		
	Lise	41	5,2683	2,29155	Toplam	983,539	153			
	Üniversite	23	5,2174	2,43005						
	Toplam	154	4,9026	2,53542						
Esneklik F7	İlkokul ve altı	51	4,2941	2,34345	G.Arası	5,691	3	1,897	,276	,843
	Ortaokul	39	4,4615	2,69352	G.İçi	1030,783	150	6,872		
	Lise	41	4,7805	2,78848	Toplam	1036,474	153			
	Üniversite	23	4,6087	2,77553						
	Toplam	154	4,5130	2,60276						
Esneklik Toplam	İlkokul ve altı	51	26,0000	9,41913	G.Arası	210,653	3	70,218	,856	,466
	Ortaokul	39	25,5385	8,30297	G.İçi	12308,471	150	82,056		
	Lise	41	27,7561	9,28919	Toplam	12519,123	153			
	Üniversite	23	28,6522	9,04840						
	Toplam	154	26,7468	9,04568						

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Sözel Esneklik boyutundan elde ettikleri puanların babalarının eğitim durumlarına göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin esneklik boyutunun tüm faaliyetlerinden

	Toplam	154	7,6883	6,09888						
Orijinallik	İlkokul ve altı	51	5,9608	3,42322	G.Arası	1,999	3	,666	,045	,987
F7	Ortaokul	39	6,1282	4,40203	G.İçi	2199,540	150	14,664		
	Lise	41	6,1220	3,51564	Toplam	2201,539	153			
	Üniversite	23	6,3043	4,17171						
	Toplam	154	6,0974	3,79330						

Tablo 64. Torrance Orijinallik Testi Esneklik Alt Boyutunun Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Orijinallik	İlkokul ve altı	51	43,0392	22,07167	G.Arası	231,702	3	77,234	,171	,916
Toplam	Ortaokul	39	40,5641	18,41738	G.İçi	67653,863	150	451,026		
	Lise	41	43,8049	23,72364	Toplam	67885,565	153			
	Üniversite	23	42,7826	18,94239						
	Toplam	154	42,5779	21,06410						

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Sözel Orijinallik boyutundan elde ettikleri puanların babalarının eğitim durumlarına göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Orijinallik boyutunun tüm faaliyetlerinden ve toplamından elde edilen puanların öğrencilerin babalarının eğitim durumlarına göre farklılaşmadığı görülmüştür.

Tablo 65. Torrance Yaratıcılık Testi Şekilsel Boyutunun Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Gruplar	ANOVA								
		Baba Eğitim Durumu	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Akıcılık	İlkokul ve altı	51	18,6667	7,92885	G.Arası	190,894	3	63,631	,955	,416
	Ortaokul	39	16,2051	7,14209	G.İçi	9989,366	150	66,596		
	Lise	41	18,5366	8,73813	Toplam	10180,26	153			
	Üniversite	23	16,6087	9,17873						
	Toplam	154	17,7013	8,15706						
Orijinallik	İlkokul ve altı	51	12,6471	5,59222	G.Arası	206,462	3	68,821	1,643	,182
	Ortaokul	39	11,6923	5,58736	G.İçi	6284,220	150	41,895		
	Lise	41	14,8049	7,17363	Toplam	6490,682	153			
	Üniversite	23	13,0870	8,19042						

Toplam 154 13,0455 6,51328

Başlıkların Soyutluluğu	İlkokul ve altı	51	5,7451	3,34570	G.Arası	15,360	3	5,120	,514	,673
	Ortaokul	39	4,9487	2,85573	G.İçi	1493,705	150	9,958		
	Lise	41	5,3659	3,31479	Toplam	1509,065	153			
	Üniversite	23	5,1304	2,89677						
	Toplam	154	5,3506	3,14057						

Tablo 65. Torrance Yaratıcılık Testi Şekilsel Boyutunun Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Zenginleştirme	İlkokul ve altı	51	10,7647	3,37395	G.Arası	24,967	3	8,322	,646	,587
	Ortaokul	39	10,3333	3,56395	G.İçi	1933,143	150	12,888		
	Lise	41	10,2439	3,66593	Toplam	1958,110	153			
	Üniversite	23	9,5217	3,95278						
	Toplam	154	10,3312	3,57744						
Erken Kapamaya Direnç	İlkokul ve altı	51	2,8824	1,79607	G.Arası	13,009	3	4,336	1,411	,242
	Ortaokul	39	2,3077	1,47173	G.İçi	461,076	150	3,074		
	Lise	41	2,2439	1,77173	Toplam	474,084	153			
	Üniversite	23	2,7826	2,04398						
	Toplam	154	2,5519	1,76028						

* $p < .0,5$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Yaratıcılık Testi Şekilsel boyutlarından elde ettikleri puanların babalarının eğitim durumlarına göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Şekilsel boyutların tümünden elde edilen puanların öğrencilerin babalarının eğitim durumlarına göre farklılaşmadığı görülmüştür.

Tablo 66. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Gruplar				ANOVA					
	Baba Eğitim Durumu	n	X	Ss	Kareler Top.	sd	Kareler Ort.	F	P	
Duygusal İfadeler	İlkokul ve altı	51	3,2745	2,40065	G.Arası	11,084	3	3,695	,719	,542
	Ortaokul	39	2,7179	1,60507	G.İçi	770,682	150	5,138		
	Lise	41	3,0244	2,33974	Toplam	781,766	153			
	Üniversite	23	2,5652	2,74402						
	Toplam	154	2,9610	2,26044						
Hikâye Anlatma	İlkokul ve altı	51	5,8235	3,88178	G.Arası	48,251	3	16,084	1,431	,236
	Ortaokul	39	4,4103	2,51017	G.İçi	1686,404	150	11,243		
	Lise	41	5,1463	3,41732	Toplam	1734,656	153			

	Toplam	154	2,7338	1,69213						
Hayal gücü	İlkokul ve altı	51	3,8431	1,64162	G.Arası	3,618	3	1,206	,300	,826
Zenginliği	Ortaokul	39	3,4872	2,03744	G.İçi	603,447	150	4,023		
	Lise	41	3,6585	2,30878	Toplam	607,065	153			
	Üniversite	23	3,4783	2,10777						
	Toplam	154	3,6494	1,99192						

Tablo 66. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Hayal gücü	İlkokul ve altı	51	,8627	1,02019	G.Arası	4,227	3	1,409	,743	,528
Renkliliği	Ortaokul	39	,9487	1,46806	G.İçi	284,611	150	1,897		
	Lise	41	1,1707	1,35835	Toplam	288,838	153			
	Üniversite	23	1,3043	1,86924						
	Toplam	154	1,0325	1,37398						
Fantezi	İlkokul ve altı	51	,0980	,41255	G.Arası	,330	3	,110	,666	,574
	Ortaokul	39	,1026	,38353	G.İçi	24,793	150	,165		
	Lise	41	,0732	,26365	Toplam	25,123	153			
	Üniversite	23	,2174	,59974						
	Toplam	154	,1104	,40522						
Yaratıcı Kuvvetler Listesi Toplam	İlkokul ve altı	51	92,4314	29,95013	G.Arası	2510,625	3	836,875	,765	,516
	Ortaokul	39	84,5128	30,27320	G.İçi	164188,960	150	1094,593		
	Lise	41	91,5610	35,44012	Toplam	166699,584	153			
	Üniversite	23	82,8696	39,46956						
	Toplam	154	88,7662	33,00818						

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Yaratıcılık Kuvvetler Listesindeki elde ettikleri puanların annelerinin babalarının eğitim durumlarına göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda tüm boyutlardan ve toplamdan elde edilen puanların öğrencilerin babalarının eğitim durumlarına göre manidarlık düzeyinde farklılaşmadığı görülmüştür.

Anaokuluna devam eden 48-71 ay aralığı çocukların, yaratıcılık düzeyleri ile sosyal becerileri arasındaki ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada ilkokul, ortaokul, lise, üniversite ve lisansüstü düzeyde eğitime sahip olan babaların çocukların yaratıcılık düzeyleri arasında farklılıklar olmadığı tespit edilmiştir (Kiper, 2016).

Ceylan (2008)'ın okulöncesi dönemdeki çocukların bilişsel tempoları ile yaratıcılık düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasında baba eğitim seviyesine göre çocukların akıcılık, esneklik, özgünlük ve detaylandırma puanları arasında anlamlı

bir ilişki olmadığı görülmektedir. Ceylan'ın bulduğu bu sonuçla bu araştırmada da çıkan sonuç paralellik göstermektedir.

Öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Aldıkları Puanların Aylık Gelir Duruma Göre Karşılaştırılması

Tablo 67. Torrance Yaratıcılık Testi Akıcılık Alt Boyutunun Aylık Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Gruplar	ANOVA								
		Aylık Gelir	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>		<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>f</i>
Akıcılık F1	0-1500	32	8,7500	4,50806	G.Arası	2,423	2	1,211	,057	,945
	1501-2500	54	8,7037	4,49582	G.İçi	3234,200	151	21,419		
	2501- ve üstü	68	8,4706	4,78327	Toplam	3236,623	153			
	Toplam	154	8,6104	4,59939						
Akıcılık F2	0-1500	32	6,1563	3,01726	G.Arası	21,466	2	10,733	1,112	,332
	1501-2500	54	7,1667	2,98265	G.İçi	1457,528	151	9,653		
	2501- ve üstü	68	6,6324	3,24108	Toplam	1478,994	153			
	Toplam	154	6,7208	3,10912						
Akıcılık F3	0-1500	32	6,8750	3,31906	G.Arası	7,152	2	3,576	,348	,707
	1501-2500	54	6,3333	3,23891	G.İçi	1551,029	151	10,272		
	2501- ve üstü	68	6,3529	3,12317	Toplam	1558,182	153			
	Toplam	154	6,4545	3,19127						
Akıcılık F4	0-1500	32	7,7188	4,43763	G.Arası	32,608	2	16,304	1,190	,307
	1501-2500	54	7,0741	3,74091	G.İçi	2069,158	151	13,703		
	2501- ve üstü	68	6,5147	3,27128	Toplam	2101,766	153			
	Toplam	154	6,9610	3,70635						
Akıcılık F5	0-1500	32	7,5313	4,71090	G.Arası	16,119	2	8,060	,391	,677
	1501-2500	54	6,7778	4,14668	G.İçi	3113,420	151	20,619		
	2501- ve üstü	68	6,7059	4,75382	Toplam	3129,539	153			
	Toplam	154	6,9026	4,52267						
Akıcılık F6	0-1500	32	7,5938	6,28290	G.Arası	63,057	2	31,528	1,434	,242
	1501-2500	54	5,8333	3,69982	G.İçi	3321,028	151	21,994		
	2501- ve üstü	68	6,6324	4,52490	Toplam	3384,084	153			
	Toplam	154	6,5519	4,70300						
Akıcılık F7	0-1500	32	6,1875	3,03142	G.Arası	5,714	2	2,857	,338	,714
	1501-2500	54	5,7037	2,18597	G.İçi	1277,825	151	8,462		
	2501- ve üstü	68	5,7206	3,32267	Toplam	1283,539	153			
	Toplam	154	5,8117	2,89640						
Akıcılık Toplam	0-1500	32	51,0938	26,02277	G.Arası	2491,989	2	1245,995	,385	,681
	1501-2500	54	47,4444	18,74926	G.İçi	488940,920	151	3238,019		

2501- ve üstü	68	56,4559	81,89153	Toplam	491432,909	153
Toplam	154	52,1818	56,67433			

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Sözel Akıcılık boyutundan elde ettikleri puanların Aylık gelir durumuna göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Akıcılık boyutunun tüm faaliyetleri ve toplamından elde edilen puanların Aylık gelir durumuna göre manidarlık düzeyinde farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 68. Torrance Yaratıcılık Testi Esneklik Alt Boyutunun Aylık Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Gruplar	ANOVA								
		Aylık Gelir	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>		<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>f</i>
Esneklik F1	0-1500	32	5,0625	2,10893	G.Arası	2,426	2	1,213	,226	,798
	1501-2500	54	4,7407	2,60757	G.İçi	809,113	151	5,358		
	2501- ve üstü	68	4,9559	2,15402	Toplam	811,539	153			
	Toplam	154	4,9026	2,30308						
Esneklik F2	0-1500	32	3,7500	1,81392	G.Arası	1,799	2	,900	,367	,693
	1501-2500	54	4,0185	1,43396	G.İçi	369,967	151	2,450		
	2501- ve üstü	68	4,0147	1,54043	Toplam	371,766	153			
	Toplam	154	3,9610	1,55880						
Esneklik F3	0-1500	32	3,9688	1,82252	G.Arası	12,286	2	6,143	1,144	,321
	1501-2500	54	3,6111	1,50993	G.İçi	810,552	151	5,368		
	2501- ve üstü	68	4,2500	2,95930	Toplam	822,838	153			
	Toplam	154	3,9675	2,31906						
Esneklik F4	0-1500	32	4,8438	2,31558	G.Arası	1,621	2	,811	,202	,818
	1501-2500	54	4,6296	1,80457	G.İçi	607,444	151	4,023		
	2501- ve üstü	68	4,5735	2,00236	Toplam	609,065	153			
	Toplam	154	4,6494	1,99520						
Esneklik F5	0-1500	32	5,2188	2,49818	G.Arası	4,783	2	2,392	,369	,692
	1501-2500	54	4,9074	2,33326	G.İçi	978,756	151	6,482		
	2501- ve üstü	68	4,7500	2,72290	Toplam	983,539	153			
	Toplam	154	4,9026	2,53542						
Esneklik F7	0-1500	32	4,6875	2,76426	G.Arası	1,577	2	,788	,115	,891
	1501-2500	54	4,4074	2,14140	G.İçi	1034,897	151	6,854		
	2501- ve üstü	68	4,5147	2,87808	Toplam	1036,474	153			
	Toplam	154	4,5130	2,60276						
Esneklik Toplam	0-1500	32	27,5313	10,31124	G.Arası	34,704	2	17,352	,210	,811
	1501-2500	54	26,2222	7,42425	G.İçi	12484,420	151	82,678		

2501- ve üstü	68	26,7941	9,67156	Toplam	12519,123	153
Toplam	154	26,7468	9,04568			

* $p < .0,5$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Sözel Esneklik boyutundan elde ettikleri puanların Aylık gelir durumuna göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin esneklik boyutunun tüm faaliyetleri ve toplamından elde edilen puanların Aylık gelir durumuna göre manidarlık düzeyinde farklılaşmadığı görülmüştür.

Tablo 69. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Aylık Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar		ANOVA								
	Aylık Gelir	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>ss</i>		<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Orijinallik	0-1500	32	6,0938	3,71882	G.Arası	8,651	2	4,325	,249	,780
F1	1501-2500	54	5,5741	3,76479	G.İçi	2621,687	151	17,362		
	2501- ve üstü	68	6,0588	4,63884	Toplam	2630,338	153			
	Toplam	154	5,8961	4,14629						
Orijinallik	0-1500	32	6,0313	3,33587	G.Arası	1,063	2	,531	,050	,952
F2	1501-2500	54	6,0370	3,04658	G.İçi	1620,703	151	10,733		
	2501- ve üstü	68	5,8676	3,42033	Toplam	1621,766	153			
	Toplam	154	5,9610	3,25573						
Orijinallik	0-1500	32	6,3438	3,73829	G.Arası	8,067	2	4,034	,335	,716
F3	1501-2500	54	5,7407	3,13342	G.İçi	1819,471	151	12,049		
	2501- ve üstü	68	5,8235	3,59494	Toplam	1827,539	153			
	Toplam	154	5,9026	3,45611						
Orijinallik	0-1500	32	5,4688	3,58297	G.Arası	4,090	2	2,045	,141	,868
F4	1501-2500	54	5,1111	3,65837	G.İçi	2188,170	151	14,491		
	2501- ve üstü	68	5,0441	4,01651	Toplam	2192,260	153			
	Toplam	154	5,1558	3,78530						
Orijinallik	0-1500	32	6,6250	4,61240	G.Arası	7,271	2	3,636	,163	,850
F5	1501-2500	54	6,1481	4,58219	G.İçi	3364,080	151	22,279		
	2501- ve üstü	68	6,0588	4,87419	Toplam	3371,351	153			

Toplam 154 6,2078 4,69414

Tablo 69. Torrance Yaratıcılık Testi Orijinallik Alt Boyutunun Aylık Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Orijinallik	0-1500	32	7,7188	6,12364	G.Arası	7,777	2	3,888	,103	,902
F6	1501-2500	54	7,9630	5,32691	G.İçi	5683,262	151	37,637		
	2501- ve üstü	68	7,4559	6,71028	Toplam	5691,039	153			
	Toplam	154	7,6883	6,09888						
Orijinallik	0-1500	32	6,3750	4,39758	G.Arası	4,182	2	2,091	,144	,866
F7	1501-2500	54	6,1296	3,39281	G.İçi	2197,357	151	14,552		
	2501- ve üstü	68	5,9412	3,83963	Toplam	2201,539	153			
	Toplam	154	6,0974	3,79330						
Orijinallik	0-1500	32	45,1563	23,03029	G.Arası	278,483	2	139,242	,311	,733
Toplam	1501-2500	54	42,2222	17,90190	G.İçi	67607,081	151	447,729		
	2501- ve üstü	68	41,6471	22,58633	Toplam	67885,565	153			
	Toplam	154	42,5779	21,06410						

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Sözel Orijinallik boyutundan elde ettikleri puanların Aylık gelir durumuna göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Orijinallik boyutunun tüm faaliyetlerinden ve toplamından elde edilen puanların Aylık gelir durumuna göre manidarlık düzeyinde farklılaşmadığı görülmüştür.

Tablo 70. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Aylık Gelir Durum Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Gruplar		ANOVA							
	Aylık Gelir	N	X	ss		Kareler Top.	sd	Kareler Ort.	f	p
Akıcılık	0-1500	32	19,1875	8,85888	G.Arası	89,993	2	44,996	,673	,512
	1501-2500	54	17,2222	7,43441	G.İçi	10090,26	151	66,823		
	2501- ve üstü	68	17,3824	8,40048	Toplam	10180,26	153			
	Toplam	154	17,7013	8,15706						
Orijinallik	0-1500	32	13,5938	7,87343	G.Arası	14,107	2	7,054	,164	,849
	1501-2500	54	12,7593	6,06548	G.İçi	6476,574	151	42,891		
	2501- ve üstü	68	13,0147	6,23541	Toplam	6490,682	153			
	Toplam	154	13,0455	6,51328						
Başlıkların Soyutluluğu	0-1500	32	5,2813	3,45696	G.Arası	4,275	2	2,137	,214	,807
	1501-2500	54	5,5741	2,92421	G.İçi	1504,790	151	9,965		
	2501- ve üstü	68	5,2059	3,18841	Toplam	1509,065	153			
	Toplam	154	5,3506	3,14057						
Zenginleştirme	0-1500	32	10,8750	3,35771	G.Arası	17,407	2	8,703	,677	,510
	1501-2500	54	10,4259	3,54806	G.İçi	1940,704	151	12,852		
	2501- ve üstü	68	10,0000	3,71363	Toplam	1958,110	153			
	Toplam	154	10,3312	3,57744						
Erken Kapamaya Direnç	0-1500	32	2,5625	1,66438	G.Arası	,953	2	,477	,152	,859
	1501-2500	54	2,6481	1,80311	G.İçi	473,131	151	3,133		
	2501- ve üstü	68	2,4706	1,79111	Toplam	474,084	153			
	Toplam	154	2,5519	1,76028						

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin Şekilsel boyutlarından elde ettikleri puanların Aylık gelir durumuna göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Şekilsel alt boyutlardan elde edilen puanlar incelendiğinde tüm boyutların Aylık gelir durumu değişkenine göre anlamlı farklar göstermediği görülmektedir.

Tablo 71. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Aylık Gelir Durum Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Gruplar	ANOVA								
		Aylık Gelir	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>ss</i>		<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>F</i>
Duygusal İfadeler	0-1500	32	3,1875	1,85677	<i>G.Arası</i>	2,312	2	1,156	,224	,800
	1501-2500	54	2,8519	1,86737	<i>G.İçi</i>	779,455	151	5,162		
	2501- ve üstü	68	2,9412	2,69816	<i>Toplam</i>	781,766	153			
	Toplam	154	2,9610	2,26044						
Hikâye Anlatma	0-1500	32	5,5625	4,07144	<i>G.Arası</i>	7,796	2	3,898	,341	,712
	1501-2500	54	5,0000	2,90738	<i>G.İçi</i>	1726,860	151	11,436		
	2501- ve üstü	68	5,0147	3,37901	<i>Toplam</i>	1734,656	153			
	Toplam	154	5,1234	3,36714						
Hareket ya da faaliyet	0-1500	32	4,0000	1,48106	<i>G.Arası</i>	3,472	2	1,736	,342	,711
	1501-2500	54	4,1296	2,38744	<i>G.İçi</i>	767,210	151	5,081		
	2501- ve üstü	68	3,7941	2,43457	<i>Toplam</i>	770,682	153			
	Toplam	154	3,9545	2,24436						
Başlıkların Açıklayıcılığı	0-1500	32	6,1875	4,05954	<i>G.Arası</i>	4,707	2	2,353	,181	,835
	1501-2500	54	5,7778	2,96945	<i>G.İçi</i>	1963,267	151	13,002		
	2501- ve üstü	68	6,1176	3,83437	<i>Toplam</i>	1967,974	153			
	Toplam	154	6,0130	3,58644						
Tamamlanmamış Şekillerin Birleştirilmesi	0-1500	32	,2188	,60824	<i>G.Arası</i>	,169	2	,084	,130	,878
	1501-2500	54	,1296	,61572	<i>G.İçi</i>	98,091	151	,650		
	2501- ve üstü	68	,1471	,99648	<i>Toplam</i>	98,260	153			
	Toplam	154	,1558	,80139						
Tamamlanmamış Çizgilerin Sentezi	0-1500	32	,5000	1,29515	<i>G.Arası</i>	1,320	2	,660	,361	,698
	1501-2500	54	,2963	1,26833	<i>G.İçi</i>	276,245	151	1,829		
	2501- ve üstü	68	,4853	1,44028	<i>Toplam</i>	277,565	153			
	Toplam	154	,4221	1,34690						
Alışılmadık Görselleştirme	0-1500	32	5,0625	2,25671	<i>G.Arası</i>	5,938	2	2,969	,429	,652
	1501-2500	54	5,5741	3,21319	<i>G.İçi</i>	1043,829	151	6,913		
	2501- ve üstü	68	5,2500	2,24855	<i>Toplam</i>	1049,766	153			
	Toplam	154	5,3247	2,61939						
İşsel Görselleştirme	0-1500	32	7,5938	4,03100	<i>G.Arası</i>	,532	2	,266	,014	,986
	1501-2500	54	7,7037	4,84332	<i>G.İçi</i>	2945,728	151	19,508		
	2501- ve üstü	68	7,7500	4,22987	<i>Toplam</i>	2946,260	153			
	Toplam	154	7,7013	4,38823						
Sınırları Uzatma veya Geçme	0-1500	32	,7813	1,06965	<i>G.Arası</i>	2,272	2	1,136	1,100	,335
	1501-2500	54	,5000	1,02331	<i>G.İçi</i>	155,910	151	1,033		
	2501- ve üstü	68	,4706	,98452	<i>Toplam</i>	158,182	153			
	Toplam	154	,5455	1,01679						
Mizah	0-1500	32	2,8750	1,45358	<i>G.Arası</i>	1,185	2	,592	,205	,815
	1501-2500	54	2,7593	1,72589	<i>G.İçi</i>	436,900	151	2,893		
	2501- ve üstü	68	2,6471	1,78522	<i>Toplam</i>	438,084	153			
	Toplam	154	2,7338	1,69213						

Tablo 71. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Aylık Gelir Durum Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Hayal gücü	0-1500	32	3,8750	1,47561	G.Arası	4,827	2	2,413	,605	,547
Zenginliği	1501-2500	54	3,7593	2,01817	G.İçi	602,238	151	3,988		
	2501- ve üstü	68	3,4559	2,18156	Toplam	607,065	153			
	Toplam	154	3,6494	1,99192						
	0-1500	32	,9063	1,14608	G.Arası	1,634	2	,817	,429	,652
Hayal gücü	1501-2500	54	1,1667	1,67951	G.İçi	287,204	151	1,902		
Renkliliği	2501- ve üstü	68	,9853	1,20314	Toplam	288,838	153			
	Toplam	154	1,0325	1,37398						
Fantezi	0-1500	32	,0938	,39015	G.Arası	,492	2	,246	1,507	,225
	1501-2500	54	,1852	,51667	G.İçi	24,632	151	,163		
	2501- ve üstü	68	,0588	,29333	Toplam	25,123	153			
	Toplam	154	,1104	,40522						
Yaratıcı	0-1500	32	91,031	32,8549	G.Arası	486,641	2	243,320	,221	,802
Kuvvetler	1501-2500	54	89,870	30,7540	G.İçi	166212,9	151	1100,74		
Listesi Toplam	2501- ve üstü	68	86,823	35,1164	Toplam	166699,5	153			
	Toplam	154	88,766	33,0081						

* $p < .0,5$, ** $p < .01$

Örneklemdaki öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin Yaratıcı Kuvvetler listesinden elde ettikleri puanların Aylık gelir durumuna göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Yaratıcı Kuvvetler Listesinin tüm boyutlarından toplamından elde edilen puanların Aylık gelir durumuna değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür.

Tablo 72. Torrance Yaratıcılık Akıcılık Alt Boyut Puanlarının Bölüm Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Akıcılık F6	Gelecekteki amaca uygun olması	42	6,4048	4,16758	G.Arası	76,646	6	12,774	,568	,755
	Mesleğe olan ilgin	55	6,9818	4,85146	G.İçi	3307,439	147	22,500		
	Yönlendirme ile	14	7,5714	5,84037	Toplam	3384,084	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	5,6154	4,40978						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	6,6000	4,82701						
	Lisedeki alan tercihim	3	8,3333	11,01514						
	Diğer	9	5,1111	2,71314						
	Toplam	154	6,5519	4,70300						
	Akıcılık F7	Gelecekteki amaca uygun olması	42	5,6190	2,80202	G.Arası	83,913	6	13,985	1,714
Mesleğe olan ilgin	55	6,2727	2,90883	G.İçi	1199,626	147	8,161			
Yönlendirme ile	14	6,0714	2,01778	Toplam	1283,539	153				
İş bulma olanağının yüksek olması	26	5,4615	2,42043							
Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	6,4000	2,60768							
Lisedeki alan tercihim	3	8,0000	7,00000							
Diğer	9	3,4444	3,46811							
Toplam	154	5,8117	2,89640							
Akıcılık Toplam	Gelecekteki amaca uygun olması	42	59,1667	102,51803	G.Arası	4768,253	6	794,709	,240	,963
Mesleğe olan ilgin	55	50,5636	20,73534	G.İçi	486664,656	147	3310,644			
Yönlendirme ile	14	56,0714	29,05555	Toplam	491432,909	153				
İş bulma olanağının yüksek olması	26	44,5000	17,87121							
Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	55,4000	27,18088							
Lisedeki alan tercihim	3	54,6667	55,71654							
Diğer	9	43,0000	23,49468							
Toplam	154	52,1818	56,67433							

* $p < .05$, ** $p < .01$

Örneklemedeki öğrencilerin Sözel Akıcılık boyutundan elde ettikleri puanların tercih etme nedeni değişkenine göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Akıcılık boyutunun tüm faaliyetlerinden ve toplam puan üzerinden elde edilen puanlar yaş değişkenine göre manidar farklar göstermemektedir.

Tablo 73. Torrance Yaratıcılık Esneklik Alt Boyut Puanlarının Bölüm Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar		ANOVA								
	Bölüm Tercih Etme Nedeni	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>ss</i>		<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Esneklik F1	Gelecekteki amaca uygun olması	42	4,3810	1,95001	G.Arast	45,516	6	7,586	1,456	,197
	Mesleğe olan ilgin	55	5,1455	2,25601	G.İçi	766,023	147	5,211		
	Yönlendirme ile	14	5,5000	2,31218	Toplam	811,539	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	4,7308	1,97094						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	7,0000	5,87367						
	Lisedeki alan tercihim	3	4,6667	3,05505						
	Diğer	9	4,3333	1,22474						
	Toplam	154	4,9026	2,30308						
Esneklik F2	Gelecekteki amaca uygun olması	42	4,0952	1,52715	G.Arast	5,738	6	,956	,384	,888
	Mesleğe olan ilgin	55	3,9818	1,47185	G.İçi	366,028	147	2,490		
	Yönlendirme ile	14	4,1429	2,24832	Toplam	371,766	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	3,9231	1,59808						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	3,6000	1,14018						
	Lisedeki alan tercihim	3	3,6667	2,51661						
	Diğer	9	3,3333	,86603						
	Toplam	154	3,9610	1,55880						

Tablo 73. Torrance Yaratıcılık Esneklik Alt Boyut Puanlarının Bölüm Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Esneklik F3	Gelecekteki amaca uygun olması	42	3,6905	1,61529	G.Arası	38,695	6	6,449	1,209	,305
	Mesleğe olan ilgin	55	4,0727	1,86443	G.İçi	784,142	147	5,334		
	Yönlendirme ile	14	4,3571	1,94569	Toplam	822,838	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	3,3846	1,52517						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	4,4000	1,34164						
	Lisedeki alan tercihim	3	3,6667	2,88675						
	Diğer	9	5,5556	6,69162						
	Toplam	154	3,9675	2,31906						
Esneklik F4	Gelecekteki amaca uygun olması	42	4,6429	1,77821	G.Arası	31,640	6	5,273	1,342	,242
	Mesleğe olan ilgin	55	4,8182	1,92538	G.İçi	577,425	147	3,928		
	Yönlendirme ile	14	5,7143	2,52460	Toplam	566,877	145			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	4,1154	1,94580						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	4,4000	2,60768						
	Lisedeki alan tercihim	3	4,0000	3,60555						
	Diğer	9	3,8889	1,45297						
	Toplam	154	4,6494	1,99520						
Esneklik F5	Gelecekteki amaca uygun olması	42	4,8095	2,54940	G.Arası	44,252	6	7,375	1,154	,334
	Mesleğe olan ilgin	55	4,9091	2,27118	G.İçi	939,287	147	6,390		
	Yönlendirme ile	14	6,1429	3,10972	Toplam	983,539	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	4,6538	2,56035						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	6,0000	2,00000						
	Lisedeki alan tercihim	3	4,3333	4,16333						
	Diğer	9	3,6667	2,59808						
	Toplam	154	4,9026	2,53542						

Tablo 73. Torrance Yaratıcılık Esneklik Alt Boyut Puanlarının Bölüm Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Esneklik F7	Gelecekteki amaca uygun olması	42	4,2143	2,40463	G.Arası	43,560	6	7,260	1,075	,380
	Mesleğe olan ilgin	55	5,0000	2,68742	G.İçi	992,914	147	6,755		
	Yönlendirme ile	14	4,5000	1,55662	Toplam	1036,474	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	4,1154	2,32081						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	4,2000	1,30384						
	Lisedeki alan tercihim	3	6,6667	6,42910						
	Diğer	9	3,5556	3,71184						
	Toplam	154	4,5130	2,60276						
Esneklik Toplam	Gelecekteki amaca uygun olması	42	25,9048	8,08434	G.Arası	640,509	6	106,751	1,321	,251
	Mesleğe olan ilgin	55	28,0364	8,77911	G.İçi	11878,614	147	80,807		
	Yönlendirme ile	14	30,3571	10,75323	Toplam	12519,123	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	25,1154	8,41583						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	27,6000	8,73499						
	Lisedeki alan tercihim	3	27,0000	21,65641						
	Diğer	9	21,3333	8,06226						
	Toplam	154	26,7468	9,04568						

Örneklemdaki öğrencilerin Sözel Esneklik boyutundan elde ettikleri puanların bölüm tercih etme nedeni değişkeninin farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Esneklik boyutunun tüm faaliyetlerinden ve toplam puan üzerinden elde edilen puanlar bölüm tercih etme nedenine göre manidar farklar göstermemektedir.

Tablo 74. Torrance Yaratıcılık Orijinallik Alt Boyut Puanlarının Bölüm Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar		ANOVA								
	Bölüm Tercih Etme Nedeni	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>ss</i>		<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Orijinallik F1	Gelecekteki amaca uygun olması	42	4,2381	2,58334	G.Arası	262,778	6	43,796	2,719	,016*
	Mesleğe olan ilgin	55	6,7273	4,65258	G.İçi	2367,560	147	16,106		
	Yönlendirme ile	14	7,1429	5,46115	Toplam	2630,338	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	5,0385	2,45733						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	9,2000	7,15542						
	Lisedeki alan tercihim	3	6,3333	4,93288						
	Diğer	9	7,1111	4,07567						
	Toplam	154	5,8961	4,14629						
Orijinallik F2	Gelecekteki amaca uygun olması	42	5,7381	2,98009	G.Arası	71,293	6	11,882	1,127	,350
	Mesleğe olan ilgin	55	6,7636	3,68160	G.İçi	1550,474	147	10,547		
	Yönlendirme ile	14	6,0000	3,08844	Toplam	1621,766	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	5,3077	2,66487						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	5,0000	1,22474						
	Lisedeki alan tercihim	3	4,0000	2,64575						
	Diğer	9	5,1111	4,07567						
	Toplam	154	5,9610	3,25573						
Orijinallik F3	Gelecekteki amaca uygun olması	42	5,5476	2,87294	G.Arası	131,996	6	21,999	1,907	,083
	Mesleğe olan ilgin	55	6,6000	3,53082	G.İçi	1695,543	147	11,534		
	Yönlendirme ile	14	7,4286	4,97245	Toplam	1827,539	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	4,3846	2,62415						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	5,8000	2,16795						
	Lisedeki alan tercihim	3	4,3333	4,16333						
	Diğer	9	5,8889	4,13656						
	Toplam	154	5,9026	3,45611						

Tablo 74. Torrance Yaratıcılık Orijinallik Alt Boyut Puanlarının Bölüm Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Orijinallik F4	Gelecekteki amaca uygun olması	42	4,2857	2,76992	G.Arası	154,784	6	25,797	1,861	,091
	Mesleğe olan ilgin	55	5,7091	4,03537	G.İçi	2037,476	147	13,860		
	Yönlendirme ile	14	7,2857	5,41264	Toplam	2192,260	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	4,4231	2,98226						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	6,8000	6,09918						
	Lisedeki alan tercihim	3	4,6667	3,78594						
	Diğer	9	3,8889	2,80377						
	Toplam	154	5,1558	3,78530						
Orijinallik F5	Gelecekteki amaca uygun olması	42	5,9524	3,97524	G.Arası	219,046	6	36,508	1,702	,124
	Mesleğe olan ilgin	55	6,4545	4,41721	G.İçi	3152,305	147	21,444		
	Yönlendirme ile	14	8,7857	6,09134	Toplam	3371,351	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	5,1538	5,00953						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	7,8000	5,84808						
	Lisedeki alan tercihim	3	8,0000	7,54983						
	Diğer	9	3,4444	3,35824						
	Toplam	154	6,2078	4,69414						
Orijinallik F6	Gelecekteki amaca uygun olması	42	8,2143	5,55915	G.Arası	183,424	6	30,571	,816	,559
	Mesleğe olan ilgin	55	8,6182	6,92417	G.İçi	5507,615	147	37,467		
	Yönlendirme ile	14	5,7143	4,12177	Toplam	5691,039	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	6,7692	6,13389						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	7,6000	7,02140						
	Lisedeki alan tercihim	3	4,3333	3,51188						
	Diğer	9	6,4444	5,79032						
	Toplam	154	7,6883	6,09888						

Tablo 74. Torrance Yaratıcılık Orijinallik Alt Boyut Puanlarının Bölüm Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Orijinallik F7	Gelecekteki amaca uygun olması	42	5,6667	3,59991	G.Arası	171,394	6	28,566	2,068	,060
	Mesleğe olan ilgin	55	7,1091	3,80873	G.İçi	2030,145	147	13,811		
	Yönlendirme ile	14	5,0714	2,16490	Toplam	2201,539	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	5,7308	3,68302						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	6,4000	2,07364						
	Lisedeki alan tercihim	3	9,0000	9,53939						
	Diğer	9	3,4444	3,81153						
	Toplam	154	6,0974	3,79330						
Orijinallik Toplam	Gelecekteki amaca uygun olması	42	39,1429	15,64635	G.Arası	4045,474	6	674,246	1,553	,165
	Mesleğe olan ilgin	55	48,1273	22,66916	G.İçi	63840,091	147	434,286		
	Yönlendirme ile	14	45,7857	25,27138	Toplam	67885,565	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	36,2308	18,67471						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	48,6000	25,65736						
	Lisedeki alan tercihim	3	40,6667	34,96188						
	Diğer	9	35,3333	22,23173						
	Toplam	154	42,5779	21,06410						

Örneklemdaki öğrencilerin Sözel Orijinallik boyutundan elde ettikleri puanların bölüm tercih etme nedeni değişkeninin farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Orijinallik boyutunun 1. Faaliyetinden (,016) * $p < .05$ manidarlık düzeyinde farklılaştığı görülmüştür. Diğer faaliyetlerden ve toplamdan elde edilen puanların öğrencilerin bölüm tercih etme nedeni değişkenine göre manidarlık düzeyinde farklılaşmadığı görülmüştür.

Tablo 75. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Bölüm Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Gruplar	ANOVA									
		Bölüm Tercih Etme Nedeni	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>ss</i>		<i>Kareler Top.</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Akıcılık	Gelecekteki amaca uygun olması	42	15,9048	7,86722	G.Arası	483,939	6	80,656	1,223	,298	
	Mesleğe olan ilgin	55	18,2364	8,81489	G.İçi	9696,321	147	65,961			
	Yönlendirme ile	14	21,0714	6,86647	Toplam	10180,260	153				
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	17,0769	7,29889							
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	14,0000	3,00000							
	Lisedeki alan tercihim	3	21,0000	16,82260							
	Diğer	9	20,3333	7,21110							
	Toplam	154	17,7013	8,15706							
Orijinallik	Gelecekteki amaca uygun olması	42	11,3333	5,77491	G.Arası	272,825	6	45,471	1,075	,380	
	Mesleğe olan ilgin	55	13,2182	7,01240	G.İçi	6217,857	147	42,298			
	Yönlendirme ile	14	14,4286	4,95696	Toplam	6490,682	153				
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	13,9231	6,50491							
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	11,4000	4,39318							
	Lisedeki alan tercihim	3	17,6667	16,77299							
	Diğer	9	14,6667	4,71699							
	Toplam	154	13,0455	6,51328							
Başlıkların Soyutluluğu	Gelecekteki amaca uygun olması	42	4,9524	2,81071	G.Arası	42,467	6	7,078	,709	,643	
	Mesleğe olan ilgin	55	5,4545	2,97407	G.İçi	1466,598	147	9,977			
	Yönlendirme ile	14	6,3571	3,69214	Toplam	1509,065	153				
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	5,3846	3,94032							
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	6,8000	2,77489							
	Lisedeki alan tercihim	3	4,3333	2,08167							
	Diğer	9	4,4444	2,74368							
	Toplam	154	5,3506	3,14057							

Tablo 75. Torrance Yaratıcılık Şekilsel Alt Boyut Puanlarının Bölüm Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Zenginleştirme	Gelecekteki amaca uygun olması	42	9,4524	3,96449	G.Arası	63,831	6	10,639	,826	,552	
	Mesleğe olan ilgin	55	10,7455	3,51830	G.İçi	1894,279	147	12,886			
	Yönlendirme ile	14	11,0714	2,40078	Toplam	1958,110	153				
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	10,6154	3,87894							
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	9,2000	1,78885							
	Lisedeki alan tercihim	3	11,6667	4,72582							
	Diğer	9	10,1111	3,01846							
	Toplam	154	10,3312	3,57744							
	Erken Kapamaya Direnç	Gelecekteki amaca uygun olması	42	2,3095	1,48961	G.Arası	9,010	6	1,502	,475	,826
		Mesleğe olan ilgin	55	2,7273	1,88025	G.İçi	465,075	147	3,164		
Yönlendirme ile		14	2,5714	1,28388	Toplam	474,084	153				
İş bulma olanağının yüksek olması		26	2,6923	2,11224							
Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi		5	3,0000	1,58114							
Lisedeki alan tercihim		3	1,6667	,57735							
Diğer		9	2,2222	2,22361							
Toplam		154	2,5519	1,76028							

Örneklemdaki öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testi Şekilsel boyutundan elde ettikleri puanların bölüm tercih etme nedeni değişkenine göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin Şekilsel Akıcılık ve toplamda elde ettikleri puanların öğrencilerin bölüm tercih etme nedeni değişkenine göre manidarlık düzeyinde farklılaşmadığı görülmüştür.

76. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Bölüm Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Gruplar	ANOVA								
		Bölüm Tercih Etme Nedeni	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>ss</i>	<i>Kareler Top.</i>	<i>Sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Duygusal İfadeler	Gelecekteki amaca uygun olması	42	2,6905	2,14690	G.Arası	13,254	6	2,209	,423	,863
	Mesleğe olan ilgin	55	3,1455	2,47520	G.İçi	768,512	147	5,228		
	Yönlendirme ile	14	3,2143	1,88837	Toplam	781,766	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	3,1154	2,16013						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	1,8000	1,78885						
	Lisedeki alan tercihim	3	3,0000	2,00000						
	Diğer	9	2,8889	2,84800						
	Toplam	154	2,9610	2,26044						
	Hikâye Anlatma	Gelecekteki amaca uygun olması	42	4,7857	2,90110	G.Arası	107,354	6	17,892	1,616
Mesleğe olan ilgin		55	5,1273	2,83532	G.İçi	1627,302	147	11,070		
Yönlendirme ile		14	7,6429	5,63788	Toplam	1734,656	153			
İş bulma olanağının yüksek olması		26	4,6538	3,85686						
Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi		5	4,8000	1,78885						
Lisedeki alan tercihim		3	3,6667	1,52753						
Diğer		9	4,7778	2,38630						
Toplam		154	5,1234	3,36714						
Hareket ya da faaliyet		Gelecekteki amaca uygun olması	42	3,7381	2,29591	G.Arası	24,819	6	4,136	,815
	Mesleğe olan ilgin	55	3,9273	1,87433	G.İçi	745,863	147	5,074		
	Yönlendirme ile	14	5,0000	3,06343	Toplam	770,682	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	3,5769	2,26580						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	3,8000	1,64317						
	Lisedeki alan tercihim	3	4,3333	2,88675						
	Diğer	9	4,5556	2,78887						
	Toplam	154	3,9545	2,24436						

Tablo 76. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Bölüm Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Başlıkların Açıklayıcılığı	Gelecekteki amaca uygun olması	42	5,4762	3,27770	<i>G.Arası</i>	108,101	6	18,017	1,424	,209
	Mesleğe olan ilgin	55	6,4000	3,10674	<i>G.İçi</i>	1859,873	147	12,652		
	Yönlendirme ile	14	8,0714	5,18080	<i>Toplam</i>	1967,974	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	5,0769	3,79392						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	5,6000	1,51658						
	Lisedeki alan tercihim	3	7,0000	1,73205						
	Diğer	9	5,5556	4,66667						
	Toplam	154	6,0130	3,58644						
	Tamamlanmamış Şekillerin Birleştirilmesi	Gelecekteki amaca uygun olması	42	,1905	1,23443	<i>G.Arası</i>	,710	6	,118	,178
Mesleğe olan ilgin		55	,0909	,39781	<i>G.İçi</i>	97,550	147	,664		
Yönlendirme ile		14	,2143	,57893	<i>Toplam</i>	98,260	153			
İş bulma olanağının yüksek olması		26	,2308	,86291						
Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi		5	,0000	,00000						
Lisedeki alan tercihim		3	,0000	,00000						
Diğer		9	,2222	,66667						
Toplam		154	,1558	,80139						
Tamamlanmamış Çizgilerin Sentezi		Gelecekteki amaca uygun olması	42	,3571	,98331	<i>G.Arası</i>	11,615	6	1,936	1,07
	Mesleğe olan ilgin	55	,3636	1,50756	<i>G.İçi</i>	265,949	147	1,809	0	
	Yönlendirme ile	14	,2857	,82542	<i>Toplam</i>	277,565	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	,5000	1,20830						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	,0000	,00000						
	Lisedeki alan tercihim	3	,0000	,00000						
	Diğer	9	1,4444	2,69774						
	Toplam	154	,4221	1,34690						

Tablo 76. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Bölüm Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Alışılmadık Görselleştirme	Gelecekteki amaca uygun olması	42	4,8571	2,32244	G.Arası	32,271	6	5,378	,777	,589
	Mesleğe olan ilgin	55	5,2364	2,43405	G.İçi	1017,496	147	6,922		
	Yönlendirme ile	14	5,2143	1,42389	Toplam	1049,766	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	5,9231	3,71939						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	5,0000	2,23607						
	Lisedeki alan tercihim	3	6,0000	3,00000						
	Diğer	9	6,4444	2,87711						
	Toplam	154	5,3247	2,61939						
İçsel Görselleştirme	Gelecekteki amaca uygun olması	42	7,5952	4,94388	G.Arası	48,758	6	8,126	,412	,870
	Mesleğe olan ilgin	55	7,8000	4,14282	G.İçi	2897,502	147	19,711		
	Yönlendirme ile	14	7,1429	2,03270	Toplam	2946,260	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	8,0769	4,72375						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	6,2000	2,77489						
	Lisedeki alan tercihim	3	10,6667	10,01665						
	Diğer	9	7,2222	3,96162						
	Toplam	154	7,7013	4,38823						
Sınırları Uzatma veya Geçme	Gelecekteki amaca uygun olması	42	,5000	,70711	G.Arası	2,946	6	,491	,465	,833
	Mesleğe olan ilgin	55	,6000	1,18008	G.İçi	155,235	147	1,056		
	Yönlendirme ile	14	,5714	,93761	Toplam	158,182	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	,6538	1,29437						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	,0000	,00000						
	Lisedeki alan tercihim	3	,0000	,00000						
	Diğer	9	,5556	,88192						
	Toplam	154	,5455	1,01679						

Tablo 76. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Bölüm Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Mizah	Gelecekteki amaca uygun olması	42	2,4762	1,61151	G.Arası	16,724	6	2,787	,972	,446
	Mesleğe olan ilgin	55	2,8364	1,59587	G.İçi	421,360	147	2,866		
	Yönlendirme ile	14	3,4286	1,50457	Toplam	438,084	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	2,4615	1,94383						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	2,2000	,83666						
	Lisedeki alan tercihim	3	2,6667	1,52753						
	Diğer	9	3,3333	2,39792						
	Toplam	154	2,7338	1,69213						
Hayal gücü Zenginliği	Gelecekteki amaca uygun olması	42	3,6905	2,32156	G.Arası	9,487	6	1,581	,389	,885
	Mesleğe olan ilgin	55	3,7636	1,99966	G.İçi	597,578	147	4,065		
	Yönlendirme ile	14	3,6429	1,00821	Toplam	607,065	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	3,1923	1,54969						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	3,6000	1,34164						
	Lisedeki alan tercihim	3	4,6667	3,21455						
	Diğer	9	3,7778	2,72845						
	Toplam	154	3,6494	1,99192						
Hayal gücü Renkliliği	Gelecekteki amaca uygun olması	42	1,0714	1,40370	G.Arası	7,839	6	1,307	,684	,663
	Mesleğe olan ilgin	55	1,0909	1,14298	G.İçi	280,998	147	1,912		
	Yönlendirme ile	14	,9286	1,32806	Toplam	288,838	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	,6923	,97033						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	1,6000	3,57771						
	Lisedeki alan tercihim	3	2,0000	1,00000						
	Diğer	9	1,0000	1,93649						
	Toplam	154	1,0325	1,37398						
Fantezi	Gelecekteki amaca uygun olması	42	,1190	,45276	G.Arası	3,018	6	,503	3,344	,004**
	Mesleğe olan ilgin	55	,1091	,36882	G.İçi	22,106	147	,150		
	Yönlendirme ile	14	,0000	,00000	Toplam	25,123	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	,0000	,00000						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	,8000	1,09545						
	Lisedeki alan tercihim	3	,3333	,57735						
	Diğer	9	,1111	,33333						
	Toplam	154	,1104	,40522						

Tablo 76. Torrance Yaratıcılık Testi Yaratıcı Kuvvetler Listesinin Bölüm Tercih Etme Nedeni Değişkenine Göre Farklılığını Gösteren Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları (devamı)

Yaratıcı Kuvvetler Listesi Toplam	Gelecekteki amaca uygun olması	42	83,3095	33,96734	G.Arası	3802,707	6	633,784	,572	,752
	Mesleğe olan ilgin	55	90,5091	33,95469	G.İçi	162896,878	147	1108,142		
	Yönlendirme ile	14	99,0714	24,06550	Toplam	166699,584	153			
	İş bulma olanağının yüksek olması	26	87,6923	35,29053						
	Üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi	5	79,8000	14,44645						
	Lisedeki alan tercihim	3	100,000	60,90156						
	Diğer	9	91,8889	28,32157						
	Toplam	154	88,7662	33,00818						

Örneklemdaki öğrencilerin Torrance Yaratıcılık Testinin Yaratıcı Kuvvetler listesinden elde ettikleri puanların bölüm tercih etme nedeni değişkenine göre farklılığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi uygulanmıştır. Yaratıcı Kuvvetler Listesinden Fantezi boyutunda ($,004$) $**p<.01$ düzeyinde farklılaştığı görülmektedir. Diğer boyutlar ve toplam alınan puanlarda ise anlamlı farklılıklar gözlenmemiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Gastronomi ve Mutfak Sanatları öğrencilerinin yaratıcılık düzeylerinin incelendiği araştırmanın bu bölümünde, araştırma bulguları ve bu bulgular doğrultusunda yapılan tartışmalara dayalı olarak sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir.

Gastronomi ve Mutfak Sanatları öğrencilerinin yaratıcılık düzeylerini ölçmek için iki farklı test kullanılmıştır Torrance Yaratıcı Düşünme Testi Şekilsel A, Torrance Yaratıcı Düşünme Testi Sözel A ve araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Adı geçen testlerin uygulanmasıyla aşağıda yer alan sonuçlara ulaşılmıştır;

- Katılımcıların demografik özellikleri değerlendirmesinde kız öğrencilerin sayısı 88, erkek öğrencilerin sayısı ise 66; 1. sınıfların sayısı 42, 2. sınıfların sayısı 41, 3. sınıfların sayısı 33, 4. sınıfların sayısı ise 38; tek çocukların sayısı 9, 2 kardeşlerin sayısı 57, 3 kardeşlerin sayısı 45, 4 kardeşlerin sayısı 24, 5 ve daha fazla kardeşlerin sayısı ise 19; meslek lisesi öğrencilerinin sayısı 25, düz lise - anadolu lisesi öğrencilerinin sayısı ise 129; anne eğitim durumları değişkeninde ilkokul mezunu ve altının sayısı 83, ortaokul mezunu sayısı 28, lise mezunu sayısı 34, üniversite mezunu sayısı ise 9; baba eğitim durumları değişkeninde ilkokul mezunu ve altının sayısı 51, ortaokul mezunu sayısı 39, lise mezunu sayısı 41, üniversite mezunu sayısı ise 23; annesi çalışanların sayısı 40, annesi çalışmayanların sayısı ise 114; babası çalışanların sayısı 115, babası çalışmayanların sayısı ise 39; kırsal bölgede yaşayanların sayısı 46, kentte yaşayanların sayısı ise 108; okul öncesi eğitim alanların sayısı 58, okul öncesi eğitim almayanların sayısı 96; aile aylık gelir durumu değişkeninde 0-1500 Türk lirası olanların sayısı 32, 1501-2500 Türk lirası olanların sayısı 54, 2501-ve üstü Türk lirası olanların sayısı ise 68 ve bölümü tercih etme nedeni değişkeninde gelecekteki amaca uygun olması olanların sayısı 42, mesleğe olan ilgi olanların sayısı 55, yönlendirme ile olanların sayısı 14, iş bulma olanağının yüksek olması olanların sayısı 26, üniversiteye giriş sınav puanının bu bölüme yetmesi olanların sayısı 5, lisedeki alan tercihi olanların sayısı 3, diğer olanların sayısı ise 9 olarak belirlenmiştir.

- Katılımcıların cinsiyet değişkeni değerlendirmesinde Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel akıcılık, sözel ve şekilsel boyutları ortalamalarına değerlendirildiğinde kadın ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenirken; orijinallik boyutu faaliyet üçten aldıkları puanlar ($p=,028$), Sözel Esneklik boyutunun toplamlarından ($,043$)

ve yaratıcı Kuvvetler Listesindeki Tamamlanmamış Şekillerin Birleştirilmesi boyutunda ($p=,047$) $p<.05$ manidarlık düzeyinde farklılık bulunmuştur.

- Katılımcıların anne çalışma durumu değişkeni değerlendirmesinde, Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Akıcılık, Sözel Orijinallik, Şekilsel ve Yaratıcı Kuvvetler Listesinden aldıkları puanların ortalamalarında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenirken; Sözel Esneklik boyutunun toplamlarından ($,043$) alınan puanlar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

- Katılımcıların baba çalışma durumu değişkeni değerlendirmesinde, Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Orijinallik, Sözel Akıcılık ve Sözel Esneklik boyutlarında aldıkları puanların ortalamalarında anlamlı bir farklılık görülmezken; şekilsel yaratıcılık boyutlarından olan Başlıkların Soyutluluğu ($,034$) ve Erken Kapamaya Direnç ($,040$) ve Yaratıcı Kuvvetler Listesinin İçsel Görselleştirme boyutundan aldıkları puanlarda ($,004$) manidar farklılıklar gözlenmiştir ($*p<.05$).

- Katılımcıların büyünülen yer durumu değişkeni değerlendirmesinde, Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Esneklik boyutunda aldıkları puanların ortalamalarında anlamlı bir farklılığa rastlanmazken; Sözel Orijinallik boyutu 1. faaliyetinden ($,032$); Yaratıcı Kuvvetler Listesi Hikâye Anlatma ($,000$), Başlıkların Açıklayıcılığı ($,048$), Tamamlanmamış Çizgilerin Sentezi ($,027$) ve Toplam aldıkları puanlardan ($,034$); Sözel Esneklik 2. Faaliyeti ($,011$) ve 7. Faaliyetinde ($,033$); Sözel Akıcılık boyutu 7. Faaliyetinde ($,016$) aldıkları puan ortalaması açısından manidar bir farklılıklar olduğu görülmüştür ($*p<.01$ $*p<.05$).

- Katılımcıların mezunun olunan okul değişkeni değerlendirmesinde, Torrance Yaratıcılık Testinin şekilsel yaratıcılık ve sözel orijinallik boyutunda aldıkları puanların ortalamalarında anlamlı bir farklılık görülmezken; Yaratıcı Kuvvetler Listesi Fantezi boyutun ($,049$), sözel akıcılık toplam puanlarda ($,000$), sözel esneklik 5. Faaliyetinde ($,029$) alınan puan ortalaması sonuçlarına göre anlamlı bir farklılık belirlenmiştir ($*p<.01$ $*p<.05$).

- Katılımcıların okul öncesi eğitim alma değişkeni değerlendirmesinde, Torrance Yaratıcılık Testinin sözel orijinallik, şekilsel yaratıcılık ve yaratıcı kuvvetler listesi alt boyutlarından aldıkları puanlar ortalamalarında anlamlı bir farklılığa rastlanmazken; sözel esneklik 7. Faaliyetinden ($,014$) ve sözel akıcılık listesi Testinin 7. Faaliyetinden ($,003$) ve toplam puanlardan ($,050$) aldıkları puan ortalamalarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

• Katılımcıların sınıf değişkeni değerlendirmesinde, Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Orijinallik boyutunun 1. (.000), 4. (.000), 5. (.000), 6. (.002) ve 7. (.039) faaliyetlerinde ve alınan toplam puanlarda (.000) manidarlık tespit edilmiştir. 4. sınıf öğrencilerinin 1. Sınıf (.002), 2. sınıf (.007) ve 3. sınıf (.000) öğrencilerine, göre daha yüksek puanlar elde ettiği belirlenmiştir. Orijinallik boyutundan elde ettikleri puanların sınıf düzeyine göre şekilsel orijinallik değerlendirmesinde (.005) anlamlı farklılık belirlenmiş; 2. sınıf öğrencilerinin 1. sınıf, 3. sınıf ve 4. sınıf öğrencilerine göre daha yüksek puanlar elde ettiği görülmüştür. Yaratıcı Kuvvetler Listesinden İçsel Görselleştirme boyutunda (.004) ve Hayal Gücü Renkliliği boyutunda (.000) puanların ortalamasında anlamlı farklar gösterdiği görülmektedir. Akıcılık boyutunun 1. (.000), 4. (.002), 5. (.000) ve 6. (.000) faaliyetinden ayrıca toplam puanda (.014) elde edilen puanların öğrencilerin sınıf düzeyine manidar bir fark belirlenmiş; bu farkın 4. sınıf öğrencilerinin 1. sınıf, 2. sınıf ve 3. sınıf öğrencileri puan ortalamalarında olduğu görülmüştür. Esneklik boyutunun 1. (.000), 2. (.004), 4. (.003), 5. (.007) faaliyetleri ve toplam puan (.002) ortalamalarında anlamlı bir fark belirlenmiştir. Ortalama farklılıkları incelendiğinde 4. sınıf öğrencilerinin 1. sınıf, 2. sınıf ve 3. sınıf öğrencilerine göre daha yüksek puanlar elde ettiği görülmektedir.

• Katılımcıların kardeş sayıları değişkeni değerlendirmesinde, Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Esneklik, Şekilsel ve Yaratıcı Kuvvetler Listesi alt boyutlardan ve toplamdan elde edilen puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir. Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Akıcılık 2. (.028) ve 3. (.027) faaliyetlerde; orijinallik boyutunun 2. (.041) ve 3. (.027) faaliyetlerinde ise elde edilen puanların ortalamalarının manidarlık düzeyinde farklılaştığı görülmüştür.

• Katılımcıların anne eğitim değişkeni değerlendirmesinde, Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Akıcılık, Sözel Esneklik, Sözel Orijinallik ve Şekilsel boyutlarından elde ettikleri puan ortalamaları değerlendirmesinde anlamlı bir farklılığa rastlanmazken, Yaratıcılık Kuvvetler Listesi Hareket ve Faaliyet boyutu için (.005) anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür.

• Katılımcıların baba eğitim değişkeni değerlendirmesinde, Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Akıcılık, Sözel Esneklik, Sözel Orijinallik, Şekilsel ve Yaratıcılık Kuvvetler Listesi tüm boyutlardan ve toplamdan elde edilen puan ortalamalarının manidarlık düzeyinde farklılaşmadığı görülmüştür.

- Katılımcıların aile aylık gelir durumu değişkeni değerlendirmesinde, Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Akıcılık, Sözel Esneklik, Sözel Orijinallik, Şekilsel ve Yaratıcılık Kuvvetler Listesi tüm boyutlardan ve toplamdan elde edilen puan ortalamalarının manidarlık düzeyinde farklılaşmadığı görülmüştür.

- Katılımcıların tercih etme nedeni değişkeni değerlendirmesinde, Torrance Yaratıcılık Testinin Sözel Akıcılık, Sözel Esneklik ve Şekilsel boyutlardan ve toplamdan elde edilen puan ortalamalarında anlamlı farklılık görülmemiştir. Yaratıcı Kuvvetler Listesinden Fantezi boyutunda (,004) ve Orijinallik boyutunun 1. Faaliyetinden (,016) manidarlık düzeyinde farklılaştığı görülmüştür.

Araştırmanın sonuçlarından yola çıkılarak yapılacak uygulamalara, şu önerilerde bulunulabilir:

1. Farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin yaratıcılık düzeylerini inceleyen araştırmalar yapılabilir.

2. Öğrencilerin yaratıcı becerilerine etki eden faktörlerin belirlenmesine ilişkin deneysel çalışmalar yapılabilir.

3. Bu çalışmada çeşitli demografik ve sosyo-ekonomik düzeyin öğrencilerin yaratıcılık düzeyleri üzerindeki etkileri belirlenmiştir. Yapılacak olan çalışmalarda bilişsel gelişim süreçleri, farklı üst düzey düşünme becerileri ve öğrenme stilleri gibi değişkenler kullanarak çeşitli araştırmalar yapılabilir.

5. Yaratıcılık düzeylerinin gelişmesinde önemli bir yere sahip olduğu düşünülen eğitimcilere ve ailelere yönelik çalışmalar hazırlanabilir.

Çocuğun yaşamı boyunca rol oynayan herkese yaratıcılığının gelişmesi aşamasında önemli roller düşmektedir. Bu durumda çocuğun en yakınında bulunan kişiler olan aile ve öğretmenler çok dikkatli hareket etmeli onları kısıtlayacak davranışlardan kaçınmalıdır. Onları destekleyici davranışlar onun yaşamı boyunca olumlu yönde kalıcı izler olmasını sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Akıllı, N. (2012). *İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Eğilimleri ve Yaratıcılık Düzeylerinin Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Akıncı, Z. (2015). Meslek Yüksekokullarında Verilen Turizm Eğitiminin Değerlendirilmesi: Bir Odak Grup Çalışması. *Mediterranean Journal of Humanities*, 5(1), 43-59.
- Aksüzek, S. (2008). *İşletmelerde Rekabet Avantajı Olarak Yaratıcı Düşünmeden Yararlanılması Üzerine Bir Araştırma*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Altınel, H. (2009). *Gastronomide Menü Yönetimi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Anadolu Üniversitesi. (2017). Açıcılık Program Bilgileri. 3 Kasım 2017 tarihinde <https://www.anadolu.edu.tr/acikogretim/turkiye-programlari/acikogretim-fakultesi-onlisans-programlari-2-yillik/ascilik> adresinden erişildi.
- Aral, N. (1999). Sanat Eğitimi - Yaratıcılık Etkileşimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Ankara*, 15, 11-17.
- Aslan, E. (2001a). Kavram Boyutunda Yaratıcılık. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi* 16.
- Aslan, E. (2001b). Torrance Yaratıcı Düşünce Testi'nin Türkçe Versiyonu. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14, 19-40.
- Aslan, E. (2009). Torrance Yaratıcı Düşünce Testleri (A ve B Formu) Tanıtım Kılavuzu. Marmara Üniversitesi Yayınları İstanbul.
- Aslan, E., Aktan, E. ve Kamaraj, I. (1997). Anaokulu Eğitiminin Yaratıcılık ve Yaratıcı Problem-Çözme Becerisi Üzerindeki Etkisi. *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9, 37-48.
- Aslan, E. ve Puccio, G. (2006). Developing and Testing A Turkish Version of Torrance's Tests of Creative Thinking: A Study Of Adults", *Journal of Creative Behavior*, 40 (3), 163-178.
- Atay, Z. (2009). *Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 5-6 yaş öğrencilerinin yaratıcılık düzeylerinin yaş, cinsiyet ve ebeveyn eğitim durumlarına göre incelenmesi: Ereğli örneği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Atilla, O. (2017). *Müziğin Yaratıcı Mutfak Uygulamaları Üzerindeki Etkilerinin Belirlenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Avcıkurt, C., Sarioğlan, M. ve Girgin, G. K. (2007). Yiyecek- İçecek Olgusuna Sosyolojik Bir Bakış. 1. Ulusal Gastronomi Sempozyumu & Sanatsal Etkinlikler, sunulmuş bildiri, Antalya.
- Ayan, B. E. (2017). *Okul Öncesi ve İlkokul Öğretmenlerinin Yaratıcılığa İlişkin Görüşleri ve Öğrencilerinin Yaratıcılık Performansları Arasındaki İlişki*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Aymankuy, Y. ve Sarioğlan, M. (2007). Yiyecek - İçecek Felsefesi ve Beslenme Alışkanlığının Geliştirilmesine Yönelik Bir Model Önerisi (ss. 8-17). 1. Ulusal Gastronomi Sempozyumu ve Sanatsal Etkinlikler, sunulmuş bildiri, Antalya.

- Baer, M., Oldham, G. R., Hollingshead, A. B. ve Jacobsohn. (2005). Revisiting the Birth Order–Creativity Connection: The Role of Sibling Constellation. *Creativity Research Journal*, 17(1), 67-77.
- Baki, S. (2004). *Küresel Ekonomik Sistemde Rekabet Gücünün Geliştirilmesine Yönelik Yaratıcılık Stratejilerinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Baltacı. (2013). *Çocuğun Yaratıcılık Performansında Görsel Değerlerin Yeri*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Belpınar, A. (2014). *Gastronomi Turizmine Yönelik Turist Görüşlerinin Kültürlerarası Karşılaştırılması: Kapadokya Örneği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Bulut, Y. (2014). *Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Yaratıcılık Açısından Kendilerini Değerlendirmeleri İle Yaratıcılık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Canbolat, C. (2017). *Hatay İlinde Yaşayan Farklı Dini İnançlara Mensup Bireylerin Gastronomik Etkileşimi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Carson, S. H., Peterson, J. B. ve Higgins, D. M. (2005). Reliability, Validity, and Factor Structure of the Creative Achievement Questionnaire. *Creativity Research Journal*, 17(1), 37–50.
- Ceylan, E. (2008). *Okul öncesi Eğitime Devam Eden 5–6 Yas Çocuklarının Bilişsel Tempoya Göre Yaratıcılık Düzeylerinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Csikszentmihalyi, M. (1996). *Creativity: Flow and the Psychology of Discovery and Invention*. HarperCollinsPublishers. <https://books.google.com.tr/books?id=K0buAAAAMAAJ> adresinden erişildi.
- Çakır, M. (2010). *Otel İşletmelerinin Mutfak Bölümünde İstihdam Edilen Personelin Eğitim Sürecinin Değerlendirilmesi: İstanbul'daki 5 Yıldızlı Zincir Otelere Yönelik Bir Alan Çalışması*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çakmak, A. (2005). *Anasınıfına Devam Eden Altı Yaşındaki Köy Ve Kent Çocuklarının Yaratıcılıklarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çemrek, F. ve Yılmaz, H. (2010). Turizm ve Otel İşletmeciliği İle Aşçılık Programı Öğrencilerinin “Uygulamalı Mutfak Dersleri” Hakkında Tutum ve Düşüncelerini Ölçmeye Yönelik Bir Uygulama. *Afyon Kocatepe University Journal of Social Sciences*, 12(2), 203-220.
- Çidem, G. (2016). *Mutfak Çalışanlarının Örgüt Kültürü Algıları ve Yaratıcılık Süreçleri Arasındaki İlişkiler: Kemer Bölgesi Örneği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Çifci, M. A. (2014). *İş Ortamının Yaratıcılık Performansına Etkisi Mutfak Çalışanları Üzerine Bir Uygulama*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Çimen, H. ve Akbaba, A. (2006). Yöneticilerinin Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Almış İşgörenleri İle İlgili Değerlendirmeleri: Ankara'daki Dört ve Beş Yıldızlı Otelere Bir Araştırma. *SÜ İİBF Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 1(12), 229–251.

- Daylar, Ş. (2015). *Otel Mutfak Yöneticilerinin İşgörenlerin Yeterlilik Düzeyi Hakkındaki Algıları: Karşılaştırılmalı Bir Uygulama*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://businessbuildersbanquet.com/software/thphy.pdf> adresinden erişildi.
- Demirci, C. (2007). Fen Bilgisi Öğretiminde Yaratıcılığın Erişi Ve Tutuma Etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (32), 65-75.
- Denk, E. ve Koşan, A. (2017). Otel Mutfak Çalışanları Mesleki Eğitim Seviyeleri ve Kariyer Hedeflerinin Ölçülmesi: Kiş Koridoru Analizi, 5(1), 55-83.
- Dikici, A. (2006). Sanat Eğitimi ve Öğrencilerin Yaratıcılık Düzeyleri. *Eğitim ve Bilim*, 31(139), 3-9.
- Dilsiz, B. (2010). *Türkiye’de Gastronomi ve Turizm (İstanbul Örneği)*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Durukan, H. (2006). Okul Yöneticisinin Vizyoner Liderlik Rolü. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 7(2), 277-286.
- Ekincek, S., Gode, M. O., Oncel, S. ve Yolal, M. (2017). Gastronomy and Culinary Arts Education in Turkey: Department Heads’ Perspective. *Studia Universitatis Babeş-Bolyai Negotia*, 62(1), 23-43.
- Eren, R. (2016). *Türkiye’nin Gastronomi İmajı, Ziyaretçilerin Bilgi Kaynakları ve Harcamaları*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Eren, S. (2007). Türk Mutfağı ve Haccp Sistemi; Mutfak Profesyonellerinin Haccp Bilgilerinin Ölçülmesi (s. 74). I. Ulusal Gastronomi Sempozyumu, sunulmuş bildiri, Antalya.
- Filiz, F. (2013). *Kimya Dersleri İçin Bilimsel Yaratıcılık Ölçeğinin Geliştirilmesi Ve Genel Yaratıcılık İle Bilimsel Yaratıcılık Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- Gillespie, C. ve Cousins, J. (2001). *European Gastronomy into the 21st Century*. Butterworth-Heinemann.
- Görkem, O. ve Sevim, B. (2016). Gastronomi Eğitiminde Geç mi Kalındı Acele mi Ediliyor? *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(58).
- Gülözge, G. (2006). *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaratıcılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güneştekin, F. (2011). *İlköğretim 1-5. Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcılığının Bazı Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Gürsoy, D. (2013). *Yiyelim İçelim, Tarihinin Bilelim - Dünden Bugüne Gastronomi*. İstanbul: Oğlak Yayıncılık. <https://www.nadirkitap.com/yiyelim-icelim-tarihinin-bilelim-dunden-bugune-gastronomi-deniz-gursoy-kitap4861352.html> adresinden erişildi.
- Güzel, G. (2009). Gastronomi ve İnovasyon. *İz Atılım Üniversitesi Dergisi*, (8), 28-29. <http://kurumsal.library.atilim.edu.tr/shares/kurumsal/files/IZ/8/#p=31> adresinden erişildi.
- Hatipoğlu, A. (2010). *İnançların Gastronomi Üzerine Etkileri: Bodrum’daki Beş Yıldızlı Otellerin Mutfak Yöneticilerinin Görüşlerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Hatipoğlu, A. (2014). *Osmanlı Saray Mutfağı’nın Gastronomi Turizmi Çerçevesinde İncelenmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

- Hegarty, J. A. ve O'Mahony, G. B. (2001). Gastronomy: A phenomenon of cultural expressionism and an aesthetic for living. *International Journal of Hospitality Management*, 20(1), 3–13.
- Hennessey, B. A. ve Amabile, T. M. (1987). Creativity and Learning: What Research Says to the Teacher. ERIC Document Reproduction Service No. ED 312-835. Advance online publication. doi: <http://www.eric.ed.gov/PDFS/ED312835.pdf> adresinden erişildi.
- Hergüner, G., Arslan, S. ve DüNDAR, H. (2002). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Okul Deneyimi Dersini Algılama Düzeyleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(11), 44–58.
- Horng, J.-S. ve Hu, M.-L. (2008). *The Mystery in the Kitchen: Culinary Creativity* (C. 1-2, C. 20). Creativity Research Journal. doi:10.1080/10400410802060166
- İşleyen, T. ve Küçük, B. (2013). Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Düşünme Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(21), 199-208.
- Karaçelik, S. (2009). *Okul Öncesi Öğretmenleri ve Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Düşünme Beceri Düzeylerinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kaya, O. ve Yurtseven, H. R. (2010). Eko gastronomi ve sürdürülebilirlik. O. E. Çolakoğlu (Ed.), (ss. 57-65). 11.Ulusal Turizm Kongresi, sunulmuş bildiri, Ankara : Detay Yayıncılık.
- Keleşoğlu, S. (2017). *Öğretmen Eğitiminde Yaratıcı Düşünme ve İnovasyon Eğitim Programının Tasarımı, Denenmesi ve Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kemer, A. K. (2011). *Otellerde Çalışan Mutfak Personelinin ve Aşçılık Alanında Yüksek Öğrenim Gören Öğrencilerin Moleküler Gastronomi Konusundaki Bilgi ve Görüşleri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kesici, M. ve Önçel, S. (2015). Aşçıların Mesleki Özerklikleri İle Yaratıcılık Süreci İlişkisi. *İşletme Fakültesi Dergisi*, 16(1), 23-45.
- Kiper, S. (2016). *Anaokuluna Devam Eden 48-71 Ay Aralığındaki Çocukların Yaratıcılık Düzeyleri İle Sosyal Becerileri Arasındaki İlişki*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Kivela, J. ve Crotts, J. (2006). Tourism and Gastronomy: Gastronomy's Influence on How Tourists Experience a Destination. *Journal of Hospitality and Tourism Research*, 30, 354-355.
- Konak, A. (2008). *İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Sanatsal Yaratıcılık Düzeyleri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Linden, E., McClements, D. J. ve Ubbink, J. (2008). Molecular Gastronomy: A Food Fad or an Interface for Science-based Cooking? *Food Biophysics*, 3(2), 246-254.
- Nebioğlu, O. (2016). *Yerel Gastronomik Ürünlerin Turizmde Kullanılmasını Etkileyen Faktörler*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Öncü, T. (1992). Yaratıcılığın Betimlenmesi Ve Yaratıcılık Üzerine Çevresel Etkiler. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Felsefe Bölümü Dergisi*, 14(1), 255-264.

- Öncü, T. (2000). Anasınıfı (6 Yaş) Düzeyindeki Çocukların Şekilsel Yaratıcılıklarının Cinsiyet Değişkeni Açısından Karşılaştırılması. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 40(1-2), 25-34.
- Öney, H. (2013). *Gastronomi Turizmi: Alternatif Turizm*. (S. Bahçe, Ed.) (1. bs.). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları. http://hedefaof.com/documents/Ders_kitaplari/tsh102u.pdf adresinden erişildi.
- Öney, H. (2016). Gastronomi Eğitimi Üzerine Bir Değerlendirme / an Evaluation on Gastronomy Education. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (35), 193-203.
- ÖSYM. (2017a). 2017 Merkezi Yerleştirme İle Öğrenci Alan Yükseköğretim Lisans Programları Kataloğu. Ankara: Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi.
- ÖSYM. (2017b). 2017 Merkezi Yerleştirme İle Öğrenci Alan Yükseköğretim Önlisans Programları Kataloğu. Ankara: Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi.
- Özden, Y. (2003). *Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Özer, Z. (1991). Yaratıcılığa Giden Yolda Beyin Fırtınası. *Bilim ve Teknik*, (348), 50.
- Özerbaş, M. A. (2011). Yaratıcı düşünme öğrenme ortamının akademik başarı ve bilgilerin kalıcılığa etkisi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 675-705.
- Öztunç, M. (1999). *Yaratıcı Düşünce Üzerinde Ailenin Etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öztürk, Y. ve Görkem, O. (2011). Mutfak Dalı Öğrencilerinin Mesleki Yeterliklerinin Değerlendirilmesi: Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 69-89.
- Özyurt, M. (2011). *Özel Okula Devam Eden İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcılık Düzeyleri İle Sbs Başarısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- San, İ. (1979). Yaratıcılık, İki Düşünce Biçimi Ve Çocuğun Yaratıcılık Eğitimi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 12(1-4), 177-190.
- Santich, B. (2004). The Study of Gastronomy and Its Relevance to Hospitality Education and Training. *International Journal of Hospitality Management*, 23(1), 15-24.
- Sarioğlan, M. (2012). Türkiye’de Gastronomi Eğitiminin Mevcut Durumu ve Geliştirilmesine Yönelik Bir Model Önerisi. *Education for Active Ageing and Active Citizenship* içinde (ss. 141-145). IV. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi, sunulmuş bildiri, İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Sarioğlan, M. (2014). A Theoretical Research on the Constraints of Development of Gastronomy Education in Turkey. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 116, 260-264.
- Scarpato, R. (2002). *Gastronomy as a tourist product: the perspective of gastronomy studies*. *Tourism and Gastronomy*. (A.-M. Hjalager ve G. Richards, Ed.). London: Routledge.
- S.Çapan, A. (2014). *Beyin Temelli Öğrenme Yaklaşımına Göre Hazırlanan Bir Eğitim Programının 5 Yaş Çocuklarının Yaratıcılık Becerilerine Etkisinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Sevimli, A. D. (2015). *Yaratıcılık ve Sanat Bağlamında Sinema Bir Örnek: Akira Kurosawa*. (Yayımlanmamış doktora tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sözer, A. N. ve vd. (2002). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde Lisansüstü Eğitim Kalitesinin Arttırılmasına Yönelik Bir Alan Araştırması. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(2), 41-65.

- Sungur, N. (1997). *Yaratıcı Düşünce*. İstanbul: Evrim Yayınları.
- Sünnetçioğlu, S. ve Özkök, F. (2017). Güzel, Özgün ve İyi Yemeğin Peşindeki Yolculuk: Gastronomi. *Journal of Awareness*, 2, 585–596.
- Tanır, F., Şaşmaz, T., Beyhan, Y. ve Bilici, S. (2001). Doğankent Beldesinde Bir Tekstil Fabrikasında Çalışanların Beslenme Durumu. *Türk Tabipleri Birliği Mesleki Sağlık ve Güvenlik Dergisi*, 22-25. <http://www.ttb.org.tr/MSG/dergi/temmuz07/dogankent.pdf> adresinden erişildi.
- Tayfun, A. ve Kara, D. (2008). Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesinde Okuyan Öğrencilerin Okul Deneyimi Derslerine Yönelik Tutumları. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, (2), 103-116.
- T.C. İstanbul Kültür Üniversitesi. (2017). İKÜ’de Gastronomi ve Mutfak Sanatları Okumak. *Gastronomi ve Mutfak Sanatları*. 3 Kasım 2017 tarihinde <http://www.iku.edu.tr/7/1521/gastronomi-ve-mutfak-sanatları.html> adresinden erişildi.
- Tekin, M. (2008). *Orta Öğretimde Öğrenim Gören Öğrencilerden Spor Yapan ve Yapmayanlar Arasındaki Yaratıcılık ve Çoklu Zekâ Alanlarının Araştırılması*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tekin, M. ve Taşğın, Ö. (2009). Analysis of the creativity level of the gifted students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 1(1), 1088–1092.
- Temizkalp, G. (2010). *Öğretmen Adaylarının Yaratıcılık Düzeyleri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.
- Torrance, E. P. (1974). Torrance Test of Creative Thinking, Verbal Tests Forms A And B (Figural A& B),. Scholastic Service Inc. Il Bensenville.
- Torrance, E. P. (2004). Great Expectations: Creative Achievements of the Sociometric Stars in a 30-Year Study. *The Journal of Secondary Gifted Education*, 16(1), 5-13. <http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ682714.pdf> adresinden erişildi.
- Tulgay, B. (1997). *Yaratıcı Drama Eğitimi Alan ve Almayan Ergenlerin Yaratıcılıklarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uyar, H. ve Zengin, B. (2015). Gastronomi Turizminin Alternatif Turizm Çeşidi Olarak Değerlendirilmesi Bağlamında Gastronomi Turizm İndeksinin Oluşturulması. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(17), 355-376.
- Ünlüönen, K. ve Boylu, Y. (2005). Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Turizm Eğitimindeki Gelişmelerin Değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(12), 11-32.
- Üstündağ, T. (2009). *Yaratıcılığa yolculuk* (6. Baskı.). Ankara: Pegem Akademi.
- Wang, A. Y. (2012). Exploring the relationship of creative thinking to reading and writing. *Thinking Skills and Creativity*, 7(1), 38-47.
- Yaman, S. ve Yalçın, N. (2005). Fen Bilgisi Öğretiminde Probleme Dayalı Öğrenme Yaklaşımının Yaratıcı Düşünme Becerisine Etkisi. *İlköğretim-Online*, 4(1), 42-52.
- Yenilmez, K. ve vd., B. Y. (2007). Öğretmen Davranışlarının Yaratıcı Düşünme Becerilerinin Gelişimine Katkısı. *Sosyal Bilimler Dergisi*, (18), 95-105.
- Yıldırım, B. (2006). *Yaratıcılığa Bakış Açısı ve Anasınıfı Çocuklarının Yaratıcılık Düzeylerinin Öğretmenin Yaratıcılık Düzeyine Göre İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Yılmaz, H. ve Bilici, S. (2013). Yemeğin Kimyası: Moleküler Gastronominin Dünü, Bugünü ve Yarını (Chemistry of. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 20, 25.
- Zeytun, S. (2010). *Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Yaratıcılık Ve Problem Çözme Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

EKLER

Ek – 1 : Anket Formu

Ek – 2 : Ölçek Eğitim Sertifikası

Ek – 1: Araştırmada Kullanılan Anket Formu

Kişisel Bilgi Formu

Aşağıda kişisel bilgilerinize ilişkin sorular bulunmaktadır. Size uygun olan seçeneğe (X) işareti koymanız yeterlidir. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Nurgül BOZ

Pamukkale Üniversitesi

1. Ad-Soyad:

2. Cinsiyet: () Kadın () Erkek

3. Doğum Tarihi (Gün / Ay / Yıl): /..... /.....

4. Sınıfı:

() 1. Sınıf () 2. Sınıf () 3. Sınıf () 4. Sınıf

5. Kardeş Sayısı:

() 0 () 1 () 2 () 3 () 4 () Diğer

6. Anne Eğitim Durumu:

()Okur-yazar değil ()İlkokul ()Ortaokul ()Lise ()Ön Lisans ()Lisans ()Yüksek Lisans - Doktora

7. Baba Eğitim Durumu:

()Okur-yazar değil ()İlkokul ()Ortaokul ()Lise ()Ön Lisans ()Lisans ()Yüksek Lisans - Doktora

8. Annenin Çalışma Durumu:

() Evet () Hayır

9. Babanın Çalışma Durumu:

() Evet () Hayır

10. Ailenizin Aylık Gelir Düzeyi:

() 0-800 TL () 801-1,500 TL () 1,501-2,500 TL () 2,501 TL ve Üstü

11. Büyüdüğünüz Yer Neresidir?

() Kırsal () Kent

12. Okul Öncesi Eğitimi Aldınız mı?

() Evet () Hayır

13. Mezun Olduğunuz Ortaöğretim Kurumu:

() Aşçılık Meslek- Turizm Meslek- Kız Meslek Lisesi vb.

() Düz Lise - Anadolu Lisesi vb.

14. Bölümü tercih etme nedeninizi hangisi tanımlar? (Size en uygun olan 1 tanesini seçiniz)

- Gelecekteki amaçlarıma uygun olması Mesleğe olan ilgim Yönlendirme ile
- İş bulma olanağının yüksek olması Üniversiteye giriş sınav puanımın bu bölüme yetmesi
- Lisedeki alan tercihim Diğer

Ek – 2 : Ölçek Eğitim Sertifikası

KİMLİK BİLGİLERİ

Adı Soyadı : Nurgül BOZ
Doğum Yeri : Zonguldak
Doğum Tarihi : 25.04.1993
E-posta : bozz.nurgul@gmail.com

EĞİTİM BİLGİLERİ

Lise : Amasra Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi (2007-2011)
Lisans : Pamukkale Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları (2011-2016)

İŞ DENEYİMİ

Menemen Halk Eğitim Merkezi 2017-2018

Adres : Menemen / İZMİR

Departman : Yiyecek İçecek Hizmetleri

Pozisyon : Usta Öğretici

Ticaboo Resort 2014 - 2015

Adres : Lake Powell UTAH

Departman : Yiyecek İçecek Hizmetleri

Pozisyon : F&B Asistanlığı – Tam zamanlı

Dairy Quenn 2013 - 2014

Adres : Oceanfront / VIRGINIA

Departman : Yiyecek İçecek Hizmetleri

Pozisyon : Mutfak Şefi – Tam zamanlı

Springhill Suites by Marriott 2013 - 2014

Adres : Oceanfront / VIRGINIA

Departman : Yiyecek İçecek Hizmetleri

Pozisyon : Restoran Şefi– Tam zamanlı

North Conway Grand Hotel 2012 - 2013

Adres : North Conway / NEW HAMPSHIRE

Departman : Yiyecek İçecek Hizmetleri

Pozisyon : Su Şefi / Tam zamanlı

Calista Luxury Resort 2010 - 2011

Adres : Belek / ANTALYA

Departman : Yiyecek İçecek Hizmetleri

Pozisyon : Servis & Bar Garsonu / Tam zamanlı

Club Hotel Corinthia Tekirova 2009 - 2010

Adres : Tekirova / ANTALYA

Departman : Yiyecek İçecek Hizmetleri

Pozisyon : Soğuk Mutfak Staj / Tam zamanlı

Club Hotel Phaselis Rose 2008 - 2009

Adres : Tekirova / ANTALYA

Departman : Yiyecek İçecek Hizmetleri

Pozisyon : Servis & Bar Staj / Tam zamanlı